

دوشنبه هفتم خرداد ماه ۱۳۹۷

سال هفتاد و چهارم شماره ۲۱۳۲۴

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران قوة قضائیه

مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی

جلسه دویست و هفتم
(۲۰۷)

دوره دهم - اجلاسیه دوم

۱۳۹۷ - ۱۳۹۶

۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۹۷ هجری شمسی
۲۹ شعبان ۱۴۳۹ هجری قمری

جلسه ساعت هشت و هفده دقیقه روز چهارشنبه به ریاست آقای علی اردشیرلاریجانی «رئیس مجلس» رسمیت یافت

عناوین مندرجات

- ۱- اعلام رسمیت جلسه و قرائت دستور
- ۲- تلاوت آیاتی از قرآن مجید
- ۳- تصویب لایحه اصلاح قانون مبارزه با پولشویی (ثبت ۳۴۷)
- ۴- تصویب طرح استفسار به جزء (۱) بند «الف» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور (ثبت ۴۰۰)
- ۵- اعلام وصول (۲) فقره سؤال
- ۶- ناطقین جلسه آقایان: سیدمرتضی خاتمی، الیاس حضرتی، اصغر مسعودی، سیدکمال الدین شیریاری و جلال میرزائی
- ۷- بحث و بررسی در خصوص اصلاحات کمیسیون در مورد طرح الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (جهت تأمین نظر شورای نگهبان) (ثبت ۲۷۱)
- ۸- طرح سؤال آقای علی مطهری نماینده تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس از آقای سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و نظر مجلس مبنی بر وارد بودن سؤال
- ۹- طرح سؤال آقای نادر قاضی پور نماینده ارومیه از آقای سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
- ۱۰- قرائت بیانیه نمایندگان مجلس شورای اسلامی در خصوص اجرای موفقیت آمیز سیاست های اقتصاد مقاومتی با هدف جلوگیری از قاچاق تلفن های همراه
- ۱۱- تسلیت نایب رئیس مجلس شورای اسلامی به آقای محمد حسینی نماینده تفرش، آشتیان و فراهان
- ۱۲- تذکرات کتبی نمایندگان مجلس به مسئولان اجرایی کشور
- ۱۳- تذکر آیین نامه ای و اخطار قانون اساسی نمایندگان مجلس شورای اسلامی
- ۱۴- اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده
- ۱۵- ضمیمه: الف - فهرست مصوبات   ب - فهرست سؤال های اعلام وصول شده   ج - فهرست سؤال های مطرح شده

جلسه ساعت دوازده و سی و یک دقیقه به ریاست آقای علی مطهری «نایب رئیس دوم» پایان یافت

اداره تدوین مذاکرات مجلس شورای اسلامی

بها: ۵۰۰۰ ریال

۱- اعلام رسمیت جلسه و قرائت دستور

رئیس - بسم الله الرحمن الرحيم
جلسه با حضور ۱۹۷ نفر از نمایندگان رسمی است. دستور جلسه را قرائت بفرمایید.

دبیر (قاضی زاده هاشمی) - بسم الله الرحمن الرحيم
دستور جلسه دویست و هفتم روز چهارشنبه بیست و ششم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷ هجری شمسی مطابق با بیست و نهم شعبان المعظم ۱۴۳۹ هجری قمری:

۱ - ادامه رسیدگی به گزارش کمیسیون قضائی و حقوقی در مورد لایحه اصلاح قانون مبارزه با پولشویی.

۲ - گزارش کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات در مورد طرح دوفوریتی استفساریه جزء (۱) بند «الف» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور.

۳ - ادامه رسیدگی به گزارش کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی در مورد طرح یکفوریتی الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (اعاده شده از شورای محترم نگهبان).

۴ - گزارش کمیسیون اصل نودم قانون اساسی در مورد مطالبات غیر جاری بانکها.

۵ - بررسی لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم.

۶ - گزارش کمیسیون اجتماعی در مورد طرح تعیین تکلیف کارگزاران بیمه کشاورزی.

۷ - سؤالات آقایان: علی مطهری و نادر قاضی پور نمایندگان محترم تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس و ارومیه (دو فقره) از وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۲- تلاوت آیاتی از قرآن مجید

رئیس - تلاوت آیاتی از کلام الله مجید.

(آیات ۱۸۶ - ۱۸۵ سوره مبارکه «بقره» توسط قاری محترم آقای ابوالفضل قدیانی تلاوت گردید)

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم - بسم الله الرحمن الرحيم
شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ * وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ *

(صدق الله العلي العظيم - حضار صلوات فرستادند)

رئیس - از جناب آقای قدیانی قاری محترم تشکر می کنیم، ترجمه آیات را بفرمایید.

دبیر (امیرآبادی فراهانی) - به نام خداوند بخشنده مهربان

«ماه رمضان همان ماه است که در آن قرآن فرو فرستاده شده است کتابی که مردم را راهبر و متضمن دلایل آشکار هدایت و میزان تشخیص حق از باطل است پس هر کس از شما این ماه را درک کند باید آن را روزه بدارد و کسی که بیمار یا در سفر است باید به شماره آن تعدادی از روزهای دیگر را روزه بدارد خدا برای شما آسانی می خواهد و برای شما دشواری نمی خواهد تا شماره مقرر را تکمیل کنید و خدا را به پاس آن که رهنمودتان کرده است

به بزرگی بستانید باشد که شکرگزاری کنید. و هر گاه بندگان من از تو درباره من بپرسند بگو من نزدیکم و دعاکننده را به هنگامی که مرا بخواند اجابت می کنم پس آنان باید فرمان مرا گردن نهند به من ایمان آورند باشد که راه یابند». راست گفت خداوند بلندمرتبه بزرگ.

اسامی تأخیرکنندگان جلسه امروز عبارتند از آقایان: امینی فرد نمایندنده محترم ایرانشهر، بیگدلی نمایندنده محترم خدابنده، دامادی نمایندنده محترم ساری، درازهی نمایندنده محترم سراوان، زارعی نمایندنده محترم بویراحمد، کاظم زاده نمایندنده محترم دهلران و کریمی نمایندنده محترم بیجار.

۳- تصویب لایحه اصلاح قانون مبارزه با پولشویی (تبت ۳۴۷)

رئیس - دستور جلسه را بفرمایید.

دبیر (قاضی زاده هاشمی) - بسم الله الرحمن الرحيم
خدمت همکاران گرامی عرض سلام و ادب دارم. آقای دکتر! اگر خاطر شریف شما و همکاران گرامی باشد ما در طی بررسی لایحه اصلاح قانون مبارزه با پولشویی دو بخش را به کمیسیون جهت اصلاح ارجاع داده بودیم. الان گزارش کمیسیون آماده است، اگر اجازه بفرمایید آن دو بخش اصلاحی را قرائت کنم.

رئیس - بله، بفرمایید.

دبیر (قاضی زاده هاشمی) - الف - متن زیر جایگزین تبصره های (۱) تا (۳) ماده (۲) قانون موضوع ماده (۲) گزارش گردید.

تبصره ۱ - هرگاه ظن نزدیک به علم به عدم صحت معاملات و تحصیل اموال وجود داشته باشد مانند آن که نوعاً و با توجه به شرایط امکان تحصیل آن میزان دارایی در یک زمان مشخص وجود نداشته باشد مسئولیت اثبات صحت آنها بر عهده متصرف است. منظور از علم در این تبصره و تبصره (۳) همان است که در قانون مجازات اسلامی برای علم قاضی تعریف شده است.

تبصره ۲ - داراشدن اموال موضوع این قانون منوط به ارائه اسناد مثبته می باشد. علاوه بر این چنانچه ارزش اموال مزبور بیش از (۱۰) میلیارد ریال باشد وجود سابقه از آن در سامانه های مربوطه مطابق قوانین و مقررات لازم است. عدم تقدیم اسناد مثبته که قابل راستی آزمایی باشد، به حکم دادگاه مستوجب جزای نقدی به میزان یک چهارم ارزش آن اموال خواهد بود. در این صورت اصل مال موضوع قانون تا زمان رسیدگی قضائی توقیف می گردد. چنانچه پس از رسیدگی اثبات شود دارا شدن مشروع بوده از مال رفع توقیف و در غیر این صورت ضبط می گردد.

تبصره ۳ - چنانچه ظن نزدیک به علم بر تحصیل مال از طریق نامشروع وجود داشته باشد مانند آنکه نوعاً و با توجه به شرایط امکان تحصیل آن میزان دارایی وجود نداشته باشد، در حکم مال نامشروع محسوب و در صورتی که مشمول مجازات شدیدتری نباشد به حبس درجه (۶) محکوم می گردد. در هر صورت مال مزبور ضبط خواهد شد مگر اینکه تحصیل مشروع آن اثبات گردد.

آقای دکتر! ما برای این گزارش جدید پیشنهادی نداریم، ولی از قبل پیشنهاد روی این تبصره ها وجود داشته است.

رئیس - این فقط مربوط به تبصره ها است، یعنی ماده نیست، فقط تبصره هایی که اشکال داشت ارجاع شده است. حالا اگر مخالف دارد صحبت کند.

دبیر (کاتب) - جناب آقای سیدحسین نقوی حسینی مخالف هستند که وقت شان را به جناب آقای حاجی داده اند، بفرمایید.

حسینعلی حاجی‌دلیگانی (شاهین‌شهر، میمه و برخوار) -

بسم الله الرحمن الرحيم

ببینید! در این اصلاحیه حداقل دو تا نکته وجود دارد که جای ایراد است. همکاران عزیز! یکی اینکه بحث عددی را اینجا آورده، «بیش از (۱۰) میلیارد ریال»، فرض کنید اگر این قانون ما تا دو سال دیگر، پنج سال دیگر، (۱۰) سال دیگر نخواهد تغییر کند ارزش این (۱۰) میلیارد چند سال دیگر با الان چه مقدار متفاوت است؟ اگر بناسد قانونگذاری کنیم و قانونگذاری درستی انجام شود بیا ببینیم به نوعی قانونگذاری کنیم که در آینده، (۱۰)، (۲۰) سال دیگر مشکلی نداشته باشد، نیاز به اصلاح نداشته باشد. می‌توانستند ملاک‌های دیگری برای این عدد تعیین کنند که همزمان با گذر زمان بتواند میزان ارزشی که الان در ذهن عزیزان مان در کمیسیون به عنوان قانونگذار بوده رعایت شود.

نکته دیگری که در تبصره (۳) وجود دارد گفته «چنانچه ظن نزدیک به علم بر تحصیل مال از طریق نامشروع وجود داشته باشد مانند آنکه نوعاً و با توجه به شرایط امکان تحصیل آن میزان دارایی وجود نداشته باشد در حکم مال نامشروع محسوب» به نظر می‌رسد تا اینجا مشکلی ندارد، «و در صورتی که مشمول مجازات شدیدتری نباشد به حبس درجه (۶) محکوم می‌گردد». چه کسی به حبس محکوم می‌شود؟ آیا مال به حبس محکوم می‌شود یا فردی که این خطا را انجام داده است؟ به نظر می‌رسد اینها ابهامات و نکاتی است که فردایی که یک قاضی می‌خواهد قضاوت کند مشکل درست می‌شود و نمی‌تواند درست تعیین کند و حقوق افراد در حکمی که به آنها داده می‌شود ممکن است تضییع شود. بنابراین این اصلاحیه‌ای هم که صورت گرفته به نظر می‌رسد رافع آن اشکالاتی که بود نباشد.

رئیس - متشکریم، موافق صحبت کند.

دبیر (کاتب) - جناب آقای صباغیان موافق هستند، بفرمایید.

محمدرضا صباغیان بافق (مهریز، بافق، ابرکوه، خاتم و بهاباد) -

بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين

عرض سلام و ادب خدمت همه نمایندگان محترم. در ارتباط با اصلاح این بند همان‌طور که همه عزیزان مستحضرد شفافیت در امور نیاز است و امروز همه کشورها به این نتیجه رسیده‌اند که باید این شفافیت را ایجاد کنند و بر اثر همین شفافیت در امور خودشان موفق بوده‌اند، به ویژه در زمینه مالی، خصوصاً در کشور ما و در این شرایط که همه ما شاهدیم افرادی هستند که یک‌شبه ره صدساله را طی می‌کنند. بنابراین نیاز است که هر کجا مال‌اندوزی صورت می‌گیرد و ما یک دفعه ثروت‌های بادآورده‌ای را مشاهده می‌کنیم، دستگاه‌های قانونگذار و ناظر بتوانند بر این امور نظارت کنند.

بنابراین با اصلاحی که اینجا صورت گرفته ما می‌توانیم جلوی این‌گونه افراد و ثروت‌اندوزی‌ها را خیلی راحت بگیریم و دستگاه‌های مربوطه می‌توانند با متخلفین برخورد کنند. من فکر می‌کنم ما تا به حال در این زمینه کوتاهی کردیم. اگر امروز این وضعیت را مشاهده می‌کنیم به همین نبود شفافیت برمی‌گردد. متأسفانه چه شرکت‌ها و چه افراد مختلف در این زمینه طوری عمل کرده‌اند که امروز یک نارضایتی در جامعه ما ایجاد شده و باید ما چنین قوانینی را مصوب کنیم که جلوی این ثروت‌های بادآورده گرفته شود. من فکر می‌کنم این قانون تا حد زیادی می‌تواند این خلأ را پر کند و ان‌شاءالله این مشکل را در آینده حل کند.

رئیس - متشکریم، دولت موافق است. کمیسیون بفرمایید.

حسن نوروزی (سخنگوی کمیسیون قضائی و حقوقی) -

بسم الله الرحمن الرحيم

با عرض سلام و ادب و صبح‌بخیر خدمت همه همکاران محترم. ما این تبصره‌های (۱)، (۲) و (۳) مربوط به ماده (۲) قانون پولشویی را طبق آنچه از مجلس محترم به کمیسیون ارجاع شده بود اصلاح کردیم. ایراداتی که بود یکی بحث ظن قوی بود که همکاران محترم اشکال داشتند، شد ظن نزدیک به علم که حالا ما آن کلمه عربی «متأخراً للعلم» را نزدیک به علم آوردیم و ترجمه کردیم و بعد ارزش آن اموالی که اگر بدون اسناد مثبت معامله‌ای شود و در حساب‌هایی قرار بگیرد و برای آن مجازات تعیین شده است، ارزش را (۱۰) میلیارد تعیین کردیم. جناب آقای حاجی باید توجه باشند در قانون مجازات دارد که مثلاً (۲۰) سال قبل قانون تصویب شده گفته‌اند بین (۵۰) هزار تومان تا (۱۰۰) هزار تومان.

حضور انور شما عرض کنم ما اینجا آمدیم (۱) میلیارد تومان یعنی (۱۰) میلیارد ریال را اینجا تثبیت کردیم، اگر بعد از پنج سال یا (۱۰) سال دیگر ارزش پول ملی کاهش پیدا کرد که ان‌شاءالله پیدا نمی‌کند، آن وقت قابل تغییر است. ولی علی‌ای حال (۱) میلیارد تومان است، این را توجه بفرمایید. ما نوشتیم (۱۰) میلیارد ریال آن‌طور نیست که مثلاً یک سال دیگر (۱۰) میلیارد ریال (۲) ریال شود، یا مثلاً (۱۰۰) هزار تومان شود، این نمی‌شود.

حضور انور شما عرض کنم درجه حبس و غیره هم که اینجا اضافه شده است مربوط به همین است، آن شفافیتی که آقای صباغیان فرمودند. به هر حال ما باید معاملات، دارایی‌ها و دارندگی‌ها را به اندازه ببینیم و اینکه افراد یک‌شبه راه صدساله را بپیمایند، اینکه افرادی با قاچاق و ورود به بحث مواد مخدر یا ورود به بعضی از معاملات نامشروع و غیرعادلانه، یک مرتبه می‌بینیم اینها دارای مالهای انبوهی می‌شوند، باید جلوی اینها را بگیریم. اگر در نظام اسلامی شفافیت و کنترل و دقت برای ممانعت از این مسائل سلطه و تسلط در مال نباشد کجا باید باشد؟ من فکر می‌کنم بحث‌هایی که اسلام در حوزه خمس، زکات و دقت‌های مالی دارد بر همین مبنا است.

لذا ما به عنوان قانونگذاران در نظام اسلامی باید این دقت را داشته باشیم و الحمدلله هم مجلس و هم کمیسیون محترم این دقت را کردند. امیدواریم عزیزان به این تبصره‌ها که اصلاح شده و با دقت روی کلمه به کلمه آن فکر شده است رأی مثبت بدهند. والسلام علیکم و رحمه الله

دبیر (قاضی‌زاده‌هاشمی) - آقای رئیس! قبل از رأی‌گیری دوستان درخواست رفع ابهام دارند.

رئیس - بفرمایید رفع ابهام چیست.

دبیر (قاضی‌زاده‌هاشمی) - آقای امیرآبادی در تبصره (۳) درخواست داده‌اند، می‌گویند «مانند آن که نوعاً و با توجه به شرایط و امکان تحصیل آن میزان دارایی وجود نداشته باشد»، چون این قابل اندازه‌گیری نیست و مبهم است باید حذف شود. بعد هم کلمه «مرتکب» هم باید اضافه شود. آقای امیرآبادی! موضوع را بفرمایید.

احمد امیرآبادی فراهانی (قم) - بسم الله الرحمن الرحيم

آقای رئیس! من دو تا رفع ابهام را خدمتان ارائه کردم، یکی بحث همین تبصره (۳) است که بعد از آن تعریفی که انجام داده «چنانچه ظن نزدیک به علم بر تحصیل مال از طریق نامشروع وجود داشته باشد مانند آنکه نوعاً»، این واقعاً اصلاً قابل تحصیل و اندازه‌گیری نیست و ابهام جمله را زیاد می‌کند. قانونگذاری باید صریح و شفاف باشد، به نظر می‌رسد که این بخش باید حذف شود تا منظور قانونگذار کاملاً مشخص و شفاف شود.

نکته بعدی هم در رابطه با بحث خود این تبصره‌ای که در بحث ماده (۷) آمده، کاملاً این معاملات و عملیات مشکوک را تعریف کرده، گفته «شامل هر نوع معامله، دریافت یا پرداخت مال اعم از فیزیکی و الکترونیکی یا شروع به آنها است که براساس اوضاع و احوالی مانند ارزش، موضوع و طرفین آن برای انسان به طور متعارف ظن وقوع جرم را ایجاد می‌کند». اینجا نظیر آورده، نظیر خیلی بیش از این می‌شود آورد. به نظر می‌رسد که تبصره (۴) هم در این بحث تعریف جامع و کاملی کرده، این هم ابهام دارد و در حقیقت تبصره ماده (۷) را زیر سؤال می‌برد. من خواهش می‌کنم اگر بشود این دو تا ابهام را بپذیرید و به رأی بگذارید.

رئیس - ما هم در جلسات قبل و هم در این جلسه مقدار زیادی وقت‌مان دارد صرف واژه‌هایی می‌شود که در قانونگذاری هیچ ضرورتی ندارد. شما «مانند» می‌گویید، «مانند» که خیلی مفهوم ندارد، لزومی ندارد، محل مناقشه هم هست، یعنی چیز صریحی هم نیست. آقای ملکشاهی توجه کنند، مثلاً شما اینجا گفتید «چنانچه ظن نزدیک به علم بر تحصیل مال از طریق نامشروع وجود داشته باشد» «در حکم مال نامشروع محسوب و در صورتی که مشمول مجازات شدیدتری نباشد مرتکب به حبس درجه (۶) محکوم می‌گردد». این حرف اصلی تان است، این «مانند» را که می‌آورید محل مناقشه می‌شود و اگر هم نباشد، آنجا شما ظن نزدیک به علم پیدا می‌کنید، اگر یک مالی غیرمتعارف رشد کرده باشد برای قاضی ظن نزدیک به علم به وجود می‌آید، می‌تواند برای آن استفاده کند. اینکه «مانند» می‌نویسید محل مناقشه می‌شود. به نظر من ایراد ایشان وارد است.

ملکشاهی - آقای دکتر! خلاف اصول اصلی و مقررات فعلی ما است. قانون پولشویی با آن مبانی که ما قانونگذاری می‌کنیم متفاوت است، ولی به هر حال یک قانون بین‌المللی است، همان که برای استانداردها بود. این را هم در کمیسیون بحث کردیم، من هم با نظر شما موافقم.

رئیس - بله، به هر حال آوردن «مانند».

ملکشاهی - کلمه‌ای که گفتند «مرتکب»، آن را هم موافق هستیم.

رئیس - پیشنهاد آقای امیرآبادی این است که این جمله «مانند...» ابهام ایجاد می‌کند و برداریم. اگر مخالف دارد صحبت کند.

دبیر (کاتب) - جناب آقای رئیس! مخالف دارد.

رئیس - صحبت کند.

دبیر (کاتب) - جناب آقای محبوب بفرمایید.

علیرضا محبوب (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) -

بسم الله الرحمن الرحيم

البته تلاش برای روشن کردن این مفاهیم به قانونگذاری کمک است، اما باید عنایت داشته باشیم که اگر قانونی همین‌جا در این جلسه تفسیر یا رفع ابهام خواست، آن هم قانونی که جنبه قضائی دارد و بسیار تأثیرگذار است. آقای رئیس! من جای شما بودم این را مجدداً به کمیسیون برمی‌گرداندم.

رئیس - برگردانده بودیم، این همان برگشت از کمیسیون است.

محبوب - الان کار کاملی که انجام نشده، یعنی فقط مشکوک این نیست. ببینید! الان ما مشکل فضای مجازی داریم، موقعی هم که می‌خواستید به کمیسیون بفرستید گفتیم. الان عمده تخلفات پولشویی در فضای مجازی اتفاق می‌افتد، بعد از این هم تشدید می‌شود، ما برای آینده هم قانون می‌نویسیم. الان هیچ اشاره‌ای نشده است. بنابراین با این رفع ابهام مشکل قانونگذاری حل نمی‌شود. بله، دوست عزیز و برادر خوب ما جناب آقای امیرآبادی به بهبود این قانون کمک کردند، ولی این فراتر از این است،

من خواهش می‌کنم این را بپذیرید که به کمیسیون برگردد، موضوع اساسی و مهم فضای مجازی است که اصلاً نیامده و اگر عبارت «الکترونیک» را هم بخواهید، اگر بخواهید این حداقل روی الکترونیک هم دیده و گفته شود، در حالی که الان گرفتاری اصلی محاکم و پلیس فتای ما در جرایم پولشویی با فضای مجازی است. ما الان قانون می‌نویسیم راجع به چیزهایی که الان تقریباً کاربرد بسیار محدودی دارند یا بعد از (۱۰) سال اصلاً کاربرد ندارند.

به این جهت خواهش من این است که اجازه بدهید این به کمیسیون برگردد، آن الکترونیک هم اصلاح شود، حداقل آن هم «فضای مجازی» شود که دستی برای محاکم ما و جایی که باید در تخلفات پولشویی دخالت کنند باز شود. باور کنید همین الان هم (۹۰) درصد تخلفات پولشویی در فضای مجازی است، متشکرم.

رئیس - متشکریم، موافق صحبت کند.

دبیر (کاتب) - جناب آقای فرهنگی موافق هستند، بفرمایید.

محمدحسین فرهنگی (تبریز، آذرشهر و اسکو) -

بسم الله الرحمن الرحيم

در واقع جناب آقای محبوب با پیشنهاد رفع ابهام همکار گرامی جناب آقای امیرآبادی مخالفتی نکردند، پیشنهادی کردند که اتفاقاً در ماده (۷) نظر ایشان تأمین شده است که الان در توضیحات هم اشاره خواهم کرد، به مناسبت همین دو پیشنهاد رفع ابهامی که داده شده است.

ببینید! وقتی که ما این موارد را به کمیسیون ارجاع کردیم هدف این بود که در تبصره (۳) ابهامی وجود نداشته باشد. این ابهام را هم کمیسیون با همان جمله اول رفع کرده، آن ظن مطلق را تبدیل به ظن نزدیک به علم کرده که بعضی از همکاران هم اخطار و تذکر داشتند که از نظر فقهی و حقوقی هم نیاز است که حتماً این قید وجود داشته باشد. اینکه ما دنبال آن یک عبارتی بیاوریم که مجدداً همین روشن کردن عبارت نزدیک به علم را دوباره مبهم کند به نظر می‌رسد ضرورتی ندارد. لذا عبارت بعدی ابهام ایجاد می‌کند و رفع ابهامی که دادند، فقط حذف آن عبارت «مانند آن که نوعاً و با توجه به شرایط امکان تحصیل آن میزان دارایی وجود نداشته باشد» نیاز نیست. در آن ابتدا صراحتاً آمده که اگر ظن نزدیک به علم وجود داشت منشأ رسیدگی و بررسی خواهد بود.

پیشنهاد دومی که باز بند (۴) تبصره بند «ب» را در ماده (۷) پیشنهاد حذف دادند، عنایت داشته باشید در بند «پ» همان ماده که ارجاع نشده و از نظر مجلس مصوب تلقی می‌شود، در بند «پ» این موضوع به طور کامل روشن و واضح و حتی با تأمین نظر جناب آقای محبوب که ایشان می‌فرمودند که فضای مجازی اینجا مورد توجه قرار نگرفته، اتفاقاً در بند «پ» موجود ماده (۷) که قبلاً تصویب شده این قید هم آمده، من جهت توجه ایشان متن را می‌خوانم، تبصره‌ای که در بند «پ» ماده (۷) آمده این است که «معاملات و عملیات مشکوک شامل هر نوع معامله، دریافت یا پرداخت مال اعم از فیزیکی یا الکترونیکی»، یعنی تأکید ایشان این بود که این تأکیدی به تقلب‌ها و اقدامات و اعمال مشکوک الکترونیکی نشده، نخیر، آنجا توجه شده، ذکر شده، قید شده، روشن شده که براساس اوضاع و احوالی مانند ارزش، موضوع یا طرفین ایجاد ظن کند.

الان در این قسمت چهارم بند «ب» همان موضوع به صورت مبهم آمده، گفته «بیش از سقف مقرر». این سقف مقرر کجا تعریف شده؟ چه کسی سقف مقرر را تعیین می‌کند که چیست؟ آیا همان (۱) میلیاردی است که قبلاً ذکر شده یا غیر از آن؟ به نظر می‌آید که ضرورتی ندارد، آنها قبلاً ذکر و

بیان شده، بند «پ» هم نواقص را رفع کرده است. لذا متن را منقح می‌کند و برای دستگاه قضائی و برای مجری هم تکلیف را تا حدودی زیادی روشن می‌کند. لذا خواهش از همکاران محترم این است که با این دو پیشنهاد رفع ابهام که در یک گزارش است موافقت بفرمایید.

رئیس - متشکریم.

دبیر (کاتب) - جناب آقای رئیس! جناب آقای سلیمی اخطار دارند.

رئیس - یک لحظه اجازه بدهید. آقای ملکشاهی! این نکته‌ای که شما گفتید که این جزء نظامات بین‌المللی است در متن لایحه هم اصلاً نیست، خودتان در کمیسیون آوردید.

حالا خیلی هم فرق نمی‌کند، این را بردارید شفاف‌تر می‌شود ما هم به ظن نزدیک به علم قضائی اطمینان می‌کنیم حالا به هر طریق ممکن.

حاضر ۲۱۲ نفر، این رفع ابهام آقای امیرآبادی در تبصره (۳) که گفتند «مانند آنکه نوعاً و با توجه به شرایط امکان تسهیل آن میزان دارایی وجود نداشته باشد» حذف می‌شود. دولت و کمیسیون موافق هستند. برای رفع ابهام نیاز به رأیتان داریم. نمایندگان محترم رأی خودتان را اعلام بفرمایید. دوستان در رأی‌گیری مشارکت بفرمایید. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، **تصویب شد.** یک رفع ابهام دیگر هم دادند.

دبیر (قاضی‌زاده‌هاشمی) - آقای دکتر! آن در بند «ب» است باید قرائت بشود. آقای دکتر! این عدد (۱۰) میلیارد را هم چون قانون دائمی هست.

رئیس - آن ایراد در جلسه قبل اینجا یک بحثی شد، این که همه اموال ثبت بشود اموال خرد هم هست، همه را نمی‌توانیم بگوییم ثبت بشود، کمیسیون به حق رفته یک سقفی گذاشته، حالا اگر (۱۰) سال بعد این سقف تغییر کرد باید سقفش را تغییر بدهیم.

دبیر (قاضی‌زاده‌هاشمی) - آقای دکتر! می‌توانیم معادل روز آن براساس نرخ تورم سال پایه را اضافه کنیم.

رئیس - حالا نرخ تورم را هم می‌شود اضافه کرد، برای اصلش کار خوبی کردند، یک پایه‌ای گذاشتند.

دبیر (قاضی‌زاده‌هاشمی) - (۱۰) میلیارد سال پایه باشد، بعد از آن سالانه براساس نرخ تورم باشد.

رئیس - بله، حالا چون مخالف و موافق صحبت کردند باید رأی بگیرم. حاضر ۲۱۲ نفر، در این اصلاحیه‌ای که مربوط به تبصره‌های (۱)، (۲) و (۳) ماده (۲) کمیسیون ارائه داده و اصلاحاتی که انجام شده را به رأی می‌گذاریم. کمیسیون و دولت موافق هستند. نمایندگان محترم رأی خودتان را اعلام بفرمایید. دوستان در رأی‌گیری مشارکت بفرمایید. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، **تصویب شد.** بند «ب» را بفرمایید.

دبیر (قاضی‌زاده‌هاشمی) - متن زیر جایگزین تبصره ذیل بند «پ» ماده (۷) قانون موضوع ماده (۷) گزارش گردید:

تبصره - معاملات و عملیات مشکوک شامل هر نوع معامله دریافت یا پرداخت مال اعم از فیزیکی یا الکترونیکی یا شروع به آنها است که براساس قرائن و اوضاع و احوالی مانند موارد زیر ظن وقوع جرم را ایجاد نماید:

۱ - معاملات و عملیات مالی مربوط به ارباب‌رجوع که بیش از سطح فعالیت مورد انتظار وی باشد.

۲ - کشف جعل، اظهار کذب یا گزارش خلاف واقع از سوی مراجعان قبل یا بعد از آنکه معامله یا عملیات مالی صورت گیرد و نیز در زمان اخذ خدمات پایه.

۳ - معاملات یا عملیات مالی که به هر ترتیب مشخص شود صوری یا

ظاهری بوده و مالک شخص دیگری است.

۴ - معاملات یا عملیات مالی بیش از سقف مقرر در آیین‌نامه اجرایی این قانون هرچند مراجعان قبل یا حین معامله یا عملیات مزبور از انجام آن انصراف داده یا بعد از انجام آن بدون دلیل منطقی نسبت به فسخ قرارداد اقدام نمایند.

آقای دکتر! بخشی از رفع ابهامی که آقای امیرآبادی داده بودند مربوط به این بخش بود که توضیح هم خدمتتان دادند، اینجا پیشنهاد جدید هم نداریم.

دبیر (کاتب) - آقای رئیس! اخطار و تذکر هم دارند.

رئیس - اگر راجع به این موضوع هست بفرمایید چون این بحث را تمام کنیم.

دبیر (کاتب) - آقای سلیمی بفرمایید.

علیرضا سلیمی (محلات و دلیجان) - بسم الله الرحمن الرحيم

آقای رئیس ببینید! این بند (۳) می‌گوید «معاملات یا عملیات مالی که به هر ترتیب مشخص شود صوری یا ظاهری بوده و مالک شخص دیگری بوده» این معاملات فضولی است. معاملات فضولی مشروع است، این خلاف اصل (۴) قانون اساسی است، یعنی اینکه می‌گوید «به هر ترتیب» یعنی خیلی عام و مطلق گرفته، همه معاملات از جمله معاملات فضولی را شامل می‌شود، معاملات فضولی مشکل ندارد. این از این بند، در بند (۴) (رئیس - فقط معامله فضولی نیست) آقای رئیس! بگذارید بند (۴) را هم عرض کنم بعد خدمتتان باشیم.

در بند (۴) هم می‌گوید «معاملات یا عملیات مالی بیش از سقف مقرر در آیین‌نامه اجرایی این قانون هرچند مراجعان قبل یا حین معامله یا عملیات مزبور از انجام آن انصراف داده یا بعد از انجام آن فسخ قرارداد نمایند»، این مغایر اصل (۲۲) است. ببینید! اینکه یک کسی به هر کیفیت متوجه نبوده آمده شروع به معامله‌ای کرده بعد متوجه شده مثلاً از سقف مقرر بیشتر است بعد انصراف داده ما باییم این را به عنوان عملیات مالی مشکوک متهم کنیم و بعد برایش آن جرایم سخت را در نظر بگیریم. مضافاً به اینکه این سقف مقرر در آیین‌نامه باز با اصل (۲۲) مغایرت دارد، اصل (۲۲) می‌گوید «حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است». ما اینجا داریم به مال اشخاص و حیثیت آنها تعرض می‌کنیم. خواهش می‌کنم اگر جناب‌عالی وارد می‌دانید حداقل رفع ابهام بشود ابهام این مباحث برطرف بشود، متشکرم.

دبیر (کاتب) - جناب آقای حاجی تذکر دارند، بفرمایید.

حسینعلی حاجی‌دلیگانی (شاهین‌شهر، میمه و برخوار) -

بسم الله الرحمن الرحيم

آقای رئیس! تذکر بنده بند (۱۱) ماده (۲۴) حفظ شأن مجلس از جهت قانونگذاری است. حالا می‌شود از جهات دیگر هم به آن بپردازیم، اینجا از حیث قانونگذاری است. ببینید! اینجا در بند (۲) ملاحظه می‌فرمایید؟ گفته «کشف جعل»، البته من پیشنهاد رفع ابهام داشتم که با آقای قاضی‌زاده صحبت کردیم به نتیجه نرسیدیم ولی به نظر می‌رسد این کشف جعل با اظهار کذب و ادامه اینها با هم در تضاد باشد، چرا؟ چون در تبصره بالا گفته «معاملات و عملیات مشکوک شامل هر نوع معامله، دریافت یا پرداخت مال اعم از فیزیکی یا الکترونیکی یا شروع به آنها است که براساس قرائن و اوضاع و احوال مانند موارد زیر ظن وقوع جرم را ایجاد نماید» حالا اینجا گفته که «براساس موارد زیر» کشف جرم که حسن است، یعنی کشف جرم، جرم

۴ - تصویب طرح استفساریه جزء (۱) بند «الف» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور (ثبت ۴۰۰)

رئیس - دستور بعدی را بفرمایید.

دبیر (قاضی زاده هاشمی) - آقای دکتر! دستور بعدی گزارش کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات در مورد طرح دوفوریتی استفساریه جزء (۱) بند «الف» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور هست که دوفوریت آن در جلسه گذشته به تصویب رسید.

رئیس - شورای نگهبان تشریف دارند؟ خوش آمدید.

دبیر (قاضی زاده هاشمی) - ضمن اینکه از آقای دکتر مفتاح برای ارائه گزارش دعوت می‌کنیم، جناب آقای دکتر وکیلی اسامی مخالفین و موافقین را ذکر بفرمایید.

دبیر (وکیلی) - بسم الله الرحمن الرحیم

به رغم اینکه آیین‌نامه برای سه نفر مخالف و موافق پیش‌بینی کرده ولی ما دو نفر مخالف داریم جناب آقایان: بهرام‌نیا و حاجی و موافقین هم جناب آقایان: بدری و امیرآبادی هستند.

محمد مهدی مفتاح (سخنگوی کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات) -

بسم الله الرحمن الرحیم

گزارش کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات به مجلس شورای اسلامی طرح دوفوریتی استفساریه جزء (۱) بند «الف» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور که جهت رسیدگی به این کمیسیون به عنوان اصلی ارجاع شده بود، در جلسه مورخ ۱۳۹۷/۲/۲۵ با حضور مدیران و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، مورد رسیدگی قرار گرفت و با اکثریت آراء به تصویب رسید.

اینک گزارش آن در اجرای ماده (۱۴۷) قانون آیین‌نامه داخلی به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.

نایب رئیس کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات - جهانبخش محبی‌نیا فکر می‌کنم که دوستان هم در زمان طرح دوفوریتی این طرح و هم مطالبی که بعد از بررسی در کمیسیون بودجه به استحضار عزیزان رسیده است کاملاً در جریان هستند ملت بزرگوار ایران هم فکر می‌کنم که در جریان قرار گرفته‌اند. موضوع به این ترتیب است که ما در تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور چند جزء و چند بند احکامی را درخصوص حقوق و افزایش حقوق که معمولاً به طور سنوایی باید اتفاق بیفتد برای گروه‌های مختلف حقوق‌بگیر آنجا داده شده بود.

در جزء (۱) بند «الف» این تبصره چند حکم داده شده است؛ از جمله این که موضوع بحث دوفوریت همین قسمت از تبصره (۱۲) هست. جزء (۱) بند «الف» تبصره (۱۲) به بقیه احکامی که در موارد این تبصره و بندهای آن داده شده در این دوفوریتی و استفساریه توجهی نشده و فقط یک موضوع مد نظر هست که عرض می‌کنم. در جزء (۱) بند «الف» تبصره (۱۲) ما چهار حکم را بیان کردیم و مجلس تصویب کرده؛ یکی اینکه دولت مکلف هست افزایش حقوق را به صورت پلکانی نزولی انجام بدهد، یعنی حقوقی که در سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶ باید برای کارمندان عزیز مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری اتفاق بیفتد بدین‌گونه باشد کسانی که کمتر حقوق می‌گیرند افزایش بیشتری در حقوق آنها داشته باشد، پلکانی نزولی.

دومین حکم این بوده است که حداکثر افزایش حقوق باید (۲۰) درصد باشد، ضریب افزایش حقوق در کسانی که حداکثر را می‌گیرند (۲۰) درصد باشد و به صورت پلکانی نزولی برای کسانی که حقوق بیشتر می‌گیرند این

نیست، در حالی که بیان کذب جرم است. آدم کذب و دروغ بگوید این جرم است، درست نیست، اما اینکه کسی کشف جعل بکند یعنی یک جعلی را کسی انجام داده حالا کسی آمده کشف کرده، آن کسی که کاشف است که کار درستی کرده. به نظر می‌رسد این تناقض وجود داشته باشد.

رئیس - بله، ایراد ایشان از نظر نگارش وارد است، «کشف» آن زائد است. (دهقانی نقندر - برای اموال است) آخر شما بالای آن نوشتید که «معاملات مشکوک نظیر» (دهقانی نقندر - اوضاع و احوال نظیر کشف جعل یعنی مأمور کشف می‌کند که این جعل شده است) نه، شما متن را ملاحظه بفرمایید. در تبصره نوشته «معاملات و عملیات مشکوک شامل هر نوع معامله، دریافت یا پرداخت مال اعم از فیزیکی یا الکترونیکی یا شروع به آنها است که براساس قرائن و اوضاع و احوالی مانند» مانندش را گفتید: «ارزش، موضوع یا طرفین آن برای انسان به طور متعارف ظن وقوع جرم را ایجاد نماید؛ نظیر»، این معاملات مشکوک را دارید مرتب می‌گویید: «۱ - معاملات و عملیات مالی مربوط به ارباب رجوع به نحو فاحش». حالا شما «فاحش» آن را برداشتید «بیش از سطح فعالیت مورد انتظار وی باشد» این کشف جعل به نظر من (ملکشاهی - مأمورین برایشان اثبات بشود این معاملات و عملیات) درست است، (ملکشاهی - کشف جعل اصلاً خودش الان یک عنوان هست) اشکال ندارد، جاییش اینجا نیست، کسی نمی‌گوید این بی‌معنی است. می‌گوید کشف جعل که عملیات مشکوک نمی‌شود. (دهقانی نقندر - آقای دکتر! اوضاع و احوالی مانند موارد زیر) یعنی شما موارد اوضاع و احوال را دارید می‌گویید؟ (دهقانی نقندر - بله)، (قاضی زاده هاشمی - یعنی اگر چنین شرایطی باشد ظن به وقوع جرم وجود دارد)، (ملکشاهی - مشکوک بودن را احراز می‌کند)، (قاضی زاده هاشمی - مشکوک بودن را چطوری می‌شود احراز کرد؟)

آقای دهقانی! از این نص این اوضاع و احوال برداشت نمی‌شود، چون اوضاع و احوال بعدش نوشتید «مانند»، مانند آن را آوردید. بعدش «نظیر» آوردید این نظیر بر می‌گردد معاملات مشکوک، یعنی نص این را می‌گوید، حالا مراد شما در نگارش در کمیسیون چیز دیگری بوده بحث دیگری است، این نظیری که آوردید به معاملات مشکوک برمی‌گردد. (دهقانی نقندر - اصلش این است، آیین‌نامه ۱۸۸ را دارد) پس ببینید! متن خود تبصره را هم عوض کردند، یعنی آن تبصره قبلی که معاملات عملیات مشکوک بود را جدا کردند. نوشتند «تبصره - معاملات و عملیات مشکوک شامل هر نوع معامله، دریافت و پرداخت مال اعم از فیزیکی یا الکترونیکی یا شروع به آنها است که براساس قرائن و اوضاع و احوالی مانند موارد زیر»، متن را عوض کردند. (سلیمی - معامله فضولی است) حالا همه آن معامله فضولی نیست، نوشتید «نظیر»، به هر نحو شامل آنها هم می‌شود. (سلیمی - اطلاقش را عرض کردم) نمی‌گوید اشکال دارد، بقیه معاملات هم اشکال ندارد، می‌خواهیم ببینیم مشمول پولشویی می‌شود رسیدگی بکنیم یا نه، نکته‌ای که اینجا اشکال دارد. اخطار شما وارد نیست. آقای امیرآبادی شما رفع ابهامتان را دارید یا تمام شد؟ (امیرآبادی - فرمانی - تمام شد) پس برای رأی‌گیری بخوانید.

دبیر (کاتب) - آقای رئیس! مخالف صحبت بکند؟

رئیس - اگر پیشنهاد نداریم، رأی بگیرم. حضار ۲۱۱ نفر، متن تبصره مربوط به ماده (۷) (قاضی زاده هاشمی - بند «پ» ماده ۷ است) بله، آن را به رأی می‌گذاریم. نمایندگان محترم رأی خودتان را اعلام بفرمایید. دوستان در رأی‌گیری مشارکت بفرمایید. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، تصویب شد.

تقسیمات انجام بشود.

سومین حکم این بوده است که مقامات موضوع ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری مشمول افزایش حقوق نمی شوند. همین افزایش حقوقی که باید حداکثر (۲۰) درصد باشد، پلکانی نزولی باشد برای مقامات، مقامات یعنی رئیس جمهور و رؤسای قوا، معاونین رئیس جمهور، نمایندگان مجلس، وزراء، استانداران، سفراء، معاونین وزرا و افرادی که در ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری به عنوان مقام تعیین شدند و همچنین همتران آنها که در قوانین مختلف برای آنها همتراز وزیر، معاون وزیر و این گونه موارد ذکر شده است، اعضای محترم شورای نگهبان و دیگر اینها مشمول افزایش حقوق در سال ۹۷ نسبت به ۹۶ نباید بشوند. این حکمی بوده است که در قانون بودجه سال ۹۷ در زمان تصویب مجلس این حکم را تصویب کرده است و همچنان این ممنوعیت باقی است.

در این استفساریه ما تعرضی به این نداریم و همچنان حقوق مقامات کشور در سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶ افزایشی پیدا نخواهد کرد و آخرین مطلب اینکه پاداش پایان خدمت با آن فرمولی که در قانون بیان شده است که حداکثر باید معادل هفت برابر حداقل حقوق مبنای پاداش پایان خدمت باشد.

این چهار حکم داده شد، دولت محترم در اجرای این حکم، خصوصاً حکم پلکانی نزولی آمد و مصوبه‌ای را تصویب کرد که این چگونه اتفاق بیفتد. از یک طرف محدودیت منبع داریم، منبع مشخص است که چقدر باشد، از یک طرف این تعداد کارمندان را داریم، باید به این صورت کسانی که کمتر حقوق می گیرند بیشترین افزایش و افراد با حقوق بالاتر کمتر و حداکثر هم (۲۰) درصد افزایش حقوق، این حکم ما بود. دولت محترم مصوبه‌ای را در این رابطه تنظیم کردند که این مصوبه در هیأت تطبیق دوشنبه همین هفته بررسی شد و مغایر با قانون تشخیص داده نشد. یعنی آن کاری را که دولت محترم انجام داده بود در چهارچوب همین قانون بودجه بود که مجلس تصویب کرد (فرهنگی - خیلی متشکرم) اما چون میزان افزایش‌ها به گونه‌ای بود آن هدفی را که مجلس داشت با کسانی که کمتر حقوق می گیرند در این مصوبه دولت به آن ترتیب توجهی نشده بود و یا تعلق نگرفته بود دوستان ما استفساریه دادند گفتند کسانی که حداقل حقوق را می گیرند اینها حتماً (۲۰) درصد رشد پیدا نکنند. در آن مصوبه دولت این (۲۰) درصد نبود، مقداری کمتر بود، در حقیقت آنچه که در استفساریه بیان شده است این هست که دوستان عزیز بیان کردند؛ آن حکمی را که ما داریم منظورمان این بوده است، کسانی که حداقل حقوق را می گیرند حتماً (۲۰) درصد افزایش پیدا کنند. از طبقات بالاتر حقوق بگیر کاهش پیدا نکند تا در همان سقف این کار انجام بشود، بحث هم به صورت استفساریه هست. بنابراین ما محدودیت در استفساریه داریم، بنده خواهش می کنم این است که دوستان عزیز با توجه به اینکه در کمیسیون بودجه بحث مفصلی با حضور عزیزان و کارشناسان دولت شد ان شاء الله به این استفساریه آنچنان که کمیسیون تصویب کرده رأی مثبت بدهند و به این ترتیب بتوانیم حقوق کسانی که حداقل حقوق را می گیرند به بالاترین حدی که مقدور هست افزایش بدهیم، خیلی متشکرم.

رئیس - متشکرم، مخالف صحبت کند.

دبیر (وکلی) - جناب آقای محجوب مخالف هستند، بفرمایید. ضمناً جناب آقای بهرام‌نیا به اشتباه اسمشان در مخالفین است، اسمشان جزء موافقین بود به اشتباه در مخالفین ذکر شد.

علیرضا محجوب (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) -

بسم الله الرحمن الرحيم

ضمن تشکر و قدرشناسی از همه کسانی که طرح را ارائه فرمودند و قصد آنها در واقع روشن کردن موضوع است اما آنچه که الان پیش روی ما است با غرضی که طراحان استفساریه داشتند متفاوت است، یعنی در حقیقت کاملاً متفاوت شده، بیش از آنچه که بگوییم اندکی باید بگوییم کاملاً متفاوت شده، حتی آنچه که الان من مشاهده می کنم با خود قانون هم فاصله پیدا کرده، چون وقتی عبارت «تا» داریم اینجا تا به مطلق تبدیل می شود در انتهای استفساریه فقط (۲۰) درصد می شود یعنی استفساریه کاملاً فاصله می گیرد و جنبه قانونگذاری پیدا می کند. اگر جنبه قانونگذاری پیدا کرد، آقای رئیس! هم باید جناب عالی اخطار را عنایت بفرمایید و توجه کنید نسبت به اینکه موضوع جنبه قانونگذاری پیدا کرده، نه استفسار.

ثانیاً هم در آن صورت باید از نگاه اصل (۷۵) به قضیه نگاه کنیم، اصل بر پلکانی کردن افزایش بوده، اینجا در حقیقت مسیر افزایش پلکانی در گزارش کمیسیون و در رسیدگی کمیسیون کاملاً به یک کار و به یک جاده یک طرفه‌ای تبدیل شده که هم با غرض استفسارکنندگان و هم با غرض قانون فاصله پیدا کرده. اگر این استفساریه که الان توسط کمیسیون ارائه شده بخواهیم صدرش را بخوانیم صدر و ذیلش با هم نمی خواند وقتی می گوییم آیا منظور از افزایش پلکانی نزولی این است که ما مطلق به جای (۱) تا (۲۰) را بنویسیم مطلق (۲۰)، اینکه دیگر پلکانی نمی شود، دیگر معنی ندارد. پس پلکانی را ما به ترتیبی نادیده گرفتیم، به این ترتیب استفساریه با قانونگذاری فاصله پیدا کرده، در حالی که در متن درخواست غیر از این است. یعنی متن استفساریه طراحان محترم کاملاً قسمت انتهایی آن با قسمت انتهایی سؤالی که کمیسیون تنظیم و ارائه کرده متفاوت است و چون جواب در پاسخ سؤال می آید استفساریه سؤال و نحوه تنظیم می تواند کاملاً یک استفساریه‌ای را در نقطه مقابل درخواست درخواست کنندگان قرار بدهد.

به این جهت دوستان ملاحظه بفرمایید! کاری نکنیم یا چیزی را کمیسیون‌ها نباید به عنوان استفساریه بیاورند که با غرض استفسارکنندگان، با غرض استفسار فاصله بگیرد. اگر قصد آنها رد بوده رد می فرمودند ولی به نظر من آقای رئیس! بایستی در اینجا به اصل (۷۵) و به اصول دیگری که شورای محترم نگهبان از بابت فاصله‌ای که این استفساریه با استفسار پیدا کرده و جنبه قانونگذاری به خودش گرفته توجه بفرمایید. در قانون اساسی استفسار یک نوع تشریح است، اینجا از تشریح فراتر رفته. لذا خواهش می کنم هم جناب عالی که آقایان اجازه نمی دهند عنایت بفرمایید و هم همکاران محترمی که می خواهند به این استفساریه رأی بدهند. لذا من مخالف هستم و خواهش می کنم که رئیس محترم به اخطار قانون اساسی در این باب اول به مآخذ اخطار قانون اساسی توجه داشته باشند، اگر اخطار را وارد نمی دانند مخالفت بنده را هم خدمت ایشان عرض کردم. آقای رئیس! عنایت نمی فرمایید، دو تا اخطار خدمت شما عرض کردم، لطفاً عنایت بفرمایید به اخطاری که خدمتتان دادم. اگر وارد نیست اعلام بفرمایید، اگر هم وارد است که لطفاً اول اخطار را مورد توجه قرار بدهید، تشکر می کنیم.

رئیس - متشکرم.

دبیر (وکلی) - آقای رئیس! ایشان اخطار دادند.

رئیس - آقایان اینجا داشتند بحث می کردند که این بار مالی دارد، همین اخطار (۷۵) داشتند می دانند. حالا اخطار شما چیست؟ یک بار دیگر

بفرمایید.

محبوب - اصل (۷۵) و جنبه قانونگذاری با توجه به تغییری که کمیسیون در سؤال داده.

رئیس - حالا آنکه قانونگذاری ندارد، فقط به خاطر اینکه کف آن را (۲۰) درصد در نظر بگیرید.

محبوب - عنایت بفرمایید! «تا» است، اینجا مطلق کردند.

رئیس - متشکریم، موافق صحبت کند.

دبیر (وکلی) - جناب آقای بدری موافق هستند، بفرمایید.

صدیف بدری (اردبیل، نمین، نیر و سرعین) - بسم الله الرحمن الرحيم عرض سلام، ادب و احترام خدمت همکاران عزیز و ملت بزرگ ایران اسلامی. حلول ماه مبارک رمضان را هم خدمت همکاران عزیز و مردم گرانقدر ایران اسلامی تبریک و تهنیت عرض می‌نمایم. همکاران عزیز مستحضر هستند بسیاری از کارمندان و کارکنان دولت در دستگاه‌های اجرایی از حقوق بسیار پایینی برخوردار هستند، حقوق کمتر از (۲) میلیون تومان دریافت می‌کنند، از جمله فرهنگیان عزیز و معلمان گرانقدر، نیروهای نظامی و انتظامی واقعاً از نظر دریافتی در سطح بسیار پایینی هستند. با این وضعیت تورم واقعی که در جامعه وجود دارد و در چندین ماه گذشته هم واقعاً افزایش‌های چشمگیری در قیمت اقلام مصرفی و ضروری مردم ایجاد شده واقعاً کارکنان و کارمندان با حقوق پایین‌تر دچار چالش و مشکل جدی در تأمین معیشت ضروری زندگی خودشان هستند. هدف مقنن هم در بحث‌های کمیسیون تلفیق و هم در بحث‌های صحن مجلس این بود کارمندان و کارکنانی که حقوق کمتری دریافت می‌کنند از افزایش بیشتری برخوردار باشند.

لذا همین سقف (۲۰) درصد و افزایش پلکانی نزولی به همین هدف قید شد که متأسفانه دولت با تفسیر به رأی خودش این را به (۱۲) درصد محدود کرد و تعدادی از همکاران عزیز ما این طرح را ارائه کردند و کمیسیون تلفیق هم به حق و به صورت مستند این را اعلام نظر کردند و تأیید کردند که هدف افزایش از (۲۰) درصد به صورت نزولی بود. هدف رسیدگی به اقشار آسیب‌پذیر و کسانی که حقوق کمتر دریافت می‌کنند است. لذا از همکاران عزیز خواهش می‌کنم به تصویب کمیسیون تلفیق و پیشنهاد همکاران رأی مناسبی بدهند تا از افزایش منطقی و عادلانه‌ای در حقوق کارکنان حمایت شود. چراکه مستحضر هستید همان‌طور که عرض کردم واقعاً افزایش قیمت‌های اقلام مصرفی و ضروری مردم بسیار چشم‌گیر و سرسام‌آور است، در طی ماه‌های گذشته هم کالاهای داخلی، هم کالاهای خارجی و هم کالاهای ضروری مردم افزایش حداقل (۲۰)، (۳۰) درصدی داشته، لذا خواهش می‌کنم به این رأی مثبت بدهند.

موضوع بار مالی هم که تعدادی از همکاران اشاره کردند، چون در مذاکرات هم آمده هدف ما در تصویب این تبصره افزایش (۲۰) درصد بود و شروع از (۲۰) درصد به سمت پایین، لذا بار مالی هم که همکاران اشاره کردند واقعاً بار مالی ندارد، فقط دولت تفسیر به رأی کرده است. لذا خواهش می‌کنم به این طرح رأی مثبت بدهند تا از فرهنگیان عزیز و معلمان زحمتکش و نیروهای نظامی و انتظامی و آن عزیزانی که دریافتی پایین‌تری دارند حمایت عملی داشته باشیم.

رئیس - متشکریم، مخالف بعدی صحبت کند.

دبیر (کاتب) - جناب آقای حاجی مخالف هستند، بفرمایید.

حسینعلی حاجی‌دلیگانی (شاهین‌شهر، میمه و برخوار) -

بسم الله الرحمن الرحيم

ببینید! ما با آن متنی که دیروز به آن دوفوریت رأی دادیم کاملاً موافقیم، یعنی اینکه از آن طرف بگوییم آنهایی که کمترین حقوق را می‌گیرند حتماً تا (۲۰) درصد دریافت کنند، اما آنهایی هم که حقوق‌بگیر بالا هستند، نجومی‌بگیر هستند قید گذاشته بودیم که کفش (۱) درصد باشد، چون نمی‌توانستیم کمتر از (۱) درصد بگوییم گفتیم (۱) درصد.

اما الان چه اتفاقی افتاده است؟ تفاوت بین این گزارش دیروز یعنی چیزی که به رأی گذاشته شد، با متنی که امروز به عنوان گزارش آمده این است که باز به نام فقرا به نفع جیب نجومی‌بگیران شده است. یعنی چه؟ یعنی سقف برای پرداخت به حقوق‌بگیران بالا برداشته شده، اما آنهایی که ضعیف هستند و کمتر می‌گیرند چه؟ قید آنها جای خودش است، اما در معنا چه اتفاقی می‌افتد؟ یک نفری که مثلاً (۱۱) میلیون و (۲۰۰) هزار تومان حقوق می‌گیرد (۲۰) درصدش چقدر می‌شود؟ اما آن کسی که مثلاً (۱۰) میلیون می‌گیرد، اگر بیایند با نفوذی که در سیستم دارند (۱۰) درصد بگذارند آنجا چه اتفاقی می‌افتد؟ اینجا مشکل است. یعنی روند مجلس با این بحث نزولی که مطرح کرده بودیم به سمت عدالت‌محوری بود، اما الان مجدداً آمدیم داریم یک ترمزی می‌گذاریم به سمت روندی که برای پیمودن راه عدالت داشتیم و مجدداً می‌خواهیم به همان ایجاد فاصله طبقاتی برگردیم.

لذا در شرایط فعلی اقتصادی که مردم دارند زندگی می‌کنند دولت قادر به اینکه بتواند تورم را در آن سطحی که پرداخت‌ها را انجام می‌دهد نیست، ما بایستی اقشار ضعیف را بیشتر کمک کنیم. (فرهنگی - خیلی متشکر) اجازه بدهید، آقای فرهنگی! وقتم که هنوز مانده، تشکر می‌کنم. باید به فکر اقشار کم‌درآمد باشیم، نه به فکر اینکه به عنوان اینکه برای بیشتر برداشت کردن حقوق افراد پردرآمد است آن را حذف کنیم. چرا ما بایستی بقیه کارکنان را نبینیم؟ یعنی کسانی که به عنوان کار معین الان دریافت می‌کنند، در دستگاه‌ها کار می‌کنند، آنها را نبینیم، کسانی که قراردادی هستند را نبینیم، کسانی که غیر از رسمی و پیمانی هستند را نبینیم، مگر آنها گناهی کرده‌اند؟ مگر بقیه اقشاری که درآمد ندارند، مگر اقشاری که شغل ندارند را نبایستی ببینیم؟ چرا ما الان هر ساله می‌آییم برای دولت افزایش می‌دهیم، ولی به فکر کارگران عزیز زحمتکش شهرداری‌ها نیستیم. هم کارکنان شهرداری‌ها، هم کارگران شهرداری‌ها علاوه بر اینکه آنهایی هم که در شرکت‌های خصوصی به عنوان کارگر کار می‌کنند ببینید چه وضعیتی دارند. امسال عوض اینکه حقوق‌شان را اضافه کنند آمدند حقوق‌شان را کم کردند، آمدند با آنها شرط کردند، می‌گویند اگر قبول می‌کنی که بیمه نشوی بیا برای ما کار کن. قراردادهای را از یکساله به سه‌ماهه کاهش دادند. این چه وضعی است که ما برای ضعیف داریم؟ از آن طرف کسی که حقوق نجومی‌بگیر است آن قدر هم در سیستم‌ها نفوذ دارد که ما آن وقت (۱) درصد را گفته بودیم، (فرهنگی - خیلی متشکر) اما الان این مانع (۱) درصد را هم برداشتیم. فلذا پیشنهادم این است که رأی ندهید، به کمیسیون برگردد و مجدداً اصلاح شود تا آن هدفی که مجلس دیروز رأی داد که عبارت از این بود که به ضعیف و کارمندان ضعیف بیشتر برسیم و آن کسانی که پایه حقوق‌شان بالا است کمتر برخوردار شوند، بتوانیم این را عملیاتی کنیم و گر نه با این باز به نام کارگران و کارمندان ضعیف، ولی به نفع حقوق‌بگیران بالا خواهد بود.

رئیس - متشکریم، نفر بعدی صحبت کند.

دبیر (وکلی) - جناب آقای امیرآبادی موافق هستند، بفرمایید.

احمد امیرآبادی فراہانی (قم) - بسم الله الرحمن الرحيم

با عرض سلام و ادب خدمت همکاران عزیز و ملت بزرگ ایران. عرض کنم جناب آقای حاجی در حقیقت با این استفساریه مخالفتی نداشتند، ایشان فرمودند که حقوق کارگران کم است و برای قراردادی‌ها و پیمانی‌ها یا کار معین هم باید حقوق‌شان افزایش پیدا کند. جناب آقای حاجی! این در جای خودش قابل بحث است، اشکالی ندارد، شما هم یک طرحی بنویسید بیاورید، قطعاً مجلس هم کمک می‌کند. البته مردم عزیز و کارگران عزیز می‌دانند که افزایش حقوق کارگرانی که مشمول قانون کار و تأمین اجتماعی هستند با مجلس نیست، آنجا یک ضوابط خاص خودش را دارد، براساس آن ضوابط افزایش پیدا می‌کند. الان بحث ما استفساریه یک جزئی از تبصره (۱۲) است که منظور نمایندگان در آیین‌نامه اجرایی دولت نیامده و برداشت نادرست از این قانون شده است. ما الان داریم از حقوق کارکنان دولت به عنوان وکلای ملت دفاع می‌کنیم.

ببینید عزیزان! نمایندگان مجلس دهم یک کار بزرگی را در سال ۹۶ برای بودجه سال ۹۷ انجام دادند. یعنی چند تا کار بود که در این تبصره (۱۲) آمده و مخبر محترم کمیسیون به خوبی اشاره کردند. مسأله پاداش‌ها بود که در برخی از دستگاه‌های اجرایی کشور بعضاً پاداش‌های چندصد میلیون تومانی و میلیاردی پرداخت می‌شد، مجلس با یک قانون بسیار خوب و با تبصره (۱۲) جلوی همه اینها را در بودجه سال ۹۷ گرفت، جلوی بحث افطاری‌ها را گرفت، برای حقوق مقامات، حقوق نمایندگان مجلس، حقوق سفرا، وزراء، استانداران، شهرداران کلانشهر و شورای کلانشهرها را یک کار خوبی کرد، گفت در سال ۹۷ اضافه نشود. عزیزان من! ما چرا گفتیم حقوق مقامات در سال ۹۷ اضافه نشود؟ برای اینکه اگر می‌شود آن حداقلی هم که برای حقوق مقامات اضافه می‌شد، همان حداقل برداشته شود و به آنهایی که حقوق کمتر و پایینی می‌گیرند کمک شود. یا مثلاً بحثی که ما داشتیم در رابطه با آنهایی که حقوق بالایی می‌گیرند گفتیم که اینها امسال افزایش آنچنانی نداشته باشند تا حقوق افرادی که پایین‌تر می‌گیرند افزایش بیشتری داشته باشد. برداشت دولت محترم در آیین‌نامه اجرایی از این جزء تبصره (۱۲) اشتباه بود.

عزیزان! من چند تا نکته را عرض کنم، اولاً این استفساریه بار مالی ندارد، دولت در لایحه بودجه پیش‌بینی کرده بود (۱۰) درصد حقوق اضافه را به طور میانگین اضافه کند. ما نسبت به این (۱۰) درصد هیچ تعرضی نداشتیم. ما الان می‌گوییم دولت محترم! شما ابتدائاً (۲۰) درصد به حقوق آنهایی که کمترین حقوق را می‌گیرند اضافه کن، شما بیا از آن (۱۰) درصد میانگین هر چه باقی ماند به صورت پلکانی نزول و معکوس به آنهایی اضافه کن که حقوق بیشتری می‌گیرند. حالا می‌خواهی خودت از (۱۰) درصد شروع کن، می‌خواهی از (۱۲) درصد شروع کن، یا می‌خواهی از (۸) درصد شروع کن. این به عهده دولت است. اما ما خواستیم آن کسی که کمترین حقوق را می‌گیرد (۲۰) درصد افزایش پیدا کند. این یک نکته بسیار مهمی است.

بنابراین این بار مالی ندارد و این هم که همکارمان جناب آقای حاجی فرمودند این به نفع حقوق‌بگیران بالا است، نخیر جناب آقای حاجی، ما در ابتدای این جزء تأکید کردیم که افزایش حقوق به صورت پلکانی نزولی است و با رعایت بند «پ» ماده (۲۸) قانون برنامه ششم. بعد هم گفتیم باید به گونه‌ای افزایش پیدا کند که طبقات پایین‌تر از درصد افزایش بیشتری برخوردار شوند و همچنین آمدم گفتیم میزان افزایش (۲۰) درصد برای آنهایی که از طبقات پایین‌تری برخوردار هستند، میزان افزایش (۲۰) درصد است. البته یک عبارتی به عنوان «حداکثر» آوردیم که آیین‌نامه اجرایی

دولت از این عبارت استفاده کرد و حالا به یک قولی بین (۶) تا (۱۲) درصد و به یک قولی (۶) تا (۱۶) درصد. بنابراین آنچه که الان اتفاق می‌افتد این استفساریه می‌گوید آیا منظور مجلس این بوده که طبقات پایین‌تر از درصد افزایش بیشتری برخوردار شوند (فرهنگی - خیلی متشکر) و منظور مجلس از این افزایش بیشتر برای طبقات پایین (۲۰) درصد بوده؟ پاسخ مجلس این است که بله، منظور مجلس این بوده که افزایش طبقه پایین‌تر (۲۰) درصد شود و بار مالی هم نداشته باشد. ما از دولت می‌خواهیم که همان میانگین (۱۰) درصد را پرداخت کند، ابتدائاً به آنهایی که حقوق‌شان پایین است (۲۰) درصد را اضافه کند، هر چه باقی ماند به صورت پلکانی نزولی برای بقیه حقوق‌بگیران کشور حقوق‌شان را افزایش بدهد. من خواهش می‌کنم با توجه به اینکه نماینده محترم شورای نگهبان هم در جلسه حضور دارند و بنده هم مذاکراتی با ایشان داشتم و ایشان به عنوان یک کارشناس و استاد حقوق ایرادی بر این استفساریه نگرفتند، من خواهش می‌کنم دوستان رأی بدهند، ان شاء الله شورای محترم نگهبان هم می‌پذیرند.

دبیر (کاتب) - جناب آقای رئیس! همکاران اخطار و تذکر دارند، اجازه می‌دهید؟
رئیس - بله، تذکر و اخطار را بفرمایید.

دبیر (کاتب) - جناب آقای سلیمی اخطار دارند، بفرمایید.

علیرضا سلیمی (محلات و دلیجان) - بسم الله الرحمن الرحيم

ضمن تشکر از عزیزانی که این طرح را نوشتند، بنده خودم جزء طراحان بودم. البته طرح در کمیسیون تغییر کرده است. اما نکته‌ای که می‌خواهم عرض کنم، آقای رئیس! ببینید! تفسیر قانون با قانونگذاری جدید کاملاً مغایر است. مشکلی که ما الان داریم این است که دولت قانون را عمل نکرده، اگر بنا باشد هر کجا دولت قانون را عمل نکرد ما دوباره قانونگذاری کنیم، همین‌طور تسلسل می‌شود. من خواهش می‌کنم جناب عالی دستور بفرمایید دولت محترم قانون را عمل کند. آقای رئیس! الان هم این قانونگذاری جدید است، استفساریه نیست، تفسیر قانون نیست، به نظر می‌رسد چیز جدیدی است، (رئیس - چرا یک چیز جدید است؟) چون آنچه در ماده (۱۲) قانون آمده با این چیزی که ما آوردیم کاملاً متفاوت است.

رئیس - متشکریم. جدید نیست، چون ما در قانون در آخرش «حداکثر» گفتیم، اینجا می‌خواهد بگوید همان (۲۰) درصد را لحاظ کند، قانونگذاری جدید محسوب نمی‌شود.

دبیر (کاتب) - آقای دکتر! جناب آقای لاهوتی اصرار به اخطار دارند.

رئیس - بفرمایید.

مهرداد لاهوتی (لنگرود) - بسم الله الرحمن الرحيم

آقای دکتر! بنده بند (۱۸۹) آیین‌نامه را تذکر دارم. آقای دکتر لاریجانی! در واقع این یک حرکت بسیار خوبی بود که مجلس شورای اسلامی تصمیم گرفت حقوق‌های پایین را با اینکه افزایش حقوق مقامات و حقوق بالای (۵) میلیون تومان را نداشته باشد، واقعاً این یک حرکت بسیار زیبنده‌ای بود. آقای دکتر! اما می‌خواهیم این کار اجرایی شود یا نشود؟ اگر واقعاً دنبال این هستیم که این اجرا شود، (رئیس - تذکرات چیست؟) تذکر ما همین ماده (۱۸۹) است که عرض کردم.

رئیس - (۱۸۹) که می‌گوید جزئیات از کلیات قابل تفکیک است.

لاهُوتی - آقای دکتر! عرض می‌کنم، الان در استفساریه‌ای که آقای امیرآبادی تهیه کرده‌اند به نظر من متن خیلی خوبی تهیه کرده بودند، داشت کمک می‌کرد این اجرا شود. آقای دکتر! اگر استفساریه‌اش را عنایت بفرمایید، آن چیزی که چاپ شد و در اختیار ما نمایندگان قرار گرفت این

است، آنجا بالاترین طبقه را هم به (۱) درصد اشاره داشتند. آقای دکتر! یعنی معنی این چه بوده؟ معنی این بوده که ما یک ظرف و منابع معینی داریم، آقای دکتر امیرآبادی! اجازه بدهید آقای دکتر لاریجانی ارائه طریق بفرمایند. ما دیروز در کمیسیون که آقای امیرآبادی هم بودند مفضلاً بحث کردیم. اعتقاد دولت این است که اگر شما فقط به این اشاره کنید ما (۶۰)، (۷۰) هزار نفر داریم که مشمول این (۲۰) درصد خواهند شد، منابع من اجازه این کار را نخواهد داد، یعنی در حد یک قانونگذاری باقی خواهد ماند. اگر ما می‌خواهیم این (۱) درصدی که آقای امیرآبادی اشاره کردند، یعنی دولت این اختیار را داشته باشد کسی که اگر دارد (۴) میلیون و (۹۰۰) هزار تومان حقوق می‌گیرد از (۱) تا (۲۰) درصد.

رئیس - الان تذکرتان چیست؟

لاهووتی - تذکر ما این است که این تغییراتی که حاصل شده، ببینید! استفساریه یک بله و خیر است. این چیزی که الان چاپ شده با آن متنی که در کمیسیون اصلاح شده با هم متفاوت است.

رئیس - در کمیسیون هم بررسی شده، آقای لاهوتی! نوشته «بلی»، شما بگویید از نظر آیین‌نامه‌ای اشکالش چیست؟ فرمایشات شما محتوایی است. **لاهووتی -** آقای دکتر! شما اجازه بفرمایید، معنی استفساریه این است که ما بگوییم بله یا خیر. (رئیس - همین است دیگر) آقای دکتر! متن تغییر کرده، با این تغییر متن به آنهایی که حقوق پایینی دارند (۲۰) درصد نمی‌رسد.

رئیس - آقای لاهوتی ببینید! متن تغییر کرده، یعنی وقتی نمایندگان می‌نویسند بحث دیگری است، وقتی چاپ می‌شود چه تغییر کرده؟ نوشته: این است؟ بلی. اشکال آیین‌نامه‌ای ندارد، حالا شما خودتان در نگارش آن اختلاف نظر دارید بحث دیگری است. دولت بفرمایید.

سیدحمید پورمحمدی (معاون اقتصادی و هماهنگی سازمان برنامه و بودجه) - بسم الله الرحمن الرحیم

خدمت حضار محترم و نمایندگان عزیز و ارجمند سلام عرض می‌کنم. برای اینکه به یک تصمیم دقیقی برسید که هر تصمیمی هم گرفتید برای دولت مطاع خواهد بود و قانون را اجرا خواهیم کرد، از شما تمنا دارم دو دقیقه به عرض من که صرفاً یک کارشناس هستم و می‌خواهم به شما اطلاعات بدهم عنایت بفرمایید.

آنچه که شما نمایندگان محترم تصویب کردید در قالب بند «الف» تبصره (۱۲) این است؛ گفتید دولت حقوق و مزایای شاغلین حقوق‌بگیر و هیأت علمی و قضات را به گونه‌ای افزایش دهد، دو تا شرط گذاشتید، یک؛ طبقات پایین‌تر از درصد افزایش بیشتری برخوردار شوند. دو؛ حداکثر، تکرار می‌کنم حداکثر میزان افزایش حقوق (۲۰) درصد. این حکمی بود که شما دادید، ما هم براساس این کارمان را پیگیری کردیم.

اگر این موضوع را رقمی خدمت شما بگویم ما سال ۱۳۹۶، (۱۲۰) هزار میلیارد تومان حقوق دادیم. شما در بودجه سال ۹۷، (۱۲) هزار میلیارد تومان روی آن گذاشتید (۱۳۲) هزار میلیارد تومان شده، یعنی (۱۰) درصد رشد دادید. به ما هم گفتید متوسط رشد حقوق (۱۰) درصد. پس (۱۰) درصد رشد حقوق دادید، گفتید طبقات پایین‌تر، طبقات بالا کمتر. آن چیزی که در واقع بعد از دهها جلسه و شاید صدها محاسبه برای اینکه نظر شما به بهترین نحو عملیاتی شود، یعنی آنچه که مد نظر قانونگذار بود در جداول مختلف تأمین شود و بهترین نقطه و جدول در بیاید، آن را بررسی کردیم و این‌طور شد:

۱ - سروران عزیز! مقامات و هم‌تراز آنها رشد حقوقی‌شان صفر است. یعنی مثلاً در سازمان ما سازمان برنامه و بودجه، رشد حقوق رئیس سازمان صفر

است، رشد حقوق معاونین سازمان صفر است، رشد حقوق مدیران امور هم صفر است. پس اینکه بحث رؤسا و مدیران است، ما اینها را صفر درصد رشد دادیم. هیچ رشدی به مقامات داده نشد.

۲ - آنهایی که کمترین حقوق را می‌گیرند که سال گذشته (۱) میلیون و (۳۵) هزار تومان بود (۱۶) درصد رشد داده شد، ارقام متفاوتی گفته می‌شود. بنده به عنوان متولی این موضوع که این جداول را تنظیم کردم، الان احکام هم صادر شد، رشدی که به طبقه پایین دادیم (۱۶) درصد است، نه (۱۲) درصد، نه (۱۰) درصد. پس رشد حداقل حقوق‌بگیران (۱۶) درصد است. حالا آنهایی که حقوق‌شان کمی بیشتر بود (۱۵) درصد، آنهایی که کمی بیشتر بود (۱۴) درصد، تا به طبقه‌ای رسید که ما اینجا خیلی راجع به آن بحث کردیم، مثل قضات، هیأت‌علمی، کارشناسان دیپلماسی خارجی، کارشناسان نفت، کارشناسان دیوان محاسبات، رشد آنها (۶) درصد است. پس دامنه‌ای که ما در جداول گذاشتیم حداقل (۶) درصد و حداکثر (۱۶) درصد و این آنچه بود که انجام شد.

اما آنچه که استفسار شد، استفسار این است، خواهش من این است که توجه بفرمایید، به ویژه ریاست محترم مجلس به عنوان نماد قانونگذاری و نماینده محترم شورای نگهبان. سؤال شد آیا منظور از افزایش پلکانی نزولی حقوق مندرج در جزء (۱) بند «الف» تبصره (۱۲) یعنی اینکه برای طبقات پایین‌تر افزایش (۲۰) درصد حقوق در نظر گرفته شود؟ جواب که می‌خواهید تصویب کنید بله. اولین متن این است که خواهش می‌کنم عنایت بفرمایید، چگونه وقتی که شما به ما می‌گویید طبقات پایین‌تر بیشتر و طبقات بالاتر کمتر و بیان می‌کنید حداکثر (۲۰) درصد. شما چگونه از این «حداکثر» کلمه (۲۰) درصد قطعی افاده می‌کنید؟ از دید ما در دولت معنی‌اش این است که شما دارید قانون را اصلاح می‌کنید، چون یک «حداکثر» گذاشتید ما هم مطابق مرّ نظر شما همان را اجرا کردیم. الان می‌گویید نه، منظور ما حداکثر نبود، بلکه منظورمان قطعیت بود. من فکر می‌کنم بعدها در قانونگذاری همه کلمات را آن گونه که می‌خواهند تفسیر می‌کنند. نمی‌دانم این اصلاح قانون بودجه است یا نه شما واقعاً چنین مرادی داشتید. ولی هر چه هست حکم از آن توست، ما مطیع هستیم و باید اجرا کنیم. فقط تبعاتش را خدمتتان عرض می‌کنم، هر چه که خواستید تصمیم بگیرید، عین نظر شما عمل می‌شود.

یک؛ فارغ از اینکه شما الان کلمه «حداکثر» را می‌خواهید قطعیت در نظر بگیرید، اگر ما بخواهیم چنین کاری را انجام بدهیم لاجرم قضات، هیأت‌علمی، کارشناسان دستگاه دیپلماسی خارجی، نفت، پتروشیمی و دیوان محاسبات افزایش حقوق همه آنها صفر خواهد بود، در صورتی که دولت به اینها (۶) درصد اضافه کرد، براساس دستوری که شما دادید. پس این اولین مطلب است.

دوم اینکه ما بعد از دو ماه با جلسات فراوان در دولت و تصویب جداول احکام همه کارمندان را صادر کردیم، این را تغییر بدهید یک ماه دیگر کارمندان باید بروند همان حقوق سال قبل را بگیرند تا ببینیم جداول چطور در می‌آید، حالا بشود یا نشود.

مطلب سوم؛ سروران عزیز! اگر بخواهید این حکم را اجرا کنید (فرهنگی - وقت شما گذشته)، (دو جمله دارم تمام می‌کنم) ما باید حقوق طبقاتی که مثل قضات و هیأت‌علمی هستند را صفر درصد بدهیم تا به (۲۰) درصد برسیم، حداقل (۱۶۰۰) میلیارد تومان بار مالی دارد. ممکن است بگویید انجام بده، ولی اگر به من تکلیف کردید انجام بدهم.

رئیس - نه، بار مالی باید برای ما روشن شود، شما ادعا می کنید که بار مالی دارد، این باید برای کمیسیون برنامه و بودجه که بررسی کردند مشخص شود که بار مالی دارد. آقای محبی نیا اینجا آمدند گفتند ما بررسی کردیم و بار مالی ندارد. ما الان در صحن علنی نمی توانیم، شما یک جدولی بدهید ما ببینیم آن پراکندگی طبقه پایین که (۲۰) درصد می شود چقدر است، بعد پلکانی و نزولی چقدر، این دعاوی که شما می گوئید درست است یا نه؟ ما الان فقط باید به نظر کمیسیون برنامه اعتماد کنیم که آیا آنها بررسی کردند، نظرات شما را شنیدند، رسیدگی کردند، بار مالی دارد؟ اگر بار مالی باشد که اصلاً نمی شود تفسیر کرد، چون اصل هفتادوپنجی می شود. اما اگر بار مالی نداشته باشد بحث دیگری است. لذا این بحث شما باید در کمیسیون برود.

پورمحمدی - آقای دکتر لاریجانی! به عنوان یک کارشناس عرض می کنم، اگر نمایندگان محترم مجلس یک صدم درصد توانستند این جدول را طوری تنظیم کنند که بدون بار مالی خواسته شان عمل شود ما روی چشم می گذاریم. اینکه می گویند بیش از (۱۰۰) جدول را کنار گذاشتیم تا به بهترین نقطه بگذاریم. اما با فرض اینکه شما گفتید این کار را قانونگذار انجام بدهد، توقعی در مردم و کارمندان ایجاد می شود، دستگاه ها همه براساس قانون جدید حکم ها را می زنند، وسط سال می رسیم پول نداریم. (فرهنگی - آقای دکتر! دو دقیقه از وقت قانونی تان گذشته است) من دو جمله هم بگویم تمام است، وسط سال می رسیم پول نداریم، نگرانی های کارمندان به اوج می رسد. در آن موقع من ناگزیرم از پول عمرانی شما، از پول نفت (۳) درصد شما، از پول (۱) درصد شما بردارم. الان خدمتتان عرض می کنم یا کار کارشناسی دقیق یا اگر تحکم کردید ناگزیرم کشور را اداره کنیم، مجبوریم از آن منابع هر چه که حکم کنید روی چشم مان اجرا می کنیم.

رئیس - متشکریم، حالا بحث ایشان این است که این بار مالی دارد. چون باید این پلکانی و نزولی باشد، در این تردیدی نباید کنیم که قانون مصوب این است که پلکانی و نزولی است. چون بعضی از عزیزان اینجا آمدند شک کردند که اینها ممکن است پلکانی و نزولی را عمل نکنند. نکته دوم که در صحبت های آقای پورمحمدی بود ایشان می گفتند ما پایین ترین بخش را (۱۶) درصد دادیم، شما (۱۲) درصد اعلام کردید، در رسانه ها (۱۲) درصد اعلام کردید. اصلاً مبنای اینکه این موضوع در مجلس شروع شد این بود که گفتند دولت (۱۲) درصد در نظر گرفته، حالا شما می گوئید (۱۶) درصد اعلام کردید. اگر (۱۶) درصد بود باز به آنچه که مجلس تصمیم گرفته خیلی نزدیک بود. حالا بار مالی اش را ما باید اعتماد کنیم، کمیسیون توضیح بدهد که ببینیم بار مالی را چگونه محاسبه کرده است.

محمد مهدی مفتاح (سخنگوی کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات) -

بسم الله الرحمن الرحيم

البته من توضیحات ابتدایی را خدمت دوستان مفصلاً عرض کردم. اولاً ما بدانیم که این استفساریه است، دوستان و نمایندگان محترم محدودیت های استفساریه با قانونگذاری جدید را مد نظر داشته باشند که حتی رأی گیری اش هم طبق آیین نامه یکباره است، طبق آیین نامه کلیات و جزئیات یکباره باید رأی گیری شود.

ثانیاً ما اینجا داریم بیان می کنیم که آنچه در ابتدا بیان کردیم و قانونگذاری کردیم منظورمان چه بوده است. من در عرایض اولیه ام عرض کردم آنچه را که دولت محترم آیین نامه اجرایی آن را نوشته بود، چون در قانون نوشته بود حداکثر (۲۰) درصد، آنچه را که تصویب کرده بود خلاف قانون نبود و ما آن را خلاف قانون نمی دانیم، هیأت تطبیق هم آن را تأیید

کرد که خلاف قانون نیست. الان داریم می گوئیم آنچه که مد نظر ما بود نسبت به حقوق افرادی که حداقل حقوق را می گیرند واقعاً درصد کمی افزایش پیدا می کند. شما ملاحظه بفرمایید با این افزایش قیمت ارز که پیش آمده است، کاهش قدرت پول ملی، این واقعاً قدرت تمام افراد را از نظر درآمد کاهش داده است. اما این کاهش در کسانی که حداقل حقوق را می گیرند، یعنی در حقیقت ماهی (۱) میلیون و (۳۵) هزار تومان، این گزارشی است که دیروز سازمان برنامه و بودجه در کمیسیون بودجه توزیع کرد، کسانی که حداقل حقوق را می گیرند (۱) میلیون و (۳۵) هزار تومان می گیرند، اینها کلاً (۳۵) هزار و (۷۵۱) نفر هستند. آنچه که مجلس گفته است این است که به این افراد (۲۰) درصد اضافه شود، دولت محترم (۱۶) درصد گرفته است.

یک رقم داریم، ببینید! استفساریه است، ما محدودیت داریم، نمی خواهیم رقم را افزایش بدهیم، بار مالی پیدا خواهد کرد. در آن میزان رقمی که داریم قبلاً گفته شده حداکثر صفر تا (۲۰) درصد، دولت این را بین (۱۶) تا (۶) درصد تقس و تقسیم کرده است. در حقیقت مجلس محترم می گوید که حداقل حقوق بگیران (۲۰) درصد شود، یعنی (۳۵) هزار و (۷۵۱) نفر (۲۰) درصد رشد پیدا کنند. اما طبقات آخر مثلاً بین (۹) میلیون تا (۱۰) میلیون نفر، (۵۵۷۹) نفر این عدد را دارند حقوق می گیرند. طبیعی است اینها که رقم بالا هستند اگر درصد بالاتری به آنها داده شود نرخ مجموع پول هم بیشتر خواهد شد. بنابراین آنچه که در کمیسیون تصویب شد و در حقیقت نظر خود عزیزان هم بود، عین استفساریه و طرح تصویب شد، اینکه با حفظ همان منبع مالی که در بودجه پیش بینی شده است، آن منبع مالی افزایش و کاهش پیدا نکند، در همان منبع مالی به نحوی این رشد حقوق در سال ۹۷ عمل شود تا کسانی که حداقل حقوق را می گیرند که طبق این گزارش سازمان برنامه و بودجه (۳۵) هزار و (۷۵۱) نفر هستند، اینها (۲۰) درصد رشد پیدا کنند.

طبقات حقوق بگیر بالاتر میزان کمتر و کمتر تا جایی که این منبع تمام شود. وقتی تمام شد از آن نقطه به بالا صفر خواهد شد، طبیعی است که از آن نقطه به بالا کسانی که حقوق های بالا می گیرند دیگر رشدی نداشته باشند، ما که آمدیم رشد (حقوق) تعدادی از افراد را کلاً ممنوع کردیم، نمایندگان مجلس در سال ۹۷ نسبت به ۹۶ افزایش حقوق نخواهند داشت، به هر شکلی که این تصویب بشود یا نشود، وزراء، استانداران، سفرا، مقامات در سال ۹۷ نسبت به ۹۶ هیچ رشد حقوقی نخواهند داشت، همان حقوق سال ۹۶ را می گیرند. اما غیر از مقامات کسانی که باید رشد حقوق داشته باشند الان مجلس می گوید که نظر ما در آن زمانی که تصویب کردیم گفتیم حداکثر (۲۰) درصد، این است که کسانی که حداقل حقوق را می گیرند حتماً (۲۰) درصد و بقیه به ترتیبی محاسبه شود تا آن منبع مالی بین این طبقات حقوق بگیر توزیع و تقسیم شود، این یک نکته.

نکته دیگر که برخی از دوستان بیان فرمودند، ببینید دوستان! این استفساریه است، یعنی می گوئیم آن موقعی که می خواستیم قانون وضع کنیم نظرمان چه بود. اگر برخی از دوستان مطالبی را می گویند که از حوزه استفساریه خارج است، به استفساریه ربطی پیدا نمی کند. ما فقط در رابطه با کارمندان دولت که از دولت حقوق می گیرند داریم حکم می دهیم، کسانی که حقوق شان را از دولت نمی گیرند اصلاً در حوزه این قانون و استفساریه وارد نمی شوند. دوستان می آیند یک طرحی را امضا کنند، یک طرح دیگری می شود که حقوق کسانی که از دولت هم نمی گیرند، دریافت آنها هم رشد

۵- اعلام وصول (۲) فقره سؤال

دبیر (وکیل) - دو سؤال ملی آقایان محمدرضا صباغیان و سیدمحمدجواد ابطی نمایندگان محترم بافق، مهریز، ابرکوه و خاتم و خمینی شهر از وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری درخصوص علل رواج فروش مقاله و پایان نامه های اجاره ای و دلیل گسترش بی رویه دانشگاه ها در اشکال مختلف اعلام وصول می شود.

۶- ناطقین جلسه آقایان: سیدمرتضی خاتمی، الیاس حضرتی، اصغر مسعودی، سیدکمال الدین شهرباری و جلال میرزائی

رئیس - ناطقان را بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - ناطقان جلسه علنی امروز عبارتند از:

- آقای سیدمرتضی خاتمی نماینده محترم ماهنشان، ایجرود و دهستانهای بوغداکندی و قلتوق.

- آقای الیاس حضرتی نماینده محترم تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس.

- آقای اصغر مسعودی نماینده محترم نیریز و استهبان.

(که هر کدام هفت دقیقه وقت دارند)

- آقای سیدکمال الدین شهرباری نماینده محترم دشتی و تنگستان.

- آقای جلال میرزائی نماینده محترم ایلام، ایوان، سیروان، چرداول، مهران و ملکشاهی.

(که هر کدام پنج دقیقه وقت دارند)

جناب آقای دکتر سیدمرتضی خاتمی نماینده محترم ماهنشان، ایجرود و دهستانهای بوغداکندی و قلتوق بفرمایید.

سیدمرتضی خاتمی (ماهانشان، ایجرود، دهستانهای بوغداکندی و

قلتوق) - بسم الله الرحمن الرحيم

با سلام و صلوات به پیشگاه پیامبر گرامی اسلام و اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) و با درود به روان مطهر شهدای اسلام و امام شهدا و با سلام به پیشگاه ملت شریف ایران و مقام معظم رهبری و سلام محضر شما همکاران ارجمند و تمام خدمتگزاران صدیق جمهوری اسلامی ایران.

در ابتدای سخن بر خود فرض می دانم از مردم شریف و بزرگوار حوزه انتخابیه ام به جهت اعتماد به این حقیر صمیمانه سپاسگزاری نمایم. مردم نجیب و باصفای شهرستانهای ماهنشان، ایجرود و دهستانهای بوغداکندی، قلتوق، اوریاد و انگوران.

(در این هنگام آقای علی مطهری «نایب رئیس دوم» ریاست جلسه را به عهده گرفتند)

در آستانه ماه صیام، بهار جانهای عاشق، فصل گشایش و بخشش امیدوارم در سایه قدرش آئینگی و پرندگی بیاموزیم. انتظار به حق مردم از مسئولان، قوای سه گانه و نهادهای مختلف حرکت در مسیر اسلام است و در این مسیر اهلیت، صداقت و رعایت اخلاق از ویژگی های اصلی است که فقد یکی از آنها سلب صلاحیت حمل این امانت گران سنگ را در پی دارد و لذا بی صداقتی، بی عدالتی، مال اندوزی، تعدی به بیت المال و بداخلاقی با تعهدات ما منافات دارد و موجب ناخرسندی خدا و مردم خواهد بود. جایگاه مجلس در رأس همه امور تصویر و جهت گیری آن مظهر عدل علی (علیه السلام) تعریف گردیده است. لذا فضای مجلس باید محیط فضل و آداب و جدال احسن و اظهارنظرها و نقدهای عالمانه باشد.

ثانیاً مؤلفه های اعتماد عمومی که از ارکان مهم حاکمیت است اقله شود

پیدا کند. همه موافقیم، مجلس با این مطلب موافق است، اما فعلاً موضوع بحث ما فقط در رابطه با کارمندان دولت است، کسانی که از خزانه دولت حقوق می گیرند. رشد اینها آنچه که در بودجه تصویب کرده ایم، و داریم منظورمان را بیان می کنیم و به این ترتیب است. من تصور نمی کنم که دخل و تصرفی در جداول و بار مالی بشود، با حفظ همان بار مالی و همان سقف افزایش، نحوه توزیع را بیان کردیم که به این گونه شود تا افرادی که حداقل حقوق را می گیرند خصوصاً با این کاهش ارزش پول ملی یک مقدار فشار زندگی بر آنها کمتر شود.

رئیس - خیلی ممنون. آن چیزهایی که در قانون بودجه آمده روشن است، اینکه افزایش پلکانی نزولی باشد، باید این رعایت شود و در این تفسیر هم می خواهد بگوید آن حداکثری که ما گفتیم، آن (۲۰) درصد را لحاظ کنید. بنابراین به نظرم باید به آن مسأله توجه کرد.

این نکته ای هم که آقایان مطرح کردند که اگر اینجا این باشد قضات و اساتید دانشگاه صفر می شوند، محاسبات این نیست. یعنی به نظر می آید می توانید این فاصله را، ما گفتیم متوسط (۱۰) درصد رشد، مابقی را می توانید طوری تنظیم کنید که آنها هم یک درصدی رشد داشته باشند. آن بستگی به کار تنظیمی دارد که دولت انجام می دهد. علی ای حال برای رأی گیری بخوانید.

دبیر (قاضی زاده هاشمی) - طرح استفساریه جزء (۱) بند «الف» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور موضوع استفساریه:

آیا منظور از افزایش پلکانی نزولی حقوق مندرج در جزء (۱) بند «الف» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور، که طبقات پایین تر از درصد افزایش بیشتری برخوردار می شوند، میزان افزایش پایین ترین طبقه (۲۰) درصد است؟ پاسخ: بلی.

رئیس - حضار ۲۱۷ نفر، متن این طرح را به رأی می گذاریم. نمایندگان محترم نظرشان را اعلام بفرمایند. دوستان در رأی گیری مشارکت بفرمایید، استفساریه را به رأی گذاشتیم. پایان رأی گیری را اعلام می کنم، **تصویب** شد. میهمانان را بفرمایید.

دبیر (وکیل) - بسم الله الرحمن الرحيم

میهمانان جلسه علنی امروز عبارتند از:

- جمعی از مدیران و کارکنان جمعیت هلال احمر شهرستان محلات استان مرکزی میهمانان حجت الاسلام والمسلمین سلیمی نماینده محترم محلات و دیجان هستند.

- جمعی از نخبگان علمی شهرستان بهارستان استان تهران میهمانان حجت الاسلام والمسلمین نوروزی نماینده محترم رباط کریم و بهارستان هستند.

- جمعی از دانشجویان رشته علوم سیاسی دانشگاه مازندران میهمانان جناب آقای ناناکناری نماینده محترم بابلسر و فریدون کنار هستند.

- دانش آموزان آموزشگاه پسرانه هما از منطقه (۵) تهران میهمانان مجمع نمایندگان تهران هستند.

- جمعی از دانشجویان کارشناسی ارشد مدیریت جهانگردی دانشگاه علامه طباطبائی تهران میهمانان جناب آقای دکتر زارع نماینده محترم آباده، بوانات و خرمبید هستند.

که به همه میهمانان خوش آمد عرض می کنیم.

و اعتماد عمومی در گرو نگاه پکیارچه، وحدت بخش و بیان و رفتار متقن است.

ثالثاً باید سهم مؤثر مجلس در سیاست‌ها و معادلات کشور و جهان ایفاء گردد. رعایت اصول اخلاقی بر همه آحاد و در هر زمانی لازم است، به ویژه بر کسانی که در جایگاه مسئولیت هستند. پناه می‌بریم به خدا از عیبی که امروز در خود می‌بینیم و دیروز دیگران را به خاطر همان عیب ملامت کرده‌ایم.

کارگزاران نظام اسلامی باید نقدها را با شرح صدر استماع و نقاط نارسا و فاسد را اصلاح نمایند تا حق به حقدار برسد، بار کج به منزل نرسد، بی‌گناهی محکوم نگردد و محبت در تبدیل خارها به گلستان ناکام نماند. جهان امروز از بحران اخلاق و عقلانیت در عذاب است، به تدریج گفتگو، تفاهم و هم‌اندیشی برای تدارک جهانی متعالی به فراموشی سپرده شده و روش‌های مبتنی بر زر و زور و تزویر وجه غالب رفتارها در سطح بین‌المللی گردیده است و نظام سلطه نقش رهبری جریان خلاف اخلاق و منطق را بر دوش دارد.

آنچه که از دیرباز در رابطه با خوی استکباری آمریکا بر زبان ملل تحت ستم بوده، امروز با خروجش از معاهده چندجانبه بین‌المللی مهر تأیید خورد و بر ادعاهای بی‌محتوای هیأت حاکمه این کشور مهر بطلان و اختتام زده شد. اکنون بر ما و همه مسئولین است که با توجه به شرایط حاضر و در عمل به سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و تأکید بر حمایت از تولید ملی و کالای داخل در توسعه دیپلماسی اقتصادی، ارتباط با شرکای تجاری متنوع و رونق بخشی به تولیدات صادرات‌محور، مقابله با ایران‌هراسی و زیاده‌خواهی نظام سلطه بکوشیم.

آقای رئیس‌جمهور! اول شرط نجات اقتصاد کشور اصلاح نظام ناکارآمد بانکی است. امروز ضعفا در زیر چرخهای سهمگین سود بانکی خرد می‌شوند، لکن معوقات بالغ بر (۱۰۰) هزار میلیاردی دانه‌درشت‌ها هیچ حسی را بر نمی‌انگیزد.

در مقوله بهداشت و درمان ضمن تأکید بر اجرای قانون برنامه، پایدار نمودن و تأمین منابع پیش‌بینی‌شده را کاملاً حیاتی و ضروری می‌دانم.

در بخش آموزش و پرورش که مولد ارزشمندترین سرمایه‌های اجتماعی و زمینه‌ساز اصلی توسعه است باید به ارتقای جایگاه مادی و معنوی فرهنگیان عزیز از جمله با اجرای سند تحول و نظام رتبه‌بندی بجد پرداخته شود.

در جمعیت عظیم جوانان تحصیلکرده و در سن ازدواج، بیکاری تهدیدی جدی برای حیات اجتماعی است و با ساز و کارهای موجود جای نگرانی و تأمل فراوان دارد. به عنوان مثال استحضار دارید دولت مکلف شده است از محل صندوق توسعه ملی منابعی را جهت امر مهم اشتغال روستاییان اختصاص دهد. متأسفانه برابر کارشناسی کارگروه کشوری مربوطه برای تسهیلات دامداری هم مجوز لازم است و هم ساخت واحد دامداری مطابق اصول مهندسی ساختمان.

جناب آقای ربیعی، جناب آقای حجتی! با این آیین‌نامه‌ها و مقررات می‌خواهیم به جنگ بیکاری برویم؟ اولاً دریافت مجوز چند ماه دوندگی دارد، ثانیاً تاکنون فقط در نیمی از واحدهای مسکونی روستاییان کشور طرح هادی اجرا شده است، تا برسد به اصلاح واحدهای دامداری روستایی. تازه با کدام اندوخته؟ بدین ترتیب روستاییان پس از صرف وقت و هزینه قابل توجه ثبت‌نام غالباً پاسخ منفی دریافت کرده‌اند. (فرهنگی - خیلی متشکر) اگر روستاییان برای مشاغل خرد، کشاورزی و دامداری نتوانند تسهیلات بگیرند

پس برای چکاری می‌توانند؟ این یعنی تضییقات و تعطیلات اشتغال، نه تسهیلات.

آقایان وزراء! مقررات زائد و انسدادی، بروکراسی فلج‌کننده و تمرکز بیش از حد اداری و مالی عرصه را بر خدمت‌رسانی تنگ نموده است. نظام اداری کشور بسیار پرهزینه و کم‌فایده است و مردم از این همه سردرگمی خسته شده‌اند، باید فکری عاجل نمود.

وزیر محترم نیرو! نیک می‌دانید که موضوع آب برنامه میان‌مدت و بلندمدت می‌خواهد. اخیراً کارگروه سازگاری با کم‌آبی تشکیل شده و تدابیری برای کنترل مصارف در جریان است که امری پسندیده است. لکن دستورالعمل صادر شده (نایب‌رئیس - متشکریم) و طی آن برای تمام اقلیم‌ها و مسایل‌ها (فرهنگی - وقت شما خیلی گذشته) نسخه واحد تجویز شده که مقبول به نظر نمی‌رسد.

استان زنجان با پیشینه تاریخی کهن از قطب‌های مهم کشاورزی، دامپروری و شیلات، دارای نقاط گردشگری فراوان و موارث ذی‌قیمت فرهنگی در طی برنامه‌های مختلف سهم متناسب خود را دریافت نکرده است. من به علت ضیق وقت بقیه مطالب را به رسانه‌ها تقدیم می‌کنم. «اللهم وفقنا لما تحب و ترضی»

دبیر (فرهنگی) - ناطق بعدی جناب آقای مهندس الیاس حضرتی نماینده محترم تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس هستند، بفرمایید.

الیاس حضرتی (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) -

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشاپیش حلول ماه مبارک رمضان را به همه همکاران و مردم مسلمان تبریک عرض می‌کنم. لازم می‌دانم از شورای شهر تهران که با تدبیر و حوصله در یک فرآیند دموکراتیک با استفاده از تمام مشورت‌های صاحب‌نظران یکی از بهترین فرزندان این مرز و بوم را که در تخصص و تعهد و پاکدستی جزء بهترین‌ها است انتخاب کرد تشکر می‌کنم و آرزوی توفیق برای شهردار محترم و تشکر ویژه از شورای شهر و از تمامی احزاب اصلاح‌طلب و گروه‌ها و شخصیت‌های اصلاح‌طلب را دارم.

مواردی را در این چند دقیقه‌ای که در خدمتتان هستم به عرض همکاران و مردم عزیزمان می‌رسانم:

اول؛ توافق برجام محصول ایجاد یک عزم مشترک ملی برای گفتگو با جهان و حل و فصل مسائل فی‌مابین از طریق مذاکره است. دشمنان با طراحی برنامه‌های فراوان و حساب‌شده در صدد بودند یک تفاهم جهانی علیه جمهوری اسلامی ایجاد کنند و ایران را در انزوای کامل قرار بدهند و به تدریج نظام اسلامی را از درون و در صورت مساعد بودن شرایط با یک اقدام مستقیم از بیرون سرنگون کنند. متأسفانه برخی از مواضع اعلام‌شده و اقدام انجام‌شده در داخل هم به برنامه دشمن کمک کرد و وضعیتی پدید آمد که بدون ایجاد یک عزم ملی و با انتخاب ساز و کاری تازه قادر به تغییر شرایط نبودیم. در آن زمان همه مسئولان نظام البته با تحلیل‌های متفاوت به این جمع‌بندی رسیدند که از طریق مذاکره و با ابزار دیپلماتیک برنامه دشمنان ایران را خنثی کنند و ایران را از انزوای تحمیلی برهانند. برجام این رسالت را به خوبی به انجام رساند و دکتر روحانی و دکتر ظریف تحت هدایت‌ها و راهنمایی‌های رهبر معظم ما و با کمک مجلس و تمام ارکان نظام در این مسیر کامیاب بودند و حاصل آن گشایشی بود که به صورت نسبی در چند سال اخیر شاهد آن بودیم.

دو؛ برخلاف برخی از جریانهای تندرو در داخل، دشمنان واقعی ملت

متوجه بودند که ایران در پروژه برجام چه کار بزرگی را به سرانجام رسانیده است و به همین دلیل تمامی تلاش خود را مصروف ناتمام گذاشتن آن کردند. ترامپ و حامیان جنگ طلب او در درون هیأت حاکمه آمریکا، نتانیاهو و صهیونیست‌های پرنفوذ حامی اسرائیل در آمریکا، ارتجاع ثروتمند عربی و جوانان خامی که در عربستان به قدرت رسیده‌اند و جریانهای ضدانقلاب ایرانی در خارج از کشور در یک ائتلاف آشکار در کنار هم قرار گرفتند تا در مرحله اول جمهوری اسلامی از نتایج اقتصادی و سیاسی برجام برخوردار نشود و در مرحله بعد این توافق جهانی با خروج آمریکا تضعیف شود و در آخرین مرحله کاری کنند که ایران هم ختم برجام را اعلام کند و همه چیز به شرایط قبل از برجام برگردد. آگاهی ما از این برنامه دشمنان ایجاب می‌کند که عجلانه و از سر شور و احساس در این باره عمل نکنیم و هیچ فرصتی را که برجام برای ایران فراهم کرده است مطابق میل ترامپ و نتانیاهو از دست ندهیم.

سوم؛ در شرایط کنونی تلاش برای حفظ توافق برجام بدون حضور آمریکا می‌تواند یک هدف مهم برای جمهوری اسلامی ایران باشد. باید در این مسیر برنامه‌ریزی و اقدام لازم صورت گیرد. برجام یک توافق دوجانبه میان ایران و آمریکا نیست که اکنون با خروج آمریکا ملغی شده باشد. این توافقنامه به صورت چندجانبه تنظیم شده و از حمایت سازمان ملل برخوردار است و چندین قطعنامه شورای امنیت علیه ایران را تعلیق کرده است. بنابراین نباید با اقدامات عکس‌العملی و بدون پشتوانه کارشناسی بی‌اعتبار شود. بر همین اساس باید مذاکره با پنج کشور باقیمانده برجام برای گرفتن تضمین لازم برای وفاداری آنها به مفاد برجام با تدبیر ادامه یابد.

طرح شکایت حقوقی علیه آمریکا به عنوان طرف ناقض برجام باید پیگیری شود. تلاش در حوزه دیپلماسی عمومی برای نشان دادن چهره جنگ طلب و بدعهد ترامپ باید افزایش یابد و تندروهای برخی از عناصر و جریانهای داخلی که از ابتدا با مذاکره و برجام مخالف بودند باید مهار شوند. در این شرایط خروج فوری و عجلانه ایران از برجام تکمیل پروژه‌ای است که آمریکا و اسرائیل و عربستان آن را شروع کرده‌اند و هوشیاری انقلابی ایجاب می‌کند که ما در زمین آنان بازی نکنیم، حتی اگر کشورهای اروپایی در کنار آمریکا قرار بگیرند و دستور جمهوری اسلامی از برجام ناچیز باشد، باز هم باید تعلیق تعهدات را جایگزین خروج از برجام کرد تا این سندی که روح و مفاد آن به نفع ایران است از نظر حقوق بین‌المللی معتبر باقی بماند و بازگشت به آن در شرایط دیگر میسر باشد.

چهار؛ مقابله با طرح جدید آمریکا پیش از اقدامات دیپلماتیک در خارج به ایجاد تفاهم ملی در داخل نیاز دارد. اگر مردم و جریان‌های سیاسی داخلی پشتیبان سیاست‌های رسمی نظام بوده و مسئولان از حمایت مردم برخوردار باشند هیچ توطئه و اقدام خارجی به کشور صدمه نخواهد زد و حتی به مرحله اجرا گذاشته نخواهد شد. نفس وجود همبستگی ملی و تفاهم جریان‌های سیاسی داخلی کشور نقش بازدارنده در مقابل توطئه‌های دشمنان خارجی دارد. بنابراین باید در مسیر ایجاد وحدت و تفاهم ملی و آشتی ملی حرکت کرد و شناسایی عوامل ایجاد اختلاف داخلی زمینه‌های شقاق و فاصله در میان اقشار اجتماعی را باید در دستور کار قرار داد و برای حل آنان کار کرد. نمی‌شود همه گسل‌های اجتماعی، فرهنگی، مذهبی، اقتصادی، قومی و بین‌نسلی را فعال نگه داشت و باز از وحدت و یکپارچگی سخن گفت.

پنج؛ یکی از گسل‌های مهم فعال در جامعه شقاق سیاسی میان دو جریان

اصلی سیاسی کشور است که روزگاری به مثابه دو بال نظام تلقی می‌شدند و تضعیف هر کدام منجر به شکست جریان مقابل می‌شد، متأسفانه عزم یک طیف برخوردار از قدرت در حاکمیت برای حذف رقیب سیاسی وضعیتی را پدید آورده است که بخش بزرگی از جامعه سیاسی ایران در حاشیه قرار گرفته و خود را خارج از حکومت تلقی کند. عقل سیاسی حکم می‌کند که سلیقه‌های سیاسی گوناگون در حکومت باشند تا مردم قدرت انتخاب در درون حکومت را داشته باشند. اما متأسفانه بی‌تدبیری‌های مداوم باعث شد که برخی از مردم اساساً از ایجاد تحولات مثبت در درون مایوس شوند و نگاه خود را به بیرون از نظام (فرهنگی - وقت شما تمام شد) معطوف کنند.

ما اصلاح‌طلبان درون حکومت این رویه را برای آینده نظام و حیات سیاسی کشور خطرناک می‌دانیم و به صاحبان قدرت و مسئولان در حکومت هشدار می‌دهیم (نایب‌رئیس - متشکریم) که رویه موجود را اصلاح کنند و مردم را نسبت به احتمال تغییرات مثبت در درون نظام امیدوار نگه دارند و اصلاح‌طلبان وفادار به نظام را به بیرون از نظام سوق ندهند. چقدر بی‌هنرد کسانی که با دست خود از دوست، دشمن می‌سازند.

این روزها شاهد ایجاد تحولات مثبت در موضوع حصر هستیم، (نایب‌رئیس - جناب آقای حضرتی! وقتتان تمام است) از این بابت بنده از مسئولان امر تشکر می‌کنم. امیدوارم که در آینده نزدیک شاهد حل قانونی این ماجرا باشیم. (نایب‌رئیس - آقای حضرتی یک دقیقه و نیم از وقتتان گذشته) در عین حال پیشنهاد می‌کنم که متولیان حصر به جای ایجاد تغییرات جزئی و تدریجی که در افکار عمومی مثبت تلقی شده، ابتکار عمل را کاملاً در دست بگیرند و با رفع یکباره حصر آقایان محصور و محدودیت‌های ایجادشده برای آقای خاتمی یک شوق و وحدت کامل و ایجاد یک زمینه مناسب برای ملت ایجاد کنند. والسلام علیکم ورحمة الله

نایب‌رئیس (مطهری) - آقای حضرتی! شما دو دقیقه اضافه صحبت کردید، دیگر نوبت دو دقیقه‌ای به شما نخواهد رسید.

دبیر (فرهنگی) - ناطق بعدی جناب آقای دکتر اصغر مسعودی نماینده محترم نی‌ریز و استهبان هستند، بفرمایید.

اصغر مسعودی (نی‌ریز و استهبان) - بسم الله الرحمن الرحیم

به نام خداوند جان و خرد

کزین برتر اندیشه بر نگذرد

«و قل رب ادخلنی مدخل صدق و اخرجنی مخرج صدق واجعل لی من لدنک سلطاناً نصیراً»

درود بر انبیا و اولیاء و شهدا و روح‌الله و رهبر فرزانه. سلام بر مردمان شهرستانهای نی‌ریز و استهبان. طلوع ماه مبارک رمضان، ماه ضیافت الهی و بهار قرآن و اخلاص و بندگی خدا گرامی باد.

وفای به عهد و پیمان در اسلام واجب است. این سخن رسول خدا است که «لا دین لمن لا عهد له» و در کتاب مقدس نیز پیمان جایگاه ویژه‌ای دارد. ترامپ با خروج وقیحانه از برجام بدعهدی و بد ذاتی خود را به نمایش گذاشت. با انتقال سفارت آمریکا از تل‌آویو به قدس در یوم‌النکبه سرسپردگی خود را اثبات نمود ولی این نمی‌تواند مایه امنیت اشغالگران را فراهم آورد. دیگر جولان جولانگاه صهیونیست‌ها نخواهد بود.

اما سخن ما با اتحادیه اروپا؛ این سخن خداست که «قل یا اهل الکتاب تعالوا الی کلمه سواء بیننا و بینکم الا نعبد الا الله و لا نشکر به شیئاً» ما خداپرستیم و مسلمان و متعهد به عهد و پیمان و شما می‌توانید از ذلت پیروی از ترامپ خارج شوید. «و لا یتخذ بغضنا بعضاً ارباباً من دون الله» که

ترامپ را ارباب، خدا و کدخدای خود ندانید که ما بی‌برجام هم پابرجا هستیم. اگر ما را محاصره نظامی کنند فرزند محرم هستیم و پیشوایمان حسین و اگر ما را محاصره اقتصادی کنند فرزند رضائیم و پیشوایمان علی (علیه‌السلام). همه جناح‌ها، احزاب، ملت و دولت زیر لوای رهبری با اتحاد و انسجام یک‌دل و یک‌زبان از منافع ملی و عزت‌مان دفاع می‌کنیم. ما راست‌قامتان جاودانه تاریخ خواهیم ماند و ما می‌توانیم و از تشنه و تفرقه بیزاریم که پیامبر فرمود «هیچ امتی بعد از پیامبرشان اختلاف نکردند مگر آنکه گروه باطل بر حق گرایان چیره شدند». برای رسیدن به منافع شخصی و جناحی و مقام نباید با آبرو و حرمت افراد بازی کرد که سیاست وسیله رسیدن به سعادت است و افراد نیاز جامعه می‌باشد.

رئیس‌جمهور محترم! فریاد عطش بختگان دومین دریاچه شور کشور به گوش‌تان نرسید. هشدار دادیم شیراز اهواز می‌شود، توجهی نشد. حقایق‌ها آب رفت، ریزگردها در شیراز، نی‌ریز و استهبان جولان دادند و کلاتر دولت در خواب و طوفان خاک و نمک، انجیرستان را نابود، کشاورزان را بیکار، بیماری‌ها را شیوع داد. اگر امروز به داد بختگان نرسید فردا دیر است.

حافظ از وضع بی‌مثال شیراز و فیض روح قدسی و قند مصری و لولی شنگول سرمست سخن مگو که زلال رکن‌آباد عمر خضر نمی‌بخشد.

وزیر محترم کشاورزی! واگذاری اراضی شیبدار برای گیاهان دارویی لازم، بیمه محصولات کشاورزی ناچیز، خسارت‌ها به موقع پرداخت نمی‌شود. سند زمین‌های کشاورزی مشکل دارد، کاغذبازی در صدور مجوز گلخانه و امور دام و دیم مردم را سرگردان می‌کند.

وزیر محترم صنعت! حقوق دولتی معادن صرف زیرساخت‌ها نمی‌شود. خام‌فروشی رونق دارد. گردش مالی معادن خارج از شهرستان است. پیامدهای سوء زیست‌محیطی و تخریب زیرساخت‌ها جبران نمی‌شود. چه کسی مسئول است؟ در واگذاری معادن باید افراد بومی در اولویت باشند. قانون عمل نمی‌شود، حقوق شهر و روستا داده نمی‌شود و این ظلم است و در جامعه‌ای که ضعفا نتوانند حقوق خود را مطالبه کنند جامعه اسلامی نیست.

وزیر محترم نیرو! بیش از (۵۰) روستای ما با تانکر آبرسانی می‌شود، در حالی که میلیون‌ها مترمکعب آب پشت سدها داریم. هر چه سریعتر نسبت به انتقال آب از سد چشمه‌عاشق و سد رودبار به شهرستانهای نی‌ریز و استهبان اقدام کنید. حقایق کشاورزان را رها سازید، زمین‌دوارت نیرو نیست که به روستاهای قشمرقاوی و خانه‌کت که (۱۶) سال از آب شرب محرومند، سخن از فقر منابع تأمین آب در محدوده‌های روستاها به میان آورد. ما بحران مدیریت آب داریم.

وزیر محترم راه و شهرسازی! روند اجرای پروژه‌ها طولانی است، دستور وزیر در پیچ و خم اداری گم می‌شود. در پیچ و خم‌های اداری پیچ‌های خطرناک جاده‌ها فراموش می‌شود. گردنه‌های لای‌رز، ایچ و نقارخانه، خسنه، جاده خیر، خرامه، بنه‌کلاغی و راه‌های روستایی، روگذر و زیرگذر مطالباتی است که هر بار تکرار می‌کنیم.

وزیر محترم اقتصاد! عوارض آلاینده‌گی را پرداخت کنید، افسار گرانی را مهار کنید که ارز عرض ما را نشانه گرفته است.

وزیر محترم بهداشت! ما در شهرستانهای نی‌ریز و استهبان با کمبود متخصص مواجه هستیم. تدبیر لازم جهت جذب و ماندگاری پزشکان را فراهم کنید. مجوز شبانه‌روزی مراکز مشکان و قطریه بدون وجود نیرو مشکل درمان را حل نمی‌کند.

وزیر محترم کار! به حقوق کارگران و بازنشستگان و بیمه مشاغل بیشتر توجه کنید.

وزیر آموزش و پرورش! معلمان شریف‌ترین و سنگین‌ترین مسئولیت‌ها را دارند. مقدرات مملکت به دست آنها است، باید در عمل تکریم شوند. (فرهنگی - خیلی متشکر).

آقای دکتر جهانگیری! شما فرمودید مدیران بی‌انگیزه آویزان کشور شده‌اند. مدیران ناکارآمد باید بروند، عده‌ای پست‌ها و مسئولیت‌ها را اشغال کرده‌اند. (نایب‌رئیس - متشکریم) من می‌گویم مدیران آویزان و ناکارآمد نمی‌روند، آنها را باید کنار گذاشت. او آویزان شده که نرود.

دریاب کنون که نعمت هست به دست

کین نعمت و ملک می‌رود دست به دست

پادشه پاسبان درویش است

گرچه نعمت به فر دولت اوست

گوسپند از برای چوپان نیست

بلکه چوپان برای خدمت اوست

والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

دبیر (فرهنگی) - ناطق بعدی جناب آقای دکتر سیدکمال‌الدین شهریاری نماینده محترم دشتی و تنگستان هستند، بفرمایید.

سیدکمال‌الدین شهریاری (دشتی و تنگستان) -

بسم الله الرحمن الرحيم

به ارواح طیبه شهدای اسلام و روح ملکوتی امام درود می‌فرستیم و با عرض سلام به پیشگاه آقا امام زمان و نایب برحقش مقام معظم رهبری، خانواده‌های معظم شهدا، جانبازان، آزادگان، رزمندگان و بسیجیان جان‌برکفی که از ارزش‌های انقلاب و نظام مقدس جمهوری اسلامی دفاع می‌کنند.

پیشاپیش حلول ماه مبارک رمضان را به عموم مسلمانان جهان، هم‌میهنان عزیز، مردم شریف استان بوشهر، دلیرمردان دشتی و تنگستان تبریک و تهنیت عرض نموده و از خداوند متعال قبولی طاعات و عبادات ایشان را مسئلت می‌نمایم.

خروج رئیس‌جمهور آمریکا از برجام یک بار دیگر نشان داد که روابط بین‌الملل و بین‌الدول نه براساس ویژگی‌های اخلاقی مانند تعهد، وظیفه‌شناسی، مردانگی و از این قبیل موارد، بلکه صرفاً براساس منافع ملی شکل می‌گیرد. سایر منافع گروهی، منطقه‌ای و دوجانبه و چندجانبه نیز تابع اصل منافع ملی ترجمه می‌شود. خروج آمریکا از برجام دلیلی بر سودمند بودن آن برای جمهوری اسلامی ایران و مردم شریف میهن اسلامی‌مان بود که آن هم نتیجه تلاش‌های هوشمندانه و فعالیت‌های دیپلماتیک دولتمردان و وزارت امور خارجه و تیم مذاکره‌کننده بود و پایبندی به آن توسط ایران در طول عمر ناکام برجام مبین تعهد جمهوری اسلامی ایران به توافقات بین‌المللی و قطعنامه‌های شورای امنیت و سایر موافقتنامه‌ها و مقاوله‌نامه‌های جهانی و منطقه‌ای می‌باشد و خروج آمریکا پشت پا زدن این کشور به همه مواردی است که خود زیر آنها را امضا و تأیید کرده بود. حال در چنین شرایطی لازم می‌دانم به عنوان نماینده اصولگرا چند نکته را به دولت و جناب آقای دکتر ظریف و مذاکره‌کنندگان یادآوری نمایم:

اول اینکه حفظ برجام به شکلی که قبل از خروج آمریکا ادامه داشت هیچ نفعی برای کشور نداشته و در سیاست کج‌دار و مریز اعضای گروه (۵+۱) باید قطعاً تجدیدنظر به عمل آید.

جلال میرزائی (ایلام، ایوان، چرداول، مهران، ملکشاهی و شیروان) -

بسم الله الرحمن الرحيم

خدمت ملت شریف ایران و همکاران عزیز و ارجمندم عرض سلام و ادب دارم. همکاران عزیز! کشور با مشکلات متعددی مواجه است، ما در کنار این مشکلات قابلیت‌ها و ظرفیت‌هایی داریم. علی‌رغم استفاده از برخی ظرفیت‌ها هنوز چالش‌هایی به قوت خود باقی است که ادامه روند فعلی در میان نخبگان باعث ادامه این چالش‌ها می‌شود.

ما در اداره کشور با دو دیدگاه مواجهیم که یکی می‌گوید رویکردش توجه به ظرفیت‌های داخلی است و دیگری (یعنی دولت و اصلاح‌طلبان) را متهم می‌کند که به این ظرفیت‌ها بی‌توجه هستند و دل به دشمن بسته‌اند. در این مجال فرصتی نیست که من این دیدگاه‌ها را توضیح بدهم، اما با توجه به مسائلی که امروز با آن مواجه هستیم و بحث خروج آمریکا از برجام مطرح است، در این ارتباط مطالبی را خدمتان عرض می‌کنم، با توجه به تفاوتی که میان این دیدگاه‌ها است.

مروری بر مواضع جریان منتقد دولت در ارتباط با برجام نشان می‌دهد که این جریان معتقد است که اروپایی‌ها بین ایران و آمریکا نمی‌توانند مستقلانه تصمیم بگیرند، وابسته به آمریکا هستند و نتیجه می‌گیرند که سرنوشت برجام مشخص است. می‌گویند منافع ملت ایران و امت اسلامی ایجاب می‌کند که اگر گوشه برجام سائیده شد تماش خاکستر شود. می‌گویند برجام ریسمان پوسیده‌ای است که چنگ زدن به آن دور از تدبیر و عقلانیت سیاسی است و اروپا مانند آمریکا غیرقابل اعتماد است. می‌گویند که دیپلماسی نمی‌تواند نتیجه بدهد و طبق این نگاه کشورها یا وابسته به آمریکا هستند، یا وابسته به صهیونیسم هستند یعنی دولت‌ها وابسته به این و آن هستند و جای این سؤال باقی است که پس با این تلقی اصلاً ما چه نیازی به وزارت خارجه داریم؟ اصلاً چه نیازی به یک دستگاه عریض و طویل وزارت خارجه و نظرات کارشناسی است؟ چون تکلیف ما با این نگاه روشن است.

خدمتتان عرض کنم جای تأسف است که ما در ارتباط با مسائل و مشکلاتی که پیش می‌آید نظرات کارشناسی را مورد توجه قرار نمی‌دهیم و طیف منتقد دولت این روزها می‌آید به تجربه برجام تأکید می‌کند. عرض بنده این است که یک نگاهی به تجربه تحریم‌ها هم ببندایم. ما در دوره تحریم بعد از اینکه بحث تحریم بانک‌های ایران پیش آمد دولت وقت آمد گفت بخشی از ذخیره ارزی کشور را تبدیل به شمش طلا کنیم. آمدند از طریق امثال رضا ضراب بخشی از دلارها و یورو را تبدیل به شمش طلا کردند، هر اونس طلا را (۱۷۰۰) دلار خریدند، بعد که تحریم شدیم همین شمش‌های طلا را دوباره از طریق امثال رضا ضراب هر اونس (۱۲۰۰) دلار فروختند. یعنی ما هر اونس طلا را چیزی حدود (۵۰۰) دلار متضرر شدیم.

در ارتباط با تحریم می‌گویند که مثلاً تحریم چه دستاوردی داشته؟ تجربه برجام نشان می‌دهد که در دوره تحریم صادرات نفت ما (۹۰۰) هزار بشکه در روز شد و الان (۲) میلیون و (۴۰۰) هزار بشکه شده است. در هفته گذشته کمیسیون بازدید از جزیره خارک داشت، مسئولین نفتی تأکید می‌کردند که اجازه ندهید دوباره تحریم برقرار شود، چون چاه‌های نفت آسیب جدی می‌بیند.

خدمتتان عرض کنم برخی استدلال می‌کنند که خروج آمریکا از برجام دست ایران را باز می‌گذارد، به سخن فلان رسانه و مقام غربی استناد می‌کنند و خاطرم است که این بحث شبیه بحث هلال شیعی است. بحث هلال شیعی و محور مقاومت را اولین بار برخی از مقامات و رسانه‌های غربی

دوم اینکه خروج آمریکا از برجام نه تنها شرایط را برای ما تغییر داده، بلکه این شرایط برای سایر کشورهای گروه نیز تغییر نموده است. اگر قبل از خروج آمریکا از برجام سایر کشورها در کنار آمریکا انگیزه اجرای برجام و استفاده از منافع متقابل از توافق هسته‌ای را داشتند که می‌توانست به یک بازی برد - برد تبدیل شود، ولی امروز باید توجه داشته باشیم که سایر کشورهای عضو گروه (۵+۱) در ازای حفظ برجام و پایبندی به تعهدات خود هزینه سنگین مقابله با آمریکا و قرار گرفتن در معرض تحریم‌های آن کشور را باید بپردازند که به نظر اینجانب هرگز چنین کاری را نخواهند کرد و تا زمانی که چراغ سبزی از آمریکا نبینند که آن هم احتمالاً دستکاری برجام و بی‌اثر کردن آن را به دنبال خواهد داشت، به هیچ وجه برای حفظ منافع ما خود را در مقابل آمریکا قرار نخواهند داد.

به همین دلیل توصیه می‌نمایم جناب آقای دکتر ظریف و تیم مذاکره‌کننده، با سایر اعضای گروه (۵+۱) به خصوص کشورهای انگلیس، فرانسه، آلمان و اتحادیه اروپا به گونه‌ای تعامل نمایند که ادامه روش کجدار و مریز در برجام و دستکاری و بی‌اثر کردن برجام و یا خروج از برجام نیز برای آنها واجد هزینه‌هایی خواهد بود که کمترین آن می‌تواند خروج ایران از معاهده NPT باشد.

لازم می‌دانم چند نکته درخصوص مسائل و مشکلات حوزه انتخابیه‌ام به مسئولین دولت عرض نمایم. اخیراً وزارت نیرو در اقدام عجیب و بی‌سابقه‌ای حدود (۱۵) هزار هکتار از اراضی حاصل خیز اطراف رودخانه مُند که در شهرستان دشتی واقع می‌باشد را که ملک طلق کشاورزان و ساکنین روستاهای بخش کاکلی و دهستان کبگان از شهرستان دشتی می‌باشد تحت عنوان بستر و حریم رودخانه مُند نقشه‌برداری نموده که موجب نقض مالکیت اراضی کشاورزی، مراتع دامداری، مرغداری‌ها و فعالیت‌های وابسته به کشاورزی جمع کثیری از مردم حوزه انتخابیه و نگرانی ایشان شده که مؤکداً از وزارت نیرو و آب منطقه‌ای استان بوشهر می‌خواهم هر چه سریعتر در این امر تجدیدنظر نموده و از کشاورزان و ساکنین عزیز بخش کاکلی رفع نگرانی نمایند.

کل استان بوشهر براساس نقشه‌های تأییدشده شرکت آب و فاضلاب استان در تابستان سال جاری، وضعیت قرمز از نظر بحران آب شرب خواهد داشت. به همین جهت از شرکت آب و فاضلاب جداً می‌خواهم با نظارت بر قرارداد اجرای عملیات آب‌شیرین‌کن دلوار هر چه سریعتر این طرح را به اتمام رسانده تا بخشی از کمبود آب شرب حوزه انتخابیه به خصوص بخش دلوار از شهرستان تنگستان را جبران نمایند.

با توجه به اینکه پروژه سدهای باغان و دشت پلنگ در شهرستان دشتی از طریق فاینانس خارجی تأمین منابع مالی شده، دولت و وزارت نیرو هر چه سریعتر نسبت به تأمین اعتبار ریالی داخلی برای پرداخت سهم (۱۵) درصد طرح‌های مذکور اقدام نمایند. همچنین دو طرح حیاتی سدهای باهوش و خائیز در شهرستان تنگستان که تنها راه نجات نخلستان‌های تنگستان از نابودی و تأمین آب شرب تنگستان می‌باشد نیز به شدت نیازمند تأمین اعتبار بیشتر می‌باشد تا هر چه سریعتر این دو طرح نیز به بهره‌برداری رسیده (فرهنگی - خیلی متشکر) و کشاورزان و نخلداران زحمتکش این شهرستان را از نگرانی نجات دهند، متشکرم.

دبیر (فرهنگی) - خیلی ممنون. ناطق بعدی جلسه علنی امروز جناب آقای دکتر جلال میرزائی نماینده محترم ایلام، ایوان، شیروان، چرداول، مهران و ملکشاهی هستند، بفرمایید.

مطرح کردند، این را هم با هدف دامن زدن به ایران‌هراسی و شیعه‌هراسی، برای اینکه دامنه نفوذ ما را در منطقه محدود کنند. بحث اینکه آقای سردار سلیمانی کجا و کدام پایتخت‌ها را اداره می‌کند، این را برای اولین بار همین رسانه‌ها و مقامات غربی مطرح کردند، ما هم آرام‌آرام دنبال این خط خبری رفتیم، ادامه‌اش دادیم که این نشانه قدرت ماست. برادران عزیز، دوستان ارجمند! ما باید متوجه دام‌هایی که غربی‌ها و رسانه‌های غربی برای ما درست می‌کنند باشیم، فریب این نوع استدلال‌ها را نخوریم که مضر به منافع و امنیت ملی ماست.

در ارتباط با اینکه امروز چکاری باید انجام بدهیم، ما باید مراقب بازی قدرت‌های جهانی باشیم. منافع روسیه بر این است که نفت را گران بفروشد، (نایب‌رئیس - متشکریم) منافع چین در این است که نفت را با تخفیف بگیرد. بنابراین باید متوجه باشیم آنچه که مصلحت و منافع ملی ما اقتضا می‌کند، وارد یک بازی کنش و واکنش با بعضی از قدرت‌ها نشویم، ببینیم آنها چکار می‌کنند ما هم عکس‌العمل نشان بدهیم، عکس‌العملی که مبنای آن احساسات است نه منافع ملی و عقلانیت. والسلام علیکم و رحمہ اللہ

نایب‌رئیس (مطهری) - خیلی ممنون، تشکر می‌کنیم. نامه‌ای را نمایندگان محترم استان گلستان برای ما فرستاده‌اند که قرائت می‌شود. فرمودند با عنایت به اینکه در تاریخ (۲۷) اردیبهشت سال ۱۳۸۰ هواپیمای «یاک ۴۰» حامل شهید دکتر دامن وزیر وقت راه و ترابری و کلیه نمایندگان استان گلستان عازم استان بودند و متأسفانه در جنوب شهر ساری سقوط کرد و همه (۳۰) سرنشین آن به دیار باقی شتافتند جا دارد در هفدهمین سال عروج ملکوتی عزیزان یادی از خادمان صادق ملت در مجلس ششم داشته باشیم. نمایندگان شهید دکتر قندهاری، دکتر گل، دکتر صادقی، مهندس کوهساری، مهندس حسینی، مهندس طیار، مهندس هزارجریبی که پدر جناب آقای هزارجریبی نماینده محترم گرگان هستند، آقای مهندس هولاکو و آقای مهندس دهقان نماینده وقت لنگرود هم که ظاهراً در همان هواپیما بودند. برای همه اینها علو درجات و رحمت الهی را خواستاریم.

۷- بحث و بررسی در خصوص اصلاحات کمیسیون در مورد طرح الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (جهت تأمین نظر شورای نگهبان) (ثبت ۲۷۱)

نایب‌رئیس (مطهری) - آقای قاضی‌زاده! دستور بعدی را بفرمایید.
دبیر (قاضی‌زاده‌هاشمی) - آقای رئیس! دستور بعدی ادامه رسیدگی به گزارش کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی در مورد طرح یک‌فوریتی الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور است که اعاده‌شده از شورای نگهبان بود.

نایب‌رئیس (مطهری) - سخنگوی کمیسیون بفرمایید.
دبیر (قاضی‌زاده‌هاشمی) - آقای دکتر! من باید متن را بخوانم و وارد بررسی جزئیات شوم.

قاضی‌پور - آقای مطهری! شما قول دادید بعد از نطق‌ها سؤال مطرح شود.

نایب‌رئیس (مطهری) - نه، این طول نمی‌کشد، سریع تمام می‌شود.
دبیر (قاضی‌زاده‌هاشمی) - ماده (۶۱) و تبصره آن به شرح زیر اصلاح شد: ماده ۶۱ - به منظور بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی، به ویژه در موارد مربوط به تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های

نیمه‌تمام، تأمین مالی، تعیین تکلیف بدهی‌های معوق و همچنین رفع مشکلات مرتبط با محیط زیست، منابع طبیعی و معادن و رفع موانع صادراتی، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به ایجاد «ستاد تسهیل و رفع موانع تولید» به ریاست وزیر صنعت، معدن و تجارت اقدام نماید. وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ظرف مدت دو ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، آیین‌نامه اجرایی لازم را با مشورت شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در چارچوب اختیارات قانونی تهیه کرده و به تصویب هیأت وزیران برساند.

تبصره - در راستای وظایف ستاد، در هر استان کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید به ریاست استاندار و تحت نظارت و سازماندهی «ستاد تسهیل و رفع موانع تولید» انجام وظیفه می‌نماید. ستاد و کارگروه‌های مذکور و دبیرخانه‌های مورد نیاز آنها، باید از امکانات و نیروی انسانی موجود در دستگاه‌های اجرایی و اعضای ذی‌ربط استفاده نموده و به هیچ عنوان تشکیلات جدیدی ایجاد نکنند.

اعضای ستاد عبارتند از:

- ۱ - وزیر صنعت، معدن و تجارت (رئیس ستاد).
- ۲ - رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور.
- ۳ - وزیر امور اقتصادی و دارایی.
- ۴ - وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی.
- ۵ - وزیر کشور.
- ۶ - رئیس کل بانک مرکزی.
- ۷ - رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی.
- ۸ - رئیس سازمان حفاظت محیط زیست.
- ۹ - وزیر نفت.
- ۱۰ - وزیر جهاد کشاورزی.
- ۱۱ - وزیر نیرو.
- ۱۲ - وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ۱۳ - رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری.
- ۱۴ - رئیس سازمان ملی استاندارد.
- ۱۵ - رئیس اتاق تعاون.
- ۱۶ - رئیس اتاق اصناف.
- ۱۷ - نمایندگان تشکلهای سراسری تولیدی.

اعضای بندهای (۱) تا (۷) به عنوان عضو ثابت و بقیه اعضا حسب مورد در جلسه دعوت می‌شوند. مصوبات ستاد مذکور با رأی اکثریت وزرا و رؤسای دستگاه‌های اجرایی (ثابت و غیر ثابت مدعو) نافذ و اجرایی می‌شود.

اعضای کارگروه‌های استانی، متناظر با اعضای ستاد مذکور انتخاب شده و مصوبات آن طبق همین حکم نافذ و اجرایی می‌شود.

آقای دکتر! ما در این زمینه اگر آقای کاتب اجازه بدهند پیشنهادی نداریم.

دبیر (کاتب) - پیشنهاد هم داریم، مخالف هم هست.

دبیر (قاضی‌زاده‌هاشمی) - آقای رئیس! یک پیشنهاد داریم که فقط آقای کاتب داده‌اند.

نایب‌رئیس (مطهری) - مخالف صحبت می‌کند؟

دبیر (کاتب) - بله.

نایب‌رئیس (مطهری) - آقای کاتب! مطلب روشن است، ایراد شورای نگهبان رفع شده است.

کاتب - آقای دکتر! اگر اجازه بدهید ما نظراتمان را بگوییم.

نایب‌رئیس (مطهری) - بله، اگر مخالف صحبت می‌کند بفرمایید.

۸ - طرح سؤال آقای علی مطهری نماینده تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس از آقای سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و نظر مجلس مبنی بر وارد بودن سؤال

نایب رئیس (پزشکیان) - سؤال از وزیر محترم را مطرح بفرمایید.
دبیر (قاضی زاده هاشمی) - آقای دکتر وکیل عزیز! سؤال را مطرح بفرمایید.

دبیر (وکیل) - بسم الله الرحمن الرحيم

سؤال جناب آقای مطهری نماینده محترم تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس از وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی جناب آقای دکتر صالحی مطرح است. از سخنگوی محترم کمیسیون فرهنگی جناب حاج آقای آزادی خواه دعوت می‌کنیم برای قرائت گزارش کمیسیون به جایگاه تشریف بیاورند. حاج آقا! در ظرف پنج دقیقه ان شاء الله گزارش را ارائه بفرمایید.

احد آزادی خواه (سخنگوی کمیسیون فرهنگی) -

بسم الله الرحمن الرحيم

«شهر رمضان الذی انزل فیہ القرآن»

فرا رسیدن ماه میهمانی خدا را به همه مسلمین جهان و هموطنان عزیزمان تبریک عرض می‌کنم.

گزارش کمیسیون از سؤال جناب آقای دکتر مطهری از جناب آقای دکتر صالحی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی را خدمت همکاران عزیزم قرائت می‌کنم.

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

سلام علیکم

با احترام، بازگشت به نامه شماره (۳۲۲/۸۲۶۸۶) مورخ ۱۳۹۶/۹/۱ گزارش کمیسیون فرهنگی درخصوص سؤال ملی جناب آقای علی مطهری نماینده محترم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس از جناب آقای دکتر صالحی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی، به شرح ذیل ارسال می‌گردد.

رئیس کمیسیون فرهنگی - جمشید جعفرپور

گزارش کمیسیون

خلاصه سؤال:

علت عدم اجرای قانون منع استفاده از کلمات بیگانه چیست؟

نتیجه بررسی:

در اجرای ماده (۲۰۹) آیین‌نامه داخلی مجلس و در پاسخ به نامه شماره (۳۲۲/۸۲۶۸۶) مورخ ۱۳۹۶/۹/۲۸ هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی به استحضار می‌رساند:

سؤال فوق در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۶ این کمیسیون با حضور وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی و نماینده سؤال کننده مطرح شد.

ابتدا آقای دکتر مطهری در توضیح سؤال خود عنوان داشتند؛ بنده این سؤال را در دوره‌های هشتم و نهم هم از وزرای قبلی پرسیده‌ام، اما متأسفانه نه تنها در اجرای قانون پیشرفتی وجود نداشته بلکه پس‌رفت هم داشته‌ایم. متأسفانه رواج کلمات بیگانه در اماکن عمومی و سردر فروشگاه‌ها و اسامی شرکت‌ها و غیره بیشتر از گذشته شده و نظارت بر آن نیز کم شده است. با نگاهی به سردر فروشگاه‌ها در تهران می‌بینیم اسامی انگلیسی یا اسامی فارسی که با حروف انگلیسی نوشته شده‌اند بسیارند و کلمات فارسی به صورت ریز در گوشه آورده شده، گویا از نوشتن کلمات فارسی خجالت می‌کشند و در بعضی غذاخوری‌ها فهرست غذا و قیمت کلاً انگلیسی است.

دبیر (کاتب) - مخالف خودم هستم.

نایب رئیس (مطهری) - بفرمایید.

غلامرضا کاتب (گرمسار و آرادان) - بسم الله الرحمن الرحيم

همکاران عزیز دقت کنید، ببینید! در اینکه این کارگروه تشکیل شود هیچ کس مخالف نیست. همه همکاران هم در این رابطه موافق هستند. اما من استدعا می‌کنم همکاران عزیز دقت کنند. ببینید چه چیزی را داریم تصویب می‌کنیم، آیا این قانونی که داریم تصویب می‌کنیم انجام‌شدنی هست یا نه؟ ببینید! ما آمدیم یک ترکیبی درست کردیم، هشت تا وزیر را آوردیم در این ترکیب گنجانیدیم، (۱۲) نفر از کابینه هیأت دولت را آوردیم در این ترکیب گنجانیدیم. شک نکنید الان وقتی که هیأت وزیران هم می‌خواهد تشکیل شود بعضی از وزرا در هیأت حضور پیدا نمی‌کنند. وقتی شما می‌آیید یک قانونی می‌نویسید و یک ترکیبی برای کارگروه فقط تصویب تسهیلات بانکی را دارید می‌نویسید.

دبیر (فرهنگی) - جناب آقای کاتب! ظاهراً پیشنهاد شما اعمال شده است.

(در این هنگام آقای مسعود پزشکیان «نایب رئیس اول» ریاست جلسه را به عهده گرفتند)

کاتب - آقای دکتر! نه، همین‌جا که من گفتم رئیس سازمان برنامه یا قائم مقام ایشان یا بعضی از وزرا، پیشنهاد من این است. شما طوری ننویسید که قانوناً عملیاتی نشود و عملاً به نوعی اجرایش این می‌شود، شما شک نکنید که هیچ کدام از این وزرا نمی‌آیند، قائم مقام‌هایشان را می‌فرستند و عملاً قانون زمین می‌ماند. خواهش و استدعای من از همکاران عزیز این است، وقتی که شما می‌آیید رئیس این کارگروه را وزیر صنعت می‌گذارید، بعد معاونین رئیس جمهور را زیرمجموعه این می‌گذارید و به سازمان برنامه و بودجه می‌گویید به عنوان عضو شرکت کند، یا هشت تا وزیر دیگر را می‌گویید به عنوان عضو برای تصویب تسهیلات بانکی و ستاد تسهیل رفع موانع تولید ببینند، استدعای من این است، همکاران دقت کنید! در اینکه این ستاد تشکیل شود هیچ کس مخالف نیست، اما قانون باید یک، جامع باشد، دو؛ مانع باشد، سه؛ اجرایی باشد، نه قانونی بنویسیم که اجرا نشود و موجب وهن قانون شود.

استدعای من این است اگر آقای رئیس جلسه در قالب رفع ابهام می‌پذیرد رفع ابهام بپذیرد، یا به کمیسیون برگردانند کمیسیون این را اصلاح کند تا به گونه‌ای شود اگر جایی وزیر نتوانست نباید قائم مقام و معاون وزیر نباید تا منجر شود این قانون اجرایی شود و گر نه در اینکه ستادی باشد و این ستاد رفع موانع تولید موجب شود به تولید و اشتغال کمک کند، همه همکاران با این کار موافق هستند که اتفاق بیفتد، اما این ترکیبی که الان پیشنهاد داده شده (نایب رئیس - خیلی ممنون آقای کاتب) و به موازات آن هم در استان‌ها این بند باید تشکیل شود، عملاً موجب می‌شود که کارها در استان‌ها تعطیل شود و به ستاد بروند و هیچ نتیجه‌ای برای کشور حاصل نشود.

نایب رئیس (پزشکیان) - خیلی ممنون. کمیسیون! موافقت معاون را اضافه کنیم؟ کمیسیون موافق است.

قاضی پور - مخالفم.

نایب رئیس (پزشکیان) - بماند برای بعد، فعلاً سؤال را مطرح کنیم، بقیه را جلسه بعدی مطرح می‌کنیم.

دبیر (وکیل) - جمعی از دانشجویان رشته علوم سیاسی دانشگاه مازندران میهمانان جناب آقای ناناکناری نماینده محترم بابلسر و فریدون کنار در جلسه حضور دارند، خیرمقدم عرض می‌کنیم.

در بسته‌بندی تولیدات داخلی که جنبه‌ی صادراتی هم ندارد به خط درشت انگلیسی نوشته شده است. با توجه به اهتمام مقام معظم رهبری بر پاسداشت زبان و خط فارسی و اینکه در قانون موجود، متولی اصلی نظارت بر این موضوع وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است، چرا در این خصوص کار جدی صورت نگرفته است؟

جناب آقای دکتر صالحی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی در پاسخ سؤال اظهار داشتند؛ دغدغه جناب آقای مطهری به حق است و بنده به شدت با ایشان همراهم. زبان فارسی بخش مهمی از هویت ماست و کمتر دیده شدن نمادهای زبان فارسی بخشی از تهدید هویتی است و این موضوع دغدغه رهبر معظم انقلاب نیز بوده و هست. در سال ۱۳۹۴ به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی «شورای هماهنگی پاسداشت زبان فارسی» به دولت منتقل شد و آیین‌نامه اجرایی قانون ممنوعیت بکارگیری کلمات بیگانه در دولت تصویب شد. از جمله کارهایی که انجام شده و یا در حال انجام است راه‌اندازی سامانه تأییدیه طرح و تابلوی سردر واحدهای صنفی، تشکیل بانک اطلاعاتی اسامی مجاز و غیرمجاز با استعلام از فرهنگستان ادب فارسی، تشکیل ستاد قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی و کلمات بیگانه در تهران و استان‌ها، تهیه و تدوین دستورالعمل قانون مربوطه که در آن وظایف دستگاهی مشخص شده است و صدور اخطار، ارجاع به نیروی انتظامی و در مواردی توقیف برای متخلفین است. اما اجرای کامل این قانون نیاز به همراهی بیشتر دستگاه‌های مربوطه دارد و در خیلی موارد ضمانت اجرایی وجود ندارد.

در پایان با توجه به عدم اقناع سؤال‌کننده از توضیحات وزیر، کمیسیون قلمرو سؤال را «ملی» دانست. والسلام علیکم و رحمه الله

دبیر (وکلی) - خیلی متشکر.

نایب‌رئیس (پزشکیان) - وزیر محترم را دعوت بفرمایید.

دبیر (وکلی) - جناب آقای دکتر صالحی! جناب‌عالی (۱۵) دقیقه فرصت دارید، که می‌شود فرمایشات‌تان را در دو مرحله ارائه بفرمایید.

سیدعباس صالحی (وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی) -

بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين

خدمت جناب آقای دکتر پزشکیان رئیس محترم جلسه، هیأت‌رئیس محترم و همه نمایندگان معزز مجلس شورای اسلامی عرض سلام دارم. دغدغه‌ای را که جناب آقای دکتر مطهری در سؤال‌شان مطرح کردند دغدغه مهم، ارزشمند و جدی است و من به سهم خودم تشکر می‌کنم از اینکه جناب آقای دکتر مطهری با این نگاه و پیگیری، مسأله مهمی از مسائل فرهنگی و ملی ما را تعقیب می‌کنند.

من به اختصار پاره‌ای از اقدامات انجام‌شده را خدمت شما عرض می‌کنم. برخی از اقدامات مقدماتی بود برای اینکه ما حرکت‌مان را با سرعت جلو ببریم. اصلاحیه آیین‌نامه قانون که به هیأت وزیران رفت و به تصویب رسید، تشکیل دبیرخانه پاسداشت زبان فارسی، کارگروه پاسداشت زبان فارسی و شورایی که تشکیل شده است و تاکنون هشت جلسه داشته‌ایم و در همین دوره دولت دوازدهم هر فصل یک جلسه برگزار شده است. همچنین بانک اطلاعاتی از واژگان مجاز و غیرمجاز با همکاری فرهنگستان زبان فارسی انجام شده که این هم به این کمک می‌کند تا مسیری را که ما در ادامه راه داریم بتوانیم با دقت و سرعت پیش ببریم. در کنار این کارهای مقدماتی که انجام شده چند اقدام اساسی در این ماه‌های اخیر اتفاق افتاده است که من به دو اقدام اصلی اشاره می‌کنم.

اقدام اول تهیه و تصویب دستورالعمل متن و طرح تابلوهای سردر اماکن است که این متن آماده ابلاغ است و توسط کارگروه و بعد هم بررسی در دو جلسه شورا هم‌اکنون آماده ابلاغ است که دستورالعمل تدوین تابلوها چه از لحاظ نوشتار و چه از لحاظ طراحی، نهایی است و ابلاغ می‌شود.

کار دومی که کار بسیار اصلی و اساسی بوده بحث سامانه سردر اصناف است. این سامانه که اکنون شش ماه از کار آزمایشی آن می‌گذرد و از خردادماه رسمیت نهایی پیدا می‌کند و در کل کشور اجرا می‌شود، کار بسیار مهم و اساسی است. متقاضیان صنفی در این سامانه ثبت‌نام می‌کنند و از این طریق یک فضای مجازی اما با یک سامانه هوشیار که عملاً این امکان را می‌دهد که هر متقاضی با ورود به این سامانه نامی را که درخواست می‌کند اگر با قانون منطبق نباشد در همان آغاز کار امکان ثبت پیدا نمی‌کند، تأیید نمی‌شود و همچنین این سامانه این فرصت را پدید می‌آورد تا تمامی اصناف که در کشور هستند تابلوهایشان واحد به واحد در داخل این سامانه دیده می‌شود. کنترل هوشمند اسامی بیگانه در فضاهای صنفی اتفاق می‌افتد، دیگر نیاز نیست نیروی انتظامی یا وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا واحد دیگری واحد به واحد بخواهد مراجعه کند تا ببیند آیا قانون رعایت شده یا خیر. این سامانه که نهادهای مختلف در ارتباط با آماده‌سازی و بعد هم در مرحله اجرا در آن حضور دارند، فرصتی را برای این ایجاد می‌کند که ما به طور همزمان همه واحدهای صنفی کشور را هم واحدهایی که متقاضی هستند، هم واحدهایی که در حال اجرا هستند را کنترل جدی داشته باشیم.

بسیار امیدواریم که از خرداد ماه که این سامانه از مرحله شش ماه آزمایشی‌اش عبور می‌کند و وارد مرحله رسمیت اجرایی‌اش در سراسر کشور می‌شود، مشکل ما در فضای واحدهای صنفی در ارتباط با کاربرد اسامی بیگانه بسیار بسیار به حداقل برسد و ما این مشکل را کمتر داشته باشیم.

در کنار این دو اقدام اصلی، دستورالعمل مصوب و سامانه سردر اصناف که از خردادماه اجرایی می‌شود کارهای دیگری هم اتفاق افتاده، من به دو، سه مورد اشاره می‌کنم. با هماهنگی‌هایی که با فرهنگستان اتفاق افتاده است، زمان استعلام‌ها را در ارتباط با بحث واژگان و استعلام واژگان تقلیل دادیم که فرهنگستان در دو هفته پاسخ استعلام‌ها را بدهد. ارتباطات خوبی با نیروی انتظامی، وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت، وزارت امور اقتصادی و دارایی و اتحادیه‌های اصناف اتفاق افتاده برای اینکه ما بتوانیم کار جاری خودمان را با سرعت بیشتری انجام بدهیم. در طول این زمانی که این مسیر را دنبال کرده‌ایم کارهای نظارتی خودمان را هم با دقت و پیگیری تعقیب کردیم. بیش از (۶۸۰) اخطاریه برای واحدهای صنفی مختلف ارسال شده است، (۵۹۶) نامه به نیروی انتظامی ارسال شده است.

من در این بخش از صحبت‌م به همین مقدار بسنده می‌کنم، دغدغه جناب آقای دکتر مطهری را ارج می‌نهم. شورا که با وزارتخانه‌های متعدد و سازمانهای متعدد درگیر، شش وزارتخانه و چند سازمان و مجموعه نهادهای عمومی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان ریاست و دبیرخانه این شورا با جدیت این اهتمام را دارد که ما بتوانیم فضای اجتماعی خودمان را هم در حوزه تابلوها و هم در حوزه تبلیغات با یک کشوری متناسب کنیم که از هویت ملی و زبان فارسی پاسداری می‌کند. ممنون و متشکر.

نایب‌رئیس (پزشکیان) - آقای مطهری! شما بفرمایید.

علی مطهری (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) -

بسم الله الرحمن الرحيم

از وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی جناب آقای صالحی که برای پاسخ به سؤال تشریف آورده‌اند تشکر می‌کنم. سؤال من درباره علت سهل‌انگاری در اجرای «قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه مصوب سال ۷۵» است. شاهد هستیم که بکارگیری کلمات انگلیسی و لاتین در نامگذاری فروشگاه‌ها، غذاخوری‌ها، هتل‌ها و مهمانپذیرها، شرکت‌ها و همین‌طور در بسته‌بندی کالاها افزایش چشم‌گیری پیدا کرده و حالت فرهنگی و هویت جامعه اسلامی ما را مخدوش کرده است. اسامی مانند سون برای ماست، mr. peach, body, big boy, baby shope و hot برای غذاخوری‌ها به وفور دیده می‌شود. همین‌طور زیاد مشاهده کردید که کلمه «Sale» به جای حراج یا فروش فوق‌العاده و کلمه «off» برای تخفیف به کار می‌رود و با حروف درشت روی شیشه مغازه‌ها می‌زنند و هیچ نظارتی هم برای این موضوع وجود ندارد.

معمولاً کلمات انگلیسی و فارسی با حروف انگلیسی در بسته‌بندی کالاهای تولید داخل بر کلمات فارسی غلبه دارد و کلمه فارسی به صورت ریز در گوشه‌ای آورده می‌شود به گونه‌ای که انسان نمی‌فهمد این کالا تولید داخل است یا خارج. گویی خجالت می‌کشند کلمه فارسی را واضح و درشت بنویسند. اینگونه موارد مخالف صریح قانون ممنوعیت به کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه است. تبصره (۵) این قانون می‌گوید: «کارخانه‌ها، کارگاه‌ها و اماکن تولیدی و خدماتی و تجاری موظفند ظرف مدت دو سال از تاریخ ابلاغ این قانون اسامی تولیدات و ظرف مدت یک سال نام اماکن خود را به نام‌ها و واژه‌های غیربیگانه برگردانند» و تبصره (۶) می‌گوید: «چاپخانه‌ها، مراکز طبع و نشر، روزنامه‌ها و سایر مطبوعات مکلف به رعایت این قانون هستند و در صورت تخلف، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است مطابق تبصره (۸) همین قانون با آنها رفتار کند». حالا تبصره (۸) چه می‌گوید؟ می‌گوید: «تولید و توزیع‌کنندگان کالاها و صاحبان مراکز کسب و پیشه در صورت تخلف از این قانون به ترتیب به مجازات‌های زیر محکوم خواهند شد:

الف - اخطار کتبی توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ب - تعویض علائم و نشانه‌ها و تغییر اسامی و عناوین پس از اعلام وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی توسط وزارت کشور یا دستگاه‌های ذی‌ربط با هزینه متخلف.

ج - تعطیل موقت محل کار.

د - لغو پروانه کار.

ممکن است بگویند پس بخشی از اجرای قانون از دست وزارت ارشاد خارج است، ولی ماده (۱۶) آیین‌نامه اجرایی این قانون تکلیف این موضوع را روشن کرده، می‌گوید: «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و نیروی انتظامی موظفند با اختصاص واحدی متناسب برای اجرای قانون و این آیین‌نامه اقدام نمایند». یعنی متولی اجرای قانون را وزارت ارشاد قرار داده، پس قانون مشخص و آیین‌نامه اجرایی آن از سال ۷۸ موجود است و متولی اجرا هم روشن است، ولی نگاهی به تابلوهای فروشگاه‌ها، شرکت‌ها، غذاخوری‌ها، هتل‌ها و سایر اماکن عمومی خصوصاً در شهرهای بزرگ نشان می‌دهد که اسامی و عناوین انگلیسی و اسامی و عناوین فارسی با حروف انگلیسی در سالهای اخیر رو به افزایش بوده و اگر اقدامی در اجرای این قانون صورت

گرفته، کاهش این پدیده محسوس نبوده، به گونه‌ای که به نظر می‌رسد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در اجرای قانون سهل‌انگاری کرده و اساساً این پدیده را یک مسأله و معضل نمی‌داند. در حالی که این امر زمینه‌ای برای رواج فرهنگ غربی است، چون هر زبانی با خودش فرهنگ خودش را می‌آورد، به تعبیر رهبر انقلاب: «چقدر دولت انگلیس و آمریکا باید پول خرج کنند تا بتوانند این‌طور آسان زبان خودشان را در میان یک ملت بیگانه ترویج کنند؟ اسم فارسی را با خط لاتین می‌نویسند یا اسم‌های فرنگی روی محصولات تولیدشده داخل ایران می‌گذارند. من از این احساس خطر می‌کنم».

شهید مطهری می‌گوید: «وقتی که استقلال فکری نباشد یک روز پیشنهاد تغییر خط می‌شود، یک روز پیشنهاد تغییر لباس و یک روز یک تغییر دیگر». تبعیت از مد، لباس و غذا خوردن، گفتن بای‌بای، گودبای و اسم فرنگی روی بچه گذاشتن، غذای فرنگی خوردن و لباس فرهنگی پوشیدن نشانه عدم استقلال فکری است. اهمیت ندادن به شعارهای ملی و دینی و پذیرفتن شعارهای دیگران دلیل بر عدم استقلال فکری است.

من بعضی دیگر از این اسامی را که شاید به چشم شما هم خورده باشد ذکر می‌کنم، از اتاق فرمان می‌خواهم که این اسامی را نمایش بدهند. فروشگاه‌هایی با نام ساب زیرو، ال سی من، الگاس، سان سیتی، ست اسپورت، تورینو، سرفیکو، نایت‌هوم، الگانت، بالسا، تاپ، پرنسس، رمانس، دیزاین، فیکرز، اکسکات، تینا، ملیپنا، مورانو، ساندی، نایس کارپت، مرس‌پاپا و از این قبیل. یا بستنی‌هایی با نام پریم، میراکس، کارنیلو، موجیتو، ویکتوریا، رابی و از این قبیل. حتی فروشگاه‌هایی پیدا شده‌اند که فاکتور انگلیسی به مشتری تحویل می‌دهند، یا در فهرست بعضی غذاخوری‌ها به جای فیله مرغ می‌گویند «چیکن فیلت»، به جای میگوی سوخاری «فراید شریمپ»، به جای ساندویچ ماهی «فیش برگر»، به جای پیتزای مخصوص «پیتزا اسپشال» و به جای مرغ تند «چیکن اسپایسی» می‌نویسند و گاهی کل فهرست غذا به زبان انگلیسی است، یا به جای تحویل در محل از کلمه «دلیوری» یا به جای تند از کلمه «چیلی» استفاده می‌کنند، همین‌طور از شهربازی به عنوان «تهران‌لند» و از پردیس سینمایی چندمنظوره به عنوان «مگامال» استفاده می‌شود. اخیراً هم صحبت از افتتاح «ایران‌مال» است.

حتی بلیت‌های هواپیما به زبان انگلیسی شده، گرچه در اینجا وزارت راه هم مسئولیت دارد. البته رسانه ملی که این قانون را رعایت نمی‌کند و اداره ثبت شرکت‌ها هم که این اسامی را ثبت می‌کند مسئولیت دارند، گرچه متولی اجرای قانون وزارت ارشاد است. همین‌طور که مشاهده کرده‌اید این مطالب را که نشان ندادند، اتاق فرمان نمایش بدهند. (فرهنگی - نمایش داده می‌شود) گرچه متولی اجرای قانون وزارت ارشاد است، همین‌طور که مشاهده کرده‌اید تابلوها در بعضی نقاط شهرهای بزرگ و شهرهایی در غرب مازندران به گونه‌ای است که گویی در یکی از شهرهای اروپا هستیم. حتی به جای اینکه بنویسند «این فروشگاه به زودی افتتاح می‌شود»، می‌نویسند «Coming Soon». آیا اینها جز خودباختگی و احساس خودکم‌بینی نسبت به فرهنگ غربی است و جز این است که با استفاده از کلمه انگلیسی و لاتین احساس شخصیت می‌کنیم؟ آیا اینها مصداق نفوذ فرهنگی نیست؟

البته شورای هماهنگی پاسداشت زبان فارسی تشکیل شده و جلساتی برگزار کرده، بنده هم در یکی از این جلسات شرکت کردم، ولی تا زمانی که کاهش محسوس این پدیده احساس نشود کاری صورت نگرفته است. ممکن است جلسات زیادی تشکیل شود، اما نتیجه عملی نداشته باشد. مسأله مهم

هم به فروش می‌رسد. آیا اگر کالایی صادراتی هم است بهتر نیست نام فارسی داشته باشد تا نوعی ترویج زبان فارسی باشد که زبان دوم دنیای اسلام است و البته آن نام با حروف انگلیسی در آنجا می‌تواند بیاید.

روشن است که در حوزه تحصیل علم هیچ مخالفتی با استفاده از کتاب‌های علمی به زبان انگلیسی نداریم، بحث ما در حوزه زندگی اجتماعی مردم است. در هر حال به نظر می‌رسد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اراده کافی برای اجرای قانون نداشته، به اندازه کافی جدی نبوده، چون ما شاهد افزایش این پدیده هستیم. من آن تابلوهایی که دو، سه سال پیش بوده را هنوز می‌بینم همه آنها هست، هیچ تغییری نکرده، بلکه در حال اضافه شدن است. ما زمانی می‌توانیم بگوییم وزارت ارشاد در اجرای قانون موفق بوده که کاهش اسامی و عناوین بیگانه را بر سر در فروشگاه‌ها و سایر اماکن عمومی و در بسته‌بندی‌ها و غیره مشاهده کنیم، خیلی ممنون.

دبیر (فرهنگی) - دو دقیقه از وقتتان باقی ماند.

دبیر (وکلی) - خیلی ممنون. جناب آقای وزیر! از وقت جناب عالی هشت دقیقه باقی است.

سیدعباس صالحی (وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی) -

بسم الله الرحمن الرحيم

تشکر مجددی از جناب آقای مطهری دارم که این بحث را پیگیری کردند و می‌کنند و دغدغه‌هایی که در این صحبت هم ارائه کردند دغدغه‌های قابل توجهی است. همان‌طور که در بخش اول صحبت اشاره کردم این موضوع، موضوع تک‌دستگاهی نیست، موضوعی است که دستگاه‌های مختلفی با آن ارتباط دارند. به همین جهت در اصلاحیه آیین‌نامه و اتفاقاتی که در ادامه آن پدید آمد، این بحث هماهنگی دستگاهی بیشتر مورد توجه قرار گرفت، چون بخش قابل توجهی از آن به حوزه‌های متعددی مثل وزارت صنعت و معدن، وزارت امور اقتصادی و دارایی، اتحادیه‌های اصناف و مجموعه‌های دیگری از این قبیل برمی‌گشت.

به نظر می‌آید این اتفاقی که در این هشت‌ماهه اخیر افتاده است و من به آن اشاره کردم اتفاق بسیار مهمی است. من با جدیت این مسأله را دنبال کرده و می‌کنم، چون با این نگاهی که جناب ایشان مطرح کردند کاملاً همراهم که پاسداشت زبان فارسی و هویت ملی به این است که اجزای بصری ما متناسب با این هویت باشد. با این نگاه در این مرحله هشت‌ماهه اخیر این دو اتفاق یعنی دستورالعملی که هم وزارت صنعت و معدن، هم اتحادیه اصناف، هم اقتصاد و دارایی، هم نیروی انتظامی، هم صدا و سیما، هم ارشاد و هم مجموعه‌های دیگر با آن همراهی کنند و از این دستورالعمل دفاع کنند، در حوزه طرح‌های تابلوها و نوشتار تابلوها. رسیدن به چنین توافقی که خود ایشان هم در دو جلسه در شورا حضور داشتند، در کار گروه‌ها بحث‌های بسیار طولانی بود، اینگونه نیست که وقتی این مباحث در فضای بین‌دستگاهی مطرح می‌شود با اعمال نظر وزیر یا یک دستگاه اتفاق بیفتد، حتماً دستگاه‌های مختلف به اعتبار مسائل مختلفی که دارند نقطه‌نظرات متفاوتی دارند که تجمیع آن نقطه‌نظرات کار راحتی نیست.

دوستان! در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در کار گروه مربوطه و بعد هم در دو جلسه پیوسته شورا که الان آماده ابلاغ است، اتفاق بسیار مهمی افتاده است در اینکه ما به یک دستورالعمل مشترکی برسیم که این واحدها و سازمان‌ها از این دستورالعمل دفاع کنند.

همچنین نکته‌ای که عرض کردم بحث سامانه سردر اصناف، از مشکلاتی که ما در همین مواردی که جناب آقای مطهری نشان دادند و تأسفبرانگیز

این است که ما چه اهمیت و ارزشی برای این موضوع قائل هستیم. ممکن است بعضی معتقد باشند که این پدیده مسأله مهمی نیست و در دنیای امروز که به سوی جهانی شدن پیش می‌رویم باید تسلیم باشیم. ولی این حرف باطلی است. رواج زبان بیگانه در میان یک ملت لاجرم منجر به رواج فرهنگ آن زبان می‌شود و سبک زندگی آنها را تغییر می‌دهد.

در مجلس هشتم که فراکسیون شاهد خدمت مقام رهبری رسید وقتی یکی از افراد کلمه فراکسیون را به کار برد ایشان فرمودند چرا هنوز برای این کلمه معادل وضع نشده است؟ همچنین من به ایشان گفتم سؤال از وزیر در همین زمینه مطرح کردم، ایشان گفتند سؤال از وزیر باید همین‌طور استخوان‌دار و اساسی باشد، نه سؤالاتی که وقت دولت و مجلس را می‌گیرد. همین‌طور در رسانه‌ها آمد که در یکی از سفرهای داخلی رهبر انقلاب وقتی خلبان با برج مراقبت به زبان انگلیسی صحبت کرد ایشان فرموده بودند آیا نمی‌شود، در پروازهای داخلی با زبان فارسی با هم صحبت کنند؟

نکته قابل توجه این است کشورهایی که الفبای عربی و فارسی خود را تبدیل به الفبای انگلیسی کردند در مدت کوتاهی از فرهنگ ملی و اسلامی خودشان دور شدند و تغییر هویت دادند. ترکیه بهترین نمونه آن است. مردم ترکیه قبلاً مثل ما همین قرآن عربی را می‌خواندند، اما الان قرآن با حروف انگلیسی را می‌خوانند که به هیچ وجه معانی قرآن در آن منتقل نمی‌شود. به این ترتیب ارتباط مردم ترکیه با گذشته خودشان و فرهنگ اسلامی قطع شده و البته در سالهای اخیر اقداماتی برای بازگشت به اسلام انجام داده‌اند. همین‌طور تا چندین سال پیش حروف الفبای مردم مالزی همین حروف عربی و فارسی بود، متأسفانه در دوره ماهاتیر محمد با آنکه فرد آگاه و روشنی است حروف الفبایشان را تبدیل به حروف انگلیسی کردند و اکنون نسل جوان این کشور قادر به خواندن قرآن عربی، استفاده از موارث اسلامی و معنوی خودشان نیستند و فرهنگ غربی هم به سرعت در مالزی گسترش پیدا کرده است. نمونه دیگر کشور پاکستان است که زبان اردو و الفبای عربی و فارسی یکی از زبان‌های رسمی آن است، اما از چند سال پیش زبان تدریس در دانشگاه‌ها را زبان انگلیسی قرار دادند. نتیجه آن شده که اکنون اکثر جوانان این کشور از قرائت قرآن و ادعیه عربی و استفاده از متون اسلامی و برقراری ارتباط با گذشته فرهنگی خودشان عاجز هستند و ارتباط آنها با فرهنگ اسلامی در حال قطع شدن است.

وقتی انگلیسی‌ها وارد هندوستان شدند زبان فارسی را که از زبانهای رسمی هند بود و مکاتبات اداری به فارسی انجام می‌شد حذف کردند و زبان انگلیسی را جایگزین آن کردند و این امر تأثیر زیادی در انتقال فرهنگ غربی داشت. در کشور ما ایران خطر هنوز به این درجات و مراتب نرسیده، ولی بی‌تفاوتی مسئولان فرهنگی کشور نسبت به رواج اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه ما را در همان مسیر قرار داده است. امروز اعداد در مقام‌های دولتی به انگلیسی ذکر می‌شود. البته ما توجه داریم که به کار بردن نشانه‌های صنعتی مثل سامسونگ یا سونی منعی ندارد، ولی در همین موارد هم قانون می‌گوید که این اسامی با حروف فارسی باید سه برابر آن با حروف انگلیسی باشد، ولی این امر رعایت نمی‌شود.

از طرف دیگر کالاهایی وجود دارد که تولید داخل است و فقط بخشی از آن به خارج صادر می‌شود. (فرهنگی - آقای دکتر!) از مجموع وقت شما سه دقیقه باقی مانده است) چه ضرورتی است که مجوز اسم خارجی به این قبیل کالاها داده می‌شود و نوشته‌های بسته‌بندی آن هم کاملاً انگلیسی است؟ نمونه آن شکلات یا آدامس وایت است که در هر دوک روزنامه‌فروشی

شما همین یکی را انجام بدهید. متأسفانه همین را هم انجام ندادند. یا اینکه ما از نیروی انتظامی سؤال کردیم آیا به شما ابلاغ می‌شود که بروید در مورد این گونه تابلوها اقدام کنید؟ خود آقای اشتری فرمودند که نه، اصلاً به ما ابلاغ نمی‌شود.

ببینید! ممکن است (۲۰۰) تا جلسه هم بگذاریم، ولی ما اقدام عملی نداشته باشیم و کاهشی در این کلمات بیگانه وجود نداشته باشد. البته بنده زمانی که اداره جلسه را به عهده داشتم فکر می‌کردم بعد چطور از خودم سؤال کنم که آیا قانع شدم یا نه؟

نایب رئیس (پزشکیان) - حالا من از شما سؤال می‌کنم، قانع شدید یا نه؟ آقای دکتر فرمودند که دارند برنامه را پیگیری می‌کنند.

مطهری - البته عرض می‌کنم، آقای دکتر پزشکیان که جلسه مهمی هم داشتند به خاطر این سؤال ما تشریف آوردند، من از ایشان تشکر می‌کنم. ولی به هر حال چون من واقعاً هیچ اقدام عملی نمی‌بینم قانع نشدم، شما به رأی بگذارید.

نایب رئیس (پزشکیان) - حضار ۱۹۴ نفر، نمایندگان محترم نظر خودتان را راجع به سؤال اعلام بفرمایید. کسانی که سؤال آقای دکتر مطهری را وارد می‌دانند «چهار» بدهند، کسانی که وارد نمی‌دانند «دو» بدهند. پایان رأی گیری را اعلام می‌کنم، تصویب شد. نمایندگان نظر آقای مطهری را وارد می‌دانند، آقای دکتر متشکر.

۹- طرح سؤال آقای نادر قاضی‌پور نماینده ارومیه از آقای سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

دبیر (وکیلی) - سؤال بعدی سؤال جناب آقای قاضی‌پور نماینده محترم ارومیه از وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی جناب آقای دکتر صالحی مطرح است. از سخنگوی محترم کمیسیون فرهنگی جناب آقای آزادی خواه دعوت می‌کنیم برای ارائه گزارش مختصر ان شاءالله تشریف بیاورند.

(در این هنگام آقای علی مطهری «نایب رئیس دوم» ریاست جلسه را به عهده گرفتند)

احد آزادی خواه (سخنگوی کمیسیون فرهنگی) -

بسم الله الرحمن الرحيم

عرض سلام مجدد. من یک تکمله عرض کنم که آقای دکتر وکیلی! سری قبل مزاحمت حقیر به پنج دقیقه هم نرسید.

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

سلام علیکم:

با احترام، بازگشت به نامه شماره (۲۶۴/۷۷۵۳۳) مورخ ۱۳۹۶/۹/۱۳ گزارش کمیسیون فرهنگی درخصوص سؤال ملی جناب آقای نادر قاضی‌پور نماینده محترم ارومیه از جناب آقای دکتر صالحی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی، به شرح ذیل ارسال می‌گردد.

رئیس کمیسیون فرهنگی - جمشید جعفرپور

خلاصه سؤال:

چرا روزنامه همشهری که متعلق به ارگان شهرداری تهران است به صورت سراسری توزیع می‌شود؟

نتیجه بررسی:

در اجرای ماده (۲۰۹) آیین‌نامه داخلی مجلس و در پاسخ به نامه شماره (۲۶۴/۷۷۵۳۳) مورخ ۱۳۹۶/۹/۱۳ مربوط به هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی به استحضار می‌رساند:

است این بود که عملاً ارتباط بین دستگاهی گاهی خیلی زمانبر، بوروکراسی شده و غیره بود. نیروی انتظامی گاهی می‌دید و گاهی نمی‌دید و اگر می‌دید اینکه آیا من می‌توانم مداخله مستقیم کنم یا نمی‌توانم؟ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌دید یا نمی‌دید، اگر می‌دید خطاریه می‌فرستاد یا نمی‌فرستاد. خطاریه می‌فرستاد آیا چه زمانی با آن برخورد صورت می‌گرفت؟ اما ویژگی مدیریت‌های هوشمند و سیستم‌های سامانه‌ای این ویژگی را دارد که همه این دستگاه‌ها به این سامانه سردر اصناف متصل هستند که از خردنامه اجرایی قطعی در کل کشور می‌شود. یعنی هر تابلویی را که در خیابان ایران، در خیابان نادری مشهد، در چهارباغ اصفهان یا هر جای دیگر است، تابلوی اصناف در آن سامانه مشخص است. اگر با واژگان مجاز مطابق باشد طبیعتاً مجاز است، اگر نباشد جرم مشهود است و قابل پیگیری است. برای این سامانه شش ماه غیر از مراحل اولیه‌اش در مرحله آزمایشی اتفاقات خوبی افتاده و الان آمادگی این را داریم که فضا را فضای رسمی نهایی کنیم.

بنابراین من این استدعا را از جناب آقای مطهری دارم که قضاوت‌شان نسبت به این دوره اخیر در ارتباط با پیگیری این قضیه قضاوتی متناسب با اقدامات باشد. در این دوره فعال‌سازی کارگروه و این دو اقدام اصلی و چند اقدام دیگر به طور جدی مورد توجه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده، چون از بن دندان معتقدیم این اتفاق، اتفاقی است که به هویت ملی، ایران اسلامی و زبان فارسی ما کمک می‌کند. البته هنوز راه نارفته داریم، ما در تبلیغات محیطی مشکلاتی داریم که در آن قسمت هم داریم کارهایی انجام می‌دهیم. با سازمان ثبت شرکت‌ها که فرمودند هم به مواعده‌هایی رسیدیم که قابل توجه است. اینکه اگر هم آنها از لحاظ قواعد بین‌المللی محدودیت‌هایی را دارند، اما در ارتباط با فعالیت‌های تبلیغی این‌طور شرکت‌هایی که ثبت کرده‌اند و اسامی خارجی دارند در هنگام ثبت از آنها تعهد بگیرند که در فضای داخل مقید به قوانین داخلی ایران باشند.

مقوله‌های دیگری را هم که به عنوان چالش‌های راه ما بوده به جدیت دنبال کرده و می‌کنیم. به نظر می‌آید مسیری که در دولت قبل اجمالاً آغاز شد و امروز در دولت دوازدهم با جدیت دوستان ما در دبیرخانه شورای پاسداشت زبان فارسی با اهتمام و حمیت بیشتر دنبال می‌شود، این امید را می‌تواند ایجاد کند که در آینده‌ای نزدیک شاهد این باشیم که اتفاقات بسیار خوبی را در فضای حفاظت از هویت و زبان فارسی خواهیم داشت. مجدداً از جناب ایشان و عزیزی که در این محفل حضور دارند و به این بحث مهم بذل توجه کردند سپاسگزاری می‌کنم. ممنون و سپاسگزارم.

نایب رئیس (پزشکیان) - آقای دکتر! دو دقیقه وقت دارید، بفرمایید.

علی مطهری (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) - ببینید! اینکه اقداماتی انجام شده و شورای پاسداشت زبان فارسی هم تشکیل شده، بنده هم دو، سه جلسه‌ای در آن شورا شرکت کردم، اما ما هیچ اقدام عملی در کاهش این مظاهر و کلمات بیگانه نمی‌بینیم. شما الان همین هتل اسپیناس پالاس را ببینید که درشت فقط با همین حروف انگلیسی نوشته «Espinas Palace» به طوری که شما از هواپیما هم بالای شهر تهران کاملاً این را می‌بینید، بدون هر گونه کلمه فارسی. یا مثلاً من به خود آقای وزیر چند ماه پیش گفتم قبل از سال نو که فروشگاه‌ها دائماً حراج می‌کنند و فروش فوق‌العاده دارند از کلمه «Sale» انگلیسی استفاده می‌کنند، از کلمه «OFF» برای تخفیف استفاده می‌کنند و حتی می‌نویسند مثلاً «Off up to 50 %»، همه انگلیسی است. گفتم شما همین یکی را حل کنید، یک نامه بدهید که تمام فروشگاه‌ها باید این تابلوشان را بردارند، ما کاری به بقیه اسامی نداریم،

سؤال فوق در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۶ این کمیسیون با حضور وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی و نماینده سؤال کننده مطرح شد.

ابتدا آقای قاضی‌پور در توضیح سؤال خود عنوان داشتند: در پاسخ سؤال من از وزیر محترم که چرا روزنامه همشهری به صورت کشوری توزیع می‌شود، گفته‌اند که اساسنامه این روزنامه تغییر کرده است و می‌تواند کشوری توزیع شود. اما تحقیقات ما نشان می‌دهد که همه اعتبارات این روزنامه از شهرداری تهران تأمین می‌گردد و این روزنامه، روزنامه ارگان شهرداری تهران است. اولویت اول شهرداری نظافت شهر، سامان دادن وضعیت ترافیک، کاهش آلودگی هوا است نه تولید و توزیع نشریه کشوری که در سایه آن، آگهی‌های شهرداری و سازمان‌های مربوطه به این روزنامه داده شود. من در اداره امور این روزنامه مفسده می‌بینم.

جناب آقای صالحی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی در پاسخ سؤال سؤال کننده اظهار داشتند: این موضوع قدیمی است. روزنامه همشهری اعلام کرده متعلق به شرکت همشهری است و به علت ویژه‌نامه نیازمندی که دارند خودگردان است و هزینه‌های خود را از درآمد خودش تأمین می‌کند (یعنی عملاً منابعش مربوط به شهرداری تهران نیست) و از منابع شهرداری تهران استفاده نمی‌کند. با این استدلال موارد متعددی از نشریات، مجاز به توزیع کشوری شده‌اند. اگر این استدلال مورد اشکال است، می‌توان در هیأت نظارت بر مطبوعات مطرح و به آن رسیدگی گردد.

در پایان با توجه به عدم اقصاء سؤال کننده محترم از توضیحات وزیر محترم، کمیسیون فرهنگی قلمرو سؤال را «ملی» دانست.

والسلام علیکم و رحمه الله

دبیر (وکلی) - خیلی متشکر، ممنونم.

نایب رئیس (مطهری) - جناب آقای صالحی تشریف بیاورید. آقای صالحی! امیدواریم از ما دلگیر نباشید.

سیدعباس صالحی (وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی) -

بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین

خدمت همه عزیزان، جناب آقای مطهری رئیس محترم جلسه، هیأت رئیسه محترم و همه اعضا عرض سلام و ادب مجدد داریم.

موضوعی که جناب آقای قاضی‌پور مطرح کردند، دوستان مستحضر و مطلعند که روزنامه همشهری از سال ۷۱ مجوز انتشار گرفته و تقریباً از همان زمان یعنی حدود (۲۵) سال سابقه توزیع سراسری را دارد. در سال ۸۴ شرکت همشهری تأسیس شد که در ماده (۵) اساسنامه این شرکت قید شده «انتشار روزنامه کثیرالانتشار همشهری» و در ماده (۳) آن ذکر شده است «این شرکت می‌تواند جهت اجرای کلیه یا قسمتی از عملیات خود در داخل یا خارج از کشور نمایندگی‌هایی تأسیس کند».

شرکت همشهری با این اساسنامه‌ای که مصوب ثبت شرکت‌ها بوده است در خود اساسنامه و بعد در مراحل اجرا هم آمده که این مؤسسه شرکت سهامی خاص است و هیچ‌گونه حمایت مالی و بودجه و کمک از شهرداری نمی‌گیرد. با تغییر صاحب امتیاز به شرکت همشهری در همان سال ۸۴ در ۱۳۹۴/۱۰/۱۲ پروانه انتشار روزنامه همشهری به هیأت نظارت مطبوعات می‌آید و تغییر صاحب امتیازی صورت می‌گیرد، هیأت نظارت مطبوعات مجوزی به روزنامه همشهری با صاحب امتیازی شرکت همشهری می‌دهد. در مجوز انتشار هم این آمده که در پروانه انتشار روزنامه ترتیب انتشار روزنامه با گستره سراسری در کشور است.

همانطور که دوستان از این توضیح مختصر مستحضر و مطلع شدند

روزنامه همشهری الان در اختیار شرکت همشهری است و شرکت همشهری هم به عنوان شرکتی است که در ثبت شرکت‌ها مجوز فعالیت در کل کشور را دارد. در فضای داخل مجوز این روزنامه هم به هیأت نظارت که منبع و منشأ اصلی مجوزهای مطبوعات است، چه روزنامه، چه هفته‌نامه و چه نشریات دیگر یا خبرگزاری‌ها، هیأت نظارت هم براساس این تغییر مجوزی را به روزنامه همشهری داده است که حق انتشار در کل کشور را دارد.

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در ارتباط با مطبوعات مجری این مجموعه‌های بالادستی است، از یک طرف ثبت این شرکت به شکل قانونی در ثبت شرکت‌ها اتفاق افتاده و همانطور که گفتیم در ثبت شرکت‌ها هم اسم روزنامه آمده و هم اینکه حق نمایندگی زدن در استانهای مختلف را داشته باشد آمده است. از طرفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خود حق مجوز دادن به شکل انحصاری یا مستقیم را ندارد، هیأت نظارت بر مطبوعات است که متشکل از هفت نفر شخصیت‌های حقوقی هستند، مجوز مطبوعات می‌دهد. هیأت نظارت هم از سال ۸۴ به شرکت همشهری صاحب امتیازی را داده است و در فضایی که این مجوز آمده قید شده انتشار این روزنامه به شکل سراسری مجوز دارد. با این توضیحات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی طبعاً باید مجری این مجموعه‌های مجوزهای بالادستی باشد، مجوز هیأت نظارت و آنچه که در حوزه ثبت شرکت‌ها اتفاق افتاده است. به نظر می‌آید با این توضیحات ما شرایط را جز اینکه همین مسیری که (۲۵) سال گذشته در پیش بوده، در شرایطی که تا الان داریم این مسیر، مسیر قابل دفاعی بوده است. من مجدداً از طرح سؤال تشکر می‌کنم که فرصتی را برای این توضیح و حضور در خدمت عزیزان فراهم کرد. اگر نکات دیگری ارائه شد در ادامه سخن در خدمت عزیزان خواهم بود.

نایب رئیس (مطهری) - متشکریم، خیلی ممنون. جناب آقای قاضی‌پور بفرمایید.

نادر قاضی‌پور (ارومیه) - بسم الله الرحمن الرحیم

با عرض سلام و درود به روح پاک شهدا، امام شهدا و آرزوی سلامتی برای ملت شریف و بزرگ ایران اسلامی، رهبر فرزانه و مقتدر نظام مقدس جمهوری اسلامی و نیروهای عزیز و آرزوی آزادی تمام زندانیان به خصوص خبرنگاران عزیز ایرانی خارج از کشور.

ابتدا فرازی از وصیتنامه حضرت امام را قرائت می‌کنم: «کنون وصیت من به مجلس شورای اسلامی در حال و آینده و رئیس‌جمهور و رؤسای جمهور مابعد، به شورای نگهبان، شورای قضائی، دولت در هر زمان آن است که نگذارند این دستگاه‌های خبری و مطبوعات و مجله‌ها از اسلام و مصالح کشور منحرف شوند».

همکاران! سالیان متمادی است که برخی تخلفات صورت گرفته در کشور توسط رسانه‌های جمعی به خصوص رسانه‌های نوشتاری، روزنامه‌های کشوری و محلی برملا می‌شود و این روزنامه‌ها هستند که خود به یک دستگاه نظارتی تبدیل شده‌اند، مسئولین را زیر ذره‌بین قرار می‌دهند. رسانه‌ها با پوشش خبری در سراسر کشور از وقوع بی‌عدالتی‌ها و فسادهای بزرگ پرده برداشته‌اند و گاهی اوقات در صف اول مبارزه با رانت بودند. ولی «هر چه بگندند نمکش می‌زند، وای به روزی که بگندند نمک».

چاپ ویژه‌نامه‌های استانی و ضمیمه روزنامه‌ها، مجلات و ورود به حریم رسانه محلی شهرستان‌ها و فعالیت در زمینه‌های غیر تخصصی از جمله تأمین خدمات و تهیه امکانات فیزیکی و مشاوره، بستن قراردادهای میلیاردی خارج از حیطه وظایف مؤسسه همشهری بخشی از تخلفات

می‌باشد. آقای وکیلی! مشخص نیست علت عدم برخورد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با این موضوعات چیست.

جناب آقای صالحی! تدبیر فضای رسانه‌های کشور و نظارت بر حسن انجام کار رسانه‌های جمعی بر عهده حضرت عالی است. چقدر بر نحوه عملکرد این گونه رسانه‌ها نظارت کردید؟ حتماً وزارتخانه شما از رسانه‌هایی همچون همشهری یک طرفه حمایت کرده بر کسی پوشیده نیست. لیکن سؤال اینجاست چرا از نشریات، روزنامه‌ها و هفته‌نامه‌های محلی این چنین حمایت نمی‌کنید؟ آیا می‌دانید وزارتخانه متبوع حضرت عالی با اتخاذ یک سیاست غلط و اشتباه کمر مطبوعات محلی را در استان‌ها و شهرستان‌ها شکسته است؟ علت اجازه توزیع و پخش روزنامه شهری شهرداری تهران در کل کشور چیست؟ چرا اجازه می‌دهید پول و هزینه تبلیغات مردم شهرستان به جیب روزنامه تهران برود؟ آیا این روش خیانت به نشریات استانی نیست؟ آیا این روش، روش پولشویی نیست نسبت به جمع‌آوری پول شهرستان‌ها در کام پایتخت‌نشین‌ها؟ روزنامه‌ها و نشریات محلی در پرداخت هزینه‌های خود دچار مشکلات جدی هستند، تنها چشم امید آنها به همین تبلیغات محلی است. شما و عملکرد وزارتخانه جناب عالی مقصر اصلی ورشکستگی نشریات محلی هستید.

هم‌اکنون براساس اخبار واصله خود کارکنان روزنامه همشهری در اکثر مراکز استانی و شهرستانی از نظر امرار معاش دچار مشکل هستند. حتی مؤسسه همشهری به کارمندان خود نیز رحم نکرده و از پرداخت حق بیمه شهرستانی آنها امتناع می‌کنند. بررسی سوابق بیمه‌ای کارکنان روزنامه همشهری خود گویای بسیاری تخلف است.

حضرت امام (رحمه‌الله‌علیه) در وصایای خود به کرات به مقوله حمایت از مستضعفین و محرومان جامعه اشاره داشته‌اند. شما چقدر به مقوله محرومیت‌زدایی در فضای رسانه‌ای کشور عمل نمودید؟ آیا تمام خبرنگاران عزیز روزنامه همشهری در شهرستان‌ها بیمه شده‌اند؟ چرا هر وقت بحث جلوگیری از انتشار رسانه سراسری در سراسر کشور می‌شود به بهانه اساسنامه و مجوزهای صادره قبلی طی سالیان گذشته از قبول مسئولیت در قبال رسانه‌های محلی شانه خالی می‌کنید؟ زمانی رسانه‌های محلی قدرت کافی برای انتشار اخبار مناطق خود را نداشتند. آیا رواست اکنون با همان روش‌های گذشته، مجوزهای گذشته، فضای رسانه‌ای گذشته، فضای رسانه‌ای کنونی در سطح کشور را مدیریت کنید؟ چرا در مدیریت خود فقط بخش کوچکی که دارای رانت بالایی هستند را بازی می‌دهید و حمایتی از رسانه‌های محلی که با سختی فراوان به کار خود ادامه می‌دهند، نمی‌کنید؟

لطفاً یک بار هم که شده دستور بدهید بررسی کنند تا بدانند با چه روش‌هایی پول مردم را می‌خورند، هم به نشریات محلی ضربه می‌زنند، هم به کارکنان خود آسیب می‌زنند و هم به خبرنگاران سایر روزنامه‌ها ضرر می‌زنند. گرچه ما عدم حمایت شما را از خبرنگاران در جریان ضرب و شتم دو خبرنگار ایرانی توسط دولت و پلیس فرانسه دیدیم، چه برسد به حمایت از خبرنگار و روزنامه‌نگاران داخلی. آیا آخرین وضعیت سلامت جسمانی خبرنگار صدا و سیما در فرانسه را خبر دارید؟ آیا اطلاع دارید آنها تحت بازجویی افراد امنیتی دولت فرانسه قرار دارند؟ چرا صدایتان در این‌طور مواقع در نمی‌آید؟ پس شاید انتظار ما درست باشد شما از وضعیت عملکرد روزنامه‌های سراسری که فضای مسموم رانت تبلیغاتی را در شهرستان‌ها ایجاد کرده‌اند اطلاع نداشته باشید.

اگر شما ادعا می‌کنید که روزنامه همشهری اساسنامه دارد، براساس

همین اساسنامه باید کار کند، آقای مطهری! آیا اساسنامه قرآن کریم است، آیه است؟ مگر اساسنامه قابل تغییر نیست؟ مگر نمی‌توان کارکرد این اساسنامه تغییر یابد تا فقط در تهران چاپ و توزیع شود؟ جناب آقای وزیر! چرا شما اجازه چاپ ویژه‌نامه روزنامه کشوری را در استان‌ها نمی‌دهید؟ چرا با این کار نشریات استانی را بدبخت‌تر می‌کنید؟ چرا یارانه شما بیشتر به حساب روزنامه‌های سراسری پرداخت می‌شود و نشریات محلی کمترین یارانه را می‌گیرند؟

آقای وزیر! من از شما می‌خواهم جلوی این بی‌عدالتی و نابرابری را بگیرید. از شما می‌خواهم دستور بدهید روزنامه همشهری فقط در تهران چاپ و توزیع شود. آقای وزیر! از شما درخواست می‌کنم اجازه چاپ ویژه‌نامه‌های استانی و روزنامه‌های سراسری را ندهید تا بتوان نان خبرنگاران استانی را داد، آنها را بیمه و حمایت کرد. آقای وزیر! خودتان خوب می‌دانید روزنامه‌ها و هفته‌نامه‌های محلی با هزاران بدبختی فعالیت می‌کنند، اکثر آنها نه دفتر دارند، نه بیمه دارند، نه حمایت می‌شوند. بقیه صحبت‌هایم را در مرحله دوم انجام می‌دهم. آقای رئیس! هفت دقیقه مانده است.

نایب رئیس (مطهری) - متشکریم، جناب آقای صالحی بفرماید.

دبیر (فرهنگی) - آقای صالحی! (۹) دقیقه از وقت‌تان باقی مانده است.

سیدعباس صالحی (وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی) -

بسم الله الرحمن الرحيم

با تشکر مجدد از جناب آقای قاضی‌پور که توضیحات‌شان را شنیدیم. همان‌طور که عرض کردم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در ارتباط با روزنامه‌ها تصمیم‌گیرنده انحصاری نیست. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی براساس قانون مطبوعاتی که مصوب همین مجلس شورای اسلامی است و تا زمانی که آن قانون تغییر نکرده باشد ما موظفیم به آن قانون عمل کنیم، صرفاً مجری آن قانون هستیم. در قانون مطبوعات به ما می‌گوید؛ شخص حقیقی احراز صلاحیت‌هایی می‌شود و شخص حقوقی هم احراز صلاحیت‌هایی می‌شود. شخص حقوقی پاره‌ای از احراز صلاحیت‌ها را دارد از جمله یک احراز صلاحیتش اینکه اساسنامه ثبت شرکت‌ها برای آن، چه حوزه‌ای از وظایف را تعریف و تثبیت کرده است.

همان‌طور که عرض کردم از زمانی که صاحب‌امتیاز روزنامه همشهری شرکت همشهری شد، شرکت همشهری با این نگاه به مسیر مجوزگیری در هیأت مطبوعات آمد که اساسنامه آن در ثبت شرکت‌ها هم اسم فعالیت روزنامه همشهری در شرح وظایفش بود و هم اینکه حق نمایندگی دادن در شهرهای مختلف، این یک مرحله قضیه.

مرحله دوم، باز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در ارتباط با مجوز دادن در هیأت نظارت یک رأی دارد، شش فرد دیگر نمایندگان مجموعه‌های دیگر هستند، شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزارت علوم، نماینده قوه مقننه، نماینده حوزه علمیه قم، نماینده مدیران مسئولان مطبوعات. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مجوز نمی‌دهد، هیأت نظارت است که مجوز می‌دهد و در این هیأت نظارت هفت عضو حضور دارد و وزیر یک رأی در کنار شش رأی دارد.

نکته بعدی این است که پس از تثبیت و شکل‌گیری شرکت همشهری در تاریخ ۸۴/۱۰/۱۲ یعنی در دوره وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جناب آقای صفارهرندی، این داخل جلسه‌ای می‌شود و این هفت عضو شرکت همشهری را به عنوان شخصیت حقیقی روزنامه قرار می‌دهند، مجوز صادر می‌کنند و برای مجوزش این تعبیر را می‌نویسند که در امتیازش آمده است «ترتیب انتشار روزنامه با گستره سراسر کشور».

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بعد از اینکه این مراحل طی شده است چه می‌توانست بکند؟ حتماً باید مجری این مسیر باشد، اگر مجری این مسیر نمی‌بود و یا اکنون مجری این مسیر نباشد می‌تواند مورد سؤال قانونی قرار بگیرد که چرا روزنامه‌ای که از ناحیه هیأت نظارت چنین مجوزی را دارد با گستره سراسر کشور و شرکتی که دارای ثبت شرکت‌ها است و در داخل ثبت شرکت‌ها آمده که حق روزنامه سراسری دارد و نمایندگی همه شهرستان‌ها را می‌تواند داشته باشد، طبیعتاً وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی غیر از اینکه به این مسیر توجه کند و این مسیر را در مقام عمل اجرا کند، طبعاً گریزی نداشته و ندارد. برای ما هم دغدغه روزنامه‌های محلی و مجموعه‌های استانی حتماً وجود داشته و دارد و با همین نگاه هم اتفاقاتی در دولت قبل و همین دولت پدید آمده است. اینکه در این دوره مجوز به روزنامه و مجموعه‌های دولتی و عمومی داده نشده با همین نگاه است که ما بتوانیم فضای صیانت از روزنامه‌های خصوصی چه ملی و چه استانی را فراهم کنیم. این دغدغه‌ها، دغدغه‌های قابل توجه و احترامی است.

اما وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در جاهایی خودش اقدام‌کننده است، مسئولیت مستقیم اقدام را دارد، طبیعتاً هم پاسخگو است. اما در جاهایی مجری مجموعه‌هایی است که آن مجموعه‌ها توسط قانون به عنوان بالادستی ما تعریف شده‌اند، از جمله هیأت نظارت بر مطبوعات. هیأت نظارت بر مطبوعات است که شرکت همشهری را به عنوان یک مؤسسه حقوقی دارای حق برای گسترش شعب و انتشار در همه کشور پذیرفته است و به آن مجوز داده، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم این مسیر را دنبال کرده، در زمانی هم رخ داده که یک نوع همسویی بین همه مجموعه‌ها بوده است و در آن روزگار چنین سؤالی مطرح نشده است.

من فکر می‌کنم اگر کسانی بخواهند این مسیر را دنبال کنند طبعاً باید در مجموعه بالادستی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی این مسیر تعقیب شود، یا در حوزه ثبت شرکت‌های مؤسسه همشهری و یا در حوزه هیأت نظارت بخواهد با استدلال‌هایی دوباره محل بررسی قرار بگیرد. اما در شرایط موجود وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جز اینکه این مسیر را تمکین کند و اگر تمکین نکند مورد سؤال قانونی قرار می‌گیرد چاره‌ای نداشته و ندارد. ممنون و سپاسگزار از همه عزیزان.

نایب‌رئیس (مطهری) - متشکریم. جناب آقای قاضی‌پور بفرمایید. دوستان! لطف بفرمایید چند دقیقه از صحن خارج نشوید که اگر رأی‌گیری باشد از نصاب نیفتیم.

نادر قاضی‌پور (ارومیه) - بسم الله الرحمن الرحيم

آقای وزیر! مدام توجیه کردید. آقای وزیر (۲۰) بار از هیأت نظارت نام برد گفت من هیچ‌کاره هستم، اگر هیچ‌کاره هستی استعفا بده. آقای وزیر محترم! شما رأس هستید، شما امکان دارید، وسایل و ابزار کار دارید، یارانه دست شماست، مجوز نشریات استانی دست شماست، این قدر عجز نکنید. شما به عنوان یک وزیر محترم جمهوری اسلامی با اقتدار و قدرت صحبت کنید. آقای یوسفیان ملا! ما وزیر مقتدر و قدرتمند می‌خواهیم، نه یک وزیری که در مقابل روزنامه همشهری کم بیاورد.

همکاران! شهرداری‌های محترم به خاطر اینکه از بانک شهر وام گرفته‌اند بدهکار بانک شهر هستند. به سفارش آقایان آگهی شهرداری را به روزنامه همشهری می‌دهند، این یعنی پولشویی، پول استان‌ها به کام پایتخت‌نشین‌ها، یعنی تعطیلی روزنامه‌های محلی، بیکاری خبرنگاران شهرستانی. اکثر روزنامه‌ها و نشریات محلی به علت نداشتن درآمد تعطیل و مشکلات فراوانی در

شهرستان‌ها وجود دارد.

آقای مطهری! من از وزیر سؤال نکردم چرا فرهنگستان ترکیه را نگذاشتند، آن وقت دیگر باید استعفا می‌داد، یک روزنامه همشهری گفتیم کنترل شود. ما (۴۰) میلیون ترک هستیم، یک شبکه کشوری نداریم. ما (۴۰) میلیون ترک یک روزنامه سراسری نداریم.

نایب‌رئیس (مطهری) - آقای قاضی‌پور! در موضوع صحبت کنید، از موضوع خارج نشوید. بفرمایید.

قاضی‌پور - آقای مطهری! اولاً سؤال من قبل از شما بود، چون شما فارس بودید تو را نوبت دادند، من ترک بودم حق ما را خوردند، اجازه بدهید حرفم را بزنم.

نایب‌رئیس (مطهری) - نه، آقای قاضی‌پور! حرف شما درست نیست. ببینید! شما دارید ما را متهم می‌کنید، سؤال من در کمیسیون فرهنگی جلوتر از شما مطرح شده بود، اینجا هم قاعدتاً باید جلوتر از شما مطرح می‌شد، بفرمایید.

قاضی‌پور - آقای مطهری! این هم سبک جدید است مدام قطع می‌کنند؟ سه بار میکروفرن مرا قطع کردند. من حق دارم، شما که نماینده‌تر از من نیستید.

نایب‌رئیس (مطهری) - دوباره قطع می‌شود، دوباره وصل می‌شود،

قاضی‌پور - چرا قطع می‌شود؟

نایب‌رئیس (مطهری) - برای اینکه صدای من نمی‌رسد، شما ماشاءالله صدایتان بلند است، بفرمایید.

قاضی‌پور - آقای مطهری گوش کنید! اذیت نکنید، حق و حقوق ترک‌ها را رعایت کنید، (نایب‌رئیس - چشم) ما قوم اکثریت مملکت هستیم. ولی من یک عرض دارم، ملت ایران، نمایندگان محترم! آمریکا و ترامپ برجام را بدجام کرد، بیجام کرد، الان زمان اتحاد ملی است، حمایت از رهبری است، ما سرباز ولایت هستیم. عشق ما عشق اسلام است. از وزیر محترم می‌خواهیم اسلام را رعایت کند. آقای وکیلی! من ارادت خاص دارم، شما را به عنوان پیشکسوت قبول دارم. آقای مطهری! من رأی‌گیری نمی‌کنم. به عشق امام حسین فقط از وزیر می‌خواهم اسلام را در مطبوعات حاکم کند. به عشق ابوالفضل، یا ابوالفضل.

نایب‌رئیس (مطهری) - خیلی ممنون، از جناب آقای قاضی‌پور و همین‌طور از جناب آقای دکتر صالحی تشکر می‌کنیم.

دبیر (کاتب) - آقای رئیس! اجازه می‌دهید دو نفر از همکاران تذکر در دستور بدهند.

نایب‌رئیس (مطهری) - آقای کاتب فرصت نداریم.

۱۰ - قرائت بیانیه نمایندگان مجلس شورای اسلامی در خصوص اجرای موفقیت‌آمیز سیاست‌های اقتصاد مقاومتی با هدف جلوگیری از قاچاق تلفن‌های همراه

دبیر (امیرآبادی‌فراهانی) - آقای رئیس! بیانیه داریم.

نایب‌رئیس (مطهری) - بیانیه را بخوانید.

دبیر (امیرآبادی‌فراهانی) - بسم الله الرحمن الرحيم

بیانیه نمایندگان مجلس شورای اسلامی:

صنعت ICT ایران علاوه بر آنکه پرتحول‌ترین و رو به رشدترین صنعت کشور است به سبب خلق فرصت‌های کم‌نظیر در اشتغال جوانان ایرانی، همواره از مزیت‌های بسیاری برخوردار است و نمایندگان مجلس شورای اسلامی به همراه سایر بخش‌های حاکمیت همواره بر حمایت از فعالان این عرصه تأکید داشته‌اند.

اجرای موفقیت‌آمیز طرح ثبت شناسه گوشی‌های تلفن همراه (رجیستری) که در راستای اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و با هدف جلوگیری از روند فزاینده قاچاق تلفن‌های همراه در نیمه دوم سال ۹۶ آغاز شد به رغم همه دشواری‌ها و ممانعت‌هایی که در مسیر قانونمند شدن روند ورود این تجهیزات وجود داشت، نشانه عزم جدی دولت در مقابله با پدیده شوم قاچاق بود.

احقاق حقوق ملی، حمایت از فعالان قانونمند و متعهد این بازار بزرگ، توجه به سلامت عمومی و حراست از کیان ملی در مقابله با قاچاق چندصد میلیاردی این کالا از جمله دستاوردهای اجرای این طرح است که بدون مشارکت کم‌نظیر همه ذی‌نفعان این بخش به خصوص حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات میسر نمی‌شد.

نمایندگان مجلس شورای اسلامی ضمن قدردانی از کوشش‌های وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات که بار دشوار هماهنگی این طرح را به دوش کشیدند و همچنین سایر دستگاه‌های مرتبط، امیدواریم که ثبت گوشی‌های تلفن همراه با یک الگوی ملی و مؤثر در جلوگیری از پدیده قاچاق در کشور بدل شود.

آقای رئیس! این بیانیه به امضای (۱۷۲) نفر از نمایندگان رسیده است.^۱
نایب‌رئیس (مطهری) - متشکرم.

۱۱ - تسلیت نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی به آقای محمد حسینی نماینده تفرش، آشتیان و فراهان

نایب‌رئیس (مطهری) - مطلع شدیم که پدرهمسر جناب آقای محمد حسینی نماینده محترم تفرش، آشتیان و فراهان رحلت فرمودند و ما به ایشان و خانواده محترم‌شان تسلیت عرض می‌کنیم.
همچنین دوستان توجه داشته باشند که در ماه مبارک رمضان جلسات علنی مجلس از ساعت (۹) صبح شروع می‌شود. بنابراین جلسه یکشنبه ما از ساعت (۹) صبح شروع خواهد شد.

۱۲ - تذکرات کتبی نمایندگان مجلس به مسئولان اجرایی کشور

نایب‌رئیس (مطهری) - تذکرات را بفرمایید.

دبیر (رنجبرزاده) - بسم الله الرحمن الرحیم

تذکرات کتبی نمایندگان به مسئولان اجرایی کشور:

- آقایان: سیدحسن حسینی‌شاهرودی (شاهرو، میامی و بسطام) و کاظم جلالی (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) به وزیر راه و شهرسازی درخصوص تبعات ناشی از ادغام اداره کل راه و شهرسازی و انتقال آن از شاهرو و نادیده گرفتن احساسات و حقوق مردم شهیدپرور شاهرو.

- آقای شهرام کوسه‌غراوی (مینودشت، کلاله، مراوه‌تپه و گالیکش) به وزیر نیرو درخصوص علت عدم تخصیص اعتبار لازم به سد چایلی بر روی رودخانه اترک در شهرستان مراوه‌تپه که عدم شروع پروژه باعث نابودی زمین‌های کشاورزی و ورود ریزگردها به منطقه شده و باعث کوچ مردم روستاهای این منطقه می‌شود.

- آقای سیدقاسم جاسمی (کرمانشاه) به وزیر آموزش و پرورش درخصوص اینکه چرا برای وضعیت بسیار مهم معیشت فرهنگیان عزیز چاره‌اندیشی فوری صورت نمی‌گیرد؟ هنوز پاداش پایان خدمت سنوات این

۱ - اسامی امضاءکنندگان بیانیه تا لحظه انتشار مشروح مذاکرات واصل نگردیده است.

عزیزان پرداخت نشده و در مراجعه به مدیران استانی با آنها برخورد مناسبی صورت نمی‌گیرد.

- آقای علیرضا رحیمی (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) به وزیر علوم، تحقیقات و فناوری درخصوص گزارش اقدامات مربوط به ساماندهی نظام ملی آمار و اطلاعات علمی پژوهشی و فناوری جامع و کارآمد، موضوع بند (۴-۲) سیاست‌های کلی علم و فناوری.

همچنین درخصوص گزارش اقدامات مربوط به تبدیل ایران به مرکز ثبت مقالات علمی سایر کشورها به ویژه جهان اسلام به عنوان تکلیف ناشی از سیاست‌های کلی علم و فناوری.

- آقای یعقوب شیویاری (میانه) به وزیر علوم، تحقیقات و فناوری درخصوص اینکه مدرک‌گرایی در برخی دانشگاه‌های کشور بیداد می‌کند که ارزش علم و دانش را به پایین‌ترین درجه خود رسانده است.

- آقای محسن بیگلری (سقز و بانه) به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی درخصوص علت کمبود بهورز خانم در سقز و بانه. آیا خبر دارید به علت نبود بهورز خانم در بسیاری از خانه‌های بهداشت سقز و بانه خانم‌ها به مراکز بهداشتی و درمانی مراجعه نمی‌کنند و این مهم در آینده باعث مشکل جدی خواهد شد.

به وزیر کشور درخصوص علت اخراج نکردن کارگرهای تبعه خارجی. آیا خبر دارید بسیاری از شهروندان ایرانی بیکار مطلق هستند و کارگران تبعه خارجی فرصت کار را از آنها گرفته‌اند؟

- آقای منصور مرادی (مریوان و سروآباد) به رئیس‌جمهور محترم درخصوص بی‌تدبیری سازمان بنیاد شهید در مورد عدم توجه به شیمیایی‌های دوران جنگ تحمیلی استان کردستان علی‌الخصوص شهرستان‌های مریوان و سروآباد.

به وزرای کشور، امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت درخصوص عدم ساماندهی مرزهای کشور و تأخیر در تعیین تکلیف مرزهای کشور.

به رئیس‌جمهور محترم درخصوص تأخیر در مصوبه هیأت دولت در مورد مرزهای کشور.

به وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات درخصوص دلیل عدم توجه به مناطق روستایی و شهرهای مرزی در موضوع آنتن‌دهی موبایل و اینترنت.

- آقای محمدرضا امیرحسنخانی (فردوس، سرایان، طبس و بشرویه) به وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درخصوص جدیت و تدبیر برای پیشگیری از تبعیض در اعتبارات و اتفاقات در وزارت رفاه و سازمان تأمین اجتماعی به شهرستانهای مختلف کشور.

- آقای علیم یارمحمدی (زاهدان) به وزیر آموزش و پرورش درخصوص تأخیر و تعلل در پرداخت هشت ماه حقوق معلمان خرید خدمت استان سیستان و بلوچستان.

به وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درخصوص تأخیر در انتصاب مدیرکل فنی و حرفه‌ای استان سیستان و بلوچستان.

به وزیر صنعت، معدن و تجارت درخصوص اینکه استفاده بهینه از ظرفیت صنعت و معدن استان در دستور کار قرار گیرد.

به رئیس‌جمهور محترم درخصوص استفاده از ظرفیت گردشگری و کسب و کارهای خرد.

- آقای محسن بیگلری (سقز و بانه) به وزیر راه و شهرسازی درخصوص علت اینکه کنارگذر سقز در سفر یک و نیم سال قبل خودتان به استان

کردستان باز شد و بعد از مدت کمی مسدود شد و هنوز هم بازگشایی نشده است چیست؟

همچنین علت تأخیر در واگذاری مناقصه ساخت باند فرودگاه سقز که قرار بود شش ماه قبل برگزار شود چیست؟

به رئیس جمهور محترم در خصوص علت مطرح نکردن اصلاحیه طرح ساماندهی بازارچه‌های مرزی در هیأت دولت.

به وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در خصوص علت کم‌کاری در حوزه اینترنت روستایی و آنتن‌دهی موبایل روستایی در کردستان.

- آقای محمدمهدی مفتاح (تویسرکان) به رئیس جمهور محترم در خصوص ممنوعیت ورود سیر به کشور و ایجاد تسهیلات لازم برای صادرات سیر به ویژه سیر تولیدی در شهرستان تویسرکان.

- آقای شمس‌الله شریعت‌نژاد (تنکابن، رامسر و عباس‌آباد) به وزیر راه و شهرسازی در خصوص اینکه چرا با بی‌تدبیری حریم راه‌ها مردم را در مقابل مسئولین قرار داده‌اید و موجبات نارضایتی مردم را فراهم کرده‌اید؟

به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در خصوص اینکه چرا هیچ‌گونه برنامه‌ای برای ارتقای سطح خدمات‌دهی به بیماران دیالیزی در شهرستانهای تنکابن، عباس‌آباد و رامسر ندارید؟

- آقایان: نادر قاضی‌پور (ارومیه) و علیرضا محبوب (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس) به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در خصوص جلوگیری از گران‌فروشی در عرضه و توزیع داروهای خارجی.

- آقایان: احمد سالک کاشانی و حمیدرضا فولادگر (اصفهان) به وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در خصوص اینکه هرچه سریعتر با صدور دستور تان پرداخت مطالبات مرکز چشم‌پزشکی صدرا، مرکز چشم‌پزشکی پارسیان و مرکز چشم‌پزشکی آبان اصفهان صورت پذیرد. امید است اقدامات عملی گردد.

- خانم ناهید تاج‌الدین و آقایان: حیدرعلی عابدی و حمیدرضا فولادگر (اصفهان) به وزیر محترم جهادکشاورزی در خصوص امهال وام کشاورزان شهرستان اصفهان در راستای اجرای بند «خ» ماده (۳۳) قانون برنامه ششم توسعه.

نایب رئیس (مطهری) - متشکریم. یک تذکر دستور روز هست، بفرمایید.

دبیر (کاتب) - برادر عزیزم جناب آقای مهرداد لاهوتی بفرمایید.

مهرداد لاهوتی (لنگرود) - بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای دکتر مطهری! بنده از جناب عالی سپاسگزارم، سریع هم عرض می‌کنم. من حادثه هواپیمای یاک که منجر به شهادت وزیر وقت جناب شهید دادمان و نمایندگان استان گلستان به ویژه شهید مهندس دهقان که نماینده دوره پنجم شهرستان لنگرود بودند را به ملت ایران و مردم فهیم لنگرود و خانواده این عزیزان تبریک و تسلیت عرض می‌کنم.

آقای دکتر! دو تا مطلب را هم عرض کنم، یکی به دوست خوب بنده جناب آقای دکتر آخوندی. آقای دکتر آخوندی! چندین بار جناب عالی در خصوص بندر چمخاله دستور دادید رؤسای سازمان بنادر دریانوردی حرف و دستورات جناب عالی را گوش نمی‌کنند. حالا من نمی‌خواهم وارد این داستان شوم، آقای دکتر مطهری! اگر وارد این داستان سازمان بنادر شویم برای کمربندی یک شهری که اصلاً مربوط به سازمان بنادر نیست (۱۵۰۰) میلیارد تومان رفتند هزینه کردند، اما وظیفه قانونی خودشان که

مصوبه دولت است را اجرا نمی‌کنند. اگر واقعاً به دستور وزیر و مصوبه دولت تمکین نکنند بعضی از مسائل سازمان را از پشت میکروفن به ناچار خواهیم گفت.

آخرین نکته هم وزیر محترم جهادکشاورزی است. شما که امسال نرخ بهره چای را (۴) درصد افزایش دادید، حداقل چای درجه (۱) کشاورز را با کشاورز مقابله نکنید، دستور بدهید سازمان چای شما حداقل در چین اول آنها را درجه (۱) بگذارند و کشاورز اینجا متضرر نشود، متشکرم.

نایب رئیس (مطهری) - خیلی ممنون، تشکر.

دبیر (کاتب) - سرکار خانم زهرا سعیدی بفرمایید.

نایب رئیس (مطهری) - خانم سعیدی! سعی کنید کوتاه بفرمایید، وقت‌مان کم است.

زهرا سعیدی مبارکه (مبارکه) - بسم الله الرحمن الرحيم

خدمت ملت شریف ایران اسلامی، همکاران بزرگوار و هیأت رئیسه ارجمند عرض سلام و ادب دارم.

آقای دکتر! یک موضوعی که چند روز است من مکرراً در دستور روز ثبت‌نام می‌کنم که فرصتی شود این را خدمت شما عرض کنم و واقعاً یک تدبیری اندیشیده شود در خصوص یک موضوعی است که دارد در برخی شهرستانهای حقایبه‌دار تبدیل به بحران می‌شود. آقای دکتر! در سال ۹۰ - ۸۹ که رودخانه در اصفهان آب نداشته من خواهش می‌کنم شما به عنوان یک شخصی که یادگار پدر هستید این را گوش کنید، من خواهش می‌کنم، این در مناطق ما بحران شده است، سال ۹۰ - ۸۹ رودخانه زاینده‌رود که آب نداشته تعدادی کشاورزان در استان و خصوصاً در شهرستانهایی مثل شهرستان مبارکه که حقایبه داشته کشت و کار کرده بودند و چون که رودخانه خشک می‌شود البته یک قانونی هم مجلس گذرانده بود تا به آنهایی که چاه‌های عمیق دارند مجوز بدهند، ولی چون دولت وقت اعتقادی به این نداشته اجازه می‌دهد اینها یک سری چاه‌های سطحی می‌زنند.

آقای دکتر! متأسفانه رسیدگی نشده، قانون است، گفته‌اند چاه‌های سطحی، البته ماده (۴۵) قانون توزیع عادلانه آب می‌گوید چاه‌های آنهایی که به سفره‌های زیرزمینی تجاوز می‌کنند بسته شود. خواهشی که من از شما دارم این است، ماده (۴۴) آن می‌گوید باید خسارت حقایبه‌داران پرداخت شود. آن که به نفع خودشان است می‌گیرند و پرونده درست کردند، من اعتراضی ندارم، قانون است و قانون‌گذاریم، چاه‌ها را پر کنند، البته اینها چاه نیستند، اینها چاله سطحی است.

آقای دکتر! مشکلی که به وجود آمده این است که حالا برایشان پرونده درست کرده، آب منطقه‌ای آمده اینها را به دادگاه می‌فرستد، خسارت هم باید پرداخت کنند. یعنی در این بحران که حقایبه‌شان را نمی‌دهند خسارت هم باید بدهد. طرف به خاطر این مدت که تذکر از وزارت نیرو نگرفته، (نایب رئیس - متشکرم) اگر این تذکرات را به وقت خودش داده بودند رفته بود مجوز چاه گرفته بود. من از وزیر محترم نیرو و وزیر محترم دادگستری خواهش و درخواست می‌کنم حقایبه‌اش را که نمی‌دهند، از این سمت هم برود خسارت بدهد و به زندان برود؟ باید شرایط فعلی و حقوق کشاورز را در نظر بگیرند. (نایب رئیس - خیلی ممنون) واقعاً در شهرستان‌ها این مشکل شده، خواهش می‌کنم شما دستور بدهید رسیدگی ویژه و پیگیری شود. سپاسگزارم.

۱۳ - تذکر آیین‌نامه‌ای و اخطار قانون اساسی نمایندگان مجلس

شورای اسلامی

نایب‌رئیس (مطهری) - تذکرات شفاهی را بفرمایید.

دبیر (رنجبرزاده) - تذکر خارج از دستور جلسه امروز، جناب آقای سیدقاسم جاسمی نماینده محترم کرمانشاه بفرمایید.

سیدقاسم جاسمی (کرمانشاه) - بسم الله الرحمن الرحيم

با عرض سلام خدمت ملت بزرگ ایران اسلامی و همچنین عرض خسته‌نباشید و خداقوت خدمت همه همکاران عزیز و گرانقدر. حقیقتاً من تذکری ندارم، من تأسف می‌خورم به خاطر وضعیتی که دولت برای مردم ایجاد کرده و به خصوص جناب آقای رئیس‌جمهور به عنوان رئیس دستگاه اجرایی کشور با این همه مشکلات و معضلاتی که در جامعه ما وجود دارد، وضعیت بیکاری دارد بیداد می‌کند، وضعیت طلاق دارد بیداد می‌کند، وضعیت صنعت ما در کل کشور و در استان ما واقعاً رضایت‌مندی (۱) درصدی هم ندارد. وضعیت کشاورزان ما بسیار تأسف‌بار است. شعار این دولت ما تدبیر و امید بود، متأسفانه هیچ‌گونه تدبیری برای رفع مشکلات و معضلات کشور وجود ندارد. شرایط ارزی کشور ما قوز بالای قوز شد و مشکلات را چند برابر کرد و تا دیروز که ساختمان‌ها و مکان‌ها و زمین‌ها می‌خواستند به یک قیمت نازلی بفروشند، الان دو برابر و سه برابر شده، قدرت خرید مردم متأسفانه بسیار کم شده، به جای اینکه برای ملت ایران امیدواری بیاورند ناامیدی به همراه خودشان آوردند و یک نمونه این تدبیری که از آن دم می‌زنند را متأسفانه پشت گوش انداختند و هیچ‌گونه تدبیر مناسبی هم وجود ندارد.

چون وقت کم است من مصداقی عرض کنم، در سامانه سردسیری که به گفته استاندار کرمانشاه می‌تواند (۷۵) درصد مشکلات مردم را از نظر بیکاری رفع کند و به کشاورزان عزیز ما توجه خاص شود، آقای اردکانیان اصلاً توجهی به مناطق و آبهای سردسیری منطقه ندارد. ما می‌توانیم با انتقال آب سد داریان به منطقه روانسر، کوزران، سنجایی، ماهیدشت و سرفیروزآباد یک بخش عمده‌ای از زمین‌های کشاورزی را سیراب کنیم و بخش عمده‌ای را اشتغال‌زایی کنیم. سد داریان مخزن (۳۴۰) میلیون مترمکعبی دارد که تا (۱) میلیارد مکعب هم می‌تواند قابلیت تنظیم داشته باشد (نایب‌رئیس - متشکریم) که این کار انجام نشده و ما ان‌شاءالله از دولتمردان توقع داریم نسبت به گذشته اهتمام بیشتری نسبت به موضوعات داشته باشند.

دبیر (رنجبرزاده) - جناب آقای علیرضا ابراهیمی نماینده محترم آزادشهر و رامیان بفرمایید.

علیرضا ابراهیمی (رامیان و آزادشهر) - بسم الله الرحمن الرحيم

عرض سلام و تبریک ایام ماه مبارک رمضان. امید است که بتوانیم از فیوضات ماه مبارک بهره کافی را ببریم. اولاً من یاد و خاطره شهدای پاک (۴۰) را گرامی می‌دارم و به مقام شامخ همه شهدای نماینده فقید استان گلستان ادای احترام می‌فرستیم، به ویژه شهید کوهساری عزیز نماینده فقید مردم شریف رامیان، آزادشهر و فندرسک و چشمه‌ساران و همه شهدای بزرگوار دیگرمان.

تذکر من به وزیر جهاد کشاورزی؛ آقای رئیس! دیگر تذکر به وزیر جهاد کشاورزی گذشته. جناب آقای مطهری! در حوزه استان گلستان قیمت گندم امسال به برکت دولت تدبیر و امید اصلاً افزایش پیدا نکرد. با اینکه نرخ طلا، لوازم خانگی، ارز و مواد غذایی همه افزایش پیدا کرد، الا گندم. کشاورزان چکار کنند تا زندگی‌شان با این شرایط سخت بگذرد، الله اعلم.

دوماً اینکه برنج سال گذشته کشاورزان استان گلستان در انبارها مانده، شاید چند هزار تن است. تعاونی روستایی امسال آمد مصوبه‌ای را گذراند که برنج مازاد کشاورزان گیلان و مازندران خریداری بشود به غیر از گلستان، این هم مزید بر علت شد و یک مشکلی بر مشکلات کشاورزان استان گلستان افزود.

سوماً باز در حوزه سیب‌زمینی الان برداشت سیب‌زمینی استان گلستان را داریم، قیمت‌ها پایین و شرایط سخت برای فروش سیب‌زمینی کاران این هم مزید بر علت شد، با این شرایطی که وجود دارد ماندیم که امسال کشاورزان مایحتاج زندگی خودشان را به چه نحو بگذرانند، مزید بر این علت هم وجود دارد که استمهال وام‌های بانک کشاورزی در استان گلستان هم به کندی است یا اصلاً انجام نمی‌شود. خانم الماسی هم تأکید کرد که در بوشهر هم همین مشکل وجود دارد. (رنجبرزاده - تشکر) امید و تدبیری که در حوزه کشاورزی وجود دارد که من معتقدم وجود ندارد یک فکری به حال کشاورزان استان گلستان بشود، ممنون و سپاسگزارم.

دبیر (رنجبرزاده) - از جناب آقای ابراهیمی تشکر می‌کنم، جناب آقای رضا کریمی نماینده محترم اردبیل، نمین، نیر و سرعین بفرمایید.

رضا کریمی (اردبیل، نمین، نیر و سرعین) - به نام خدا

یاد و خاطره وزیر فقید اردبیلی شهید دادمان و نمایندگان شهید مردم شریف گلستان را گرامی داشته و حلول ماه مبارک رمضان را تبریک گفته و انزجار خویش را از رژیم غاصب اسرائیل ابراز می‌دارم.

تذکر بنده به تیم اقتصادی دولت جناب آقای دکتر روحانی است. توزیع و توسعه نامتوازن منطقه‌ای فرصت‌ها و عدم سرمایه‌گذاری‌های مناسب برای ایجاد صنایع و اشتغال، کمبود امکانات در استان‌هایی همچون اردبیل از یک سو و جاذبه‌های اقتصادی و اجتماعی با امکانات موجود در کلان‌شهرها از سوی دیگر انگیزه مهاجرت به حاشیه کلان‌شهرها را تشدید کرده و جوانان روستایی را به امید یافتن شغل‌هایی با درآمد بیشتر به حاشیه کلان‌شهرها کشانده و فعالیت‌های کشاورزی و روستایی کاهش یافته و مشاغل کاذب گسترش می‌یابد. برای چندمین بار اعلام خطر کرده و به دولتمردان عرض می‌کنم مرزهای کشور و روستاهای کشور خالی از سکنه می‌شود و این امر تهدیدی جدی برای قدرت مقاومت اقتصادی و پایداری امنیت ملی است. اگر می‌خواهید از پیامدهای منفی اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و امنیتی جلوگیری نمایید به استان‌های مرزی و توسعه‌نیافته بپردازید، چراکه سرمایه‌گذاری‌های متوازن و بهره‌مندی از نیروی انسانی به خصوص جوانان متخصص زمینه‌ساز رشد پایدار اقتصادی است.

پس ضرورت دارد وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی همانطور که در برنامه‌های خود اعلام می‌دارند به استان‌های مرزی و غیربرخوردار پرداخته و استان مرزی اردبیل را در ایجاد بستر برای سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی و راهاندازی و توسعه مراکز درمانی، بیمارستانی و به‌کارگیری نیروی انسانی مورد توجه قرار داده و مطالبات اصلی مردم، یعنی ایجاد درمانگاه شماره (۲) اردبیل، احداث بیمارستان (۵۰۰) تخت‌خوابی و توسعه بیمارستان سبلان اقدام عاجل به عمل آورد.

به وزیر محترم نیرو تذکر می‌دهم تکمیل سد عنبران و تأمین آب شرب شهروندان نمینی و عنبرانی و روستاهای تابعه همچنین احداث سد های نیارق، ننه‌کران و خیابک اقدام جدی به عمل آورد. به وزیر محترم جهاد کشاورزی تذکر می‌دهم قبل از اینکه دیر شود درخصوص قیمت تضمینی محصولات کشاورزی به ویژه گندم و پرداخت به موقع بهای آنها و

پرداخت خسارت به خسارت دیدگان استان اردبیل را جدی و اهتمام نماید.
(نایب رئیس - متشکریم وقتتان تمام است)

به رئیس محترم سازمان برنامه و بودجه تذکر می‌دهم درخصوص اعتبارات راه‌های روستایی نامهربانی نکنند. شما وظیفه توسعه در کشور دارید و خوب می‌دانید توسعه ملی در گروی توسعه متوازن شهر و روستا است. والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

دبیر (رنجبرزاده) - از جناب آقای کریمی متشکریم، سرکار خانم هاجر چنارانی نماینده محترم نیشابور و فیروزه بفرمایید.

هاجر چنارانی (نیشابور و فیروزه) - بسم الله الرحمن الرحيم
من هم حلول ماه مبارک رمضان را به همه ملت شریف ایران و مسلمانان جهان تبریک عرض می‌کنم و اما بیست و هشتم اردیبهشت‌ماه سالروز بزرگ‌مردی از خطه نیشابور فیروزه‌ای است. می‌فرمایند:

از دی که گذشت هیچ از او یاد مکن

فردا که نیامده است فریاد مکن

بر نامده و گذشته افسوس مخور

حالی خوش باش و عمر بر باد مکن
این روز بزرگ و این اسطوره‌های بزرگ نیشابور فیروزه‌ای را گرامی می‌داریم و از وزارت ارشاد درخواست مرمت و بازسازی باغ‌های حکیم عمر خیام و عطار نیشابوری را داریم. خیام نیشابوری الحق منجمی بزرگ، ریاضیدانی اسطوره، حکیمی حاذق، فیلسوفی باآوازه و شاعری اندیشمند بود که امروز تقویمی که در دسترس ایرانیان است تدوین تقویم جلالی توسط این بزرگ‌مرد انجام شده.

و اما محکوم می‌کنم انتقال سفارت آمریکا به قدس را و با حضور میلیونی مردم شریف ایران در راهپیمایی روز قدس حمایت خودمان را از مردم مظلوم فلسطین اعلام می‌کنم و تذکری ویژه دارم به ریاست محترم جمهور در راستای مطالبات پیمانکاران کشوری که در ساخت راه‌های روستایی، بزرگراه‌ها و جاده‌ها تمام مطالبات روستاییان پرداخت نشده، درخواست داریم که در راستای پرداخت مطالبات اقدامات ویژه انجام بدهد. مطالبات استان خراسان رضوی (۳۰۰) میلیارد تومان حق پیمانکاران است که درخواست داریم ویژه رسیدگی بکند.

و اما آخرین تذکر خروج آمریکا نقض برجام است. ساده است که فکر کنیم آمریکا رفته بقیه می‌ماند. مسئولان حواسشان جمع به فرمایشات صریح مقام معظم رهبری باشد که گرفتن تضمین‌های عینی و عملی از طرف‌های اروپایی قطعی باشد، ممنون و متشکریم.

نایب رئیس (مطهری) - خیلی متشکریم.

دبیر (رنجبرزاده) - جناب آقای بهروز بنیادی نماینده محترم کاشمر، بردسکن و خلیل‌آباد بفرمایید.

بهروز بنیادی (کاشمر، خلیل‌آباد و بردسکن) - به نام خداوند سبحان
عرض سلام دارم خدمت ملت بزرگ ایران. اولین تذکر من به آقای رئیس‌جمهور است، آقای دکتر روحانی! شما منشور حقوق شهروندی را در یک مراسم باشکوه رونمایی کردید ولی متأسفانه در چند وقت اخیر شاهد زیر پا گذاشتن این حقوق توسط بعضی از افراد مختلف هستیم و نمونه بارز آن تعرض به تجمعات به‌حق کارگران در اهواز و اراک و یا معلمان در تهران و یا به بهانه‌های واهی به دختران و زنان این مرز و بوم بی‌احترامی می‌شود. شما به عنوان پاسدار قانون اساسی باید اجازه اینگونه حرکات را ندهید. آقای دکتر حجتی! ضمن تشکر از طرح خرید توافقی زعفران کشاورزان،

ولی متأسفانه تأخیر در پرداخت پول کشاورزان موجب نارضایتی شده، دستور ویژه پرداخت را به تعاونی روستایی کشور اعلام فرمایید.

جناب آقای دکتر بطحایی وزیر محترم آموزش و پرورش آقای وزیر! پاداش پایان خدمت معلمان عزیزی که در تابستان ۹۶ بازنشسته شده‌اند هنوز پرداخت نشده است.

جناب آقای دکتر رحمانی‌فضلی وزیر محترم کشور! متأسفانه معاون سیاسی استانداری خراسان‌رضوی چند وقتی است در هول و ولا قرار داده شده و نه ادامه کار را برای ایشان متصور شدند و نه اینکه استعفای ایشان پذیرفته می‌شود و فضای سیاسی استان فضای نامناسبی است. به عنوان مثال شهر کاشمر به مدت پنج ماه است بدون فرماندار در حال اداره شدن است. در این شرایط حساس و مطالبات زیاد مردم زبینه دولت تدبیر و امید نیست.

تذکر بعدی به وزیر محترم نیرو است، آقای وزیر! شرکت‌های آب منطقه‌ای با أخذ جرایم بی‌حساب و کتاب از چاه‌های کشاورزی بابت برداشت‌ها موجب نارضایتی بسیاری از کشاورزان ما شده‌اند، امیدوارم که هرچه سریع‌تر به این موضوع رسیدگی بکنید و تذکر آخر من به وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی است (نایب رئیس - متشکریم) آقای وزیر! امروز افراد بی‌بضاعت و مستحق زیادی به صورت پشت‌نوبتی در بهزیستی و کمیته امداد منتظر دریافت مستمری هستند، دستور فرمایید آیین‌نامه این مسأله هرچه زودتر ابلاغ گردد، خیلی ممنون و سپاسگزارم.

دبیر (رنجبرزاده) - جناب آقای علیرضا سلیمی نماینده محترم محلات و دلیجان بفرمایید.

علیرضا سلیمی (محلات و دلیجان) - بسم الله الرحمن الرحيم
حلول ماه مبارک رمضان را تبریک عرض می‌کنم و انتقال سفارت آمریکا به قدس شریف را محکوم می‌کنیم، این یک غصب اندر غصب است و قطعاً ملت فلسطین و ملت‌های مسلمان با این پدیده مواجه خواهند بود. اگر اجازه بفرمایید من دو تا نکته را عرض کنم؛ آقای رئیس! جناب‌عالی نکته‌ای را دیروز فرمودید من بر این اساس می‌خواهم مطالب خود را عرض کنم. فرمودید تیم مذاکره‌کننده زورشان نرسید از آمریکایی‌ها امضا بگیرند. حرف شما حرف درستی هم هست، منتها اینجا چندتا نکته است، نکته اول در این رابطه این است که اگر زورشان نرسید آن روز که برجام در مجلس تصویب می‌شد چرا به مجلس نگفتند؟ این باید به مجلس گفته بشود و مجلس بر این اساس رأی بدهد.

نکته دوم بر همین اساس این است که اگر امضاء نگرفتند یعنی تضمین قطعی نگرفتند، اگر تضمین قطعی نگرفتند یعنی خلاف شروط مقرر در قانون و خلاف شروط رهبری عمل شده. چرا هیأت محترم نظارت بر برجام در این رابطه هیچ اطلاع‌رسانی درستی نکرد؟ در طول این دو سال و اندی این‌همه گزارش به مجلس داده شده که یک بار به این مسأله اشاره نکردند. چرا آمدند گفتند که قول کری تضمین است، علی‌رغم اینکه تضمین قطعی نگرفته بودند؟ اگر تضمین قطعی نگرفته بودند چرا این مسأله را برای افکار عمومی شفاف نکردند؟ چرا به تعهدات یک‌جا عمل کردند بدون اینکه تضمین قطعی بگیرند؟ مذاکرات دو پایه داشته، آقای رئیس! یک پایه ما بودیم، یک پایه (۵+۱) است. عرض ما امروز این است؛ اگر مذاکرات دو پایه داشته، یک پایه ایران بوده، یک پایه (۵+۱) وقتی در آن طرف نقض شده پایه دومی دیگر وجود ندارد. ادامه مذاکره با آمریکا براساس چه مستندی دارد صورت می‌گیرد؟ مذاکره با آمریکا یا نیاز به مصوبه مجلس دارد یا

شورای عالی امنیت ملی، من خواهش می‌کنم (نایب‌رئیس - متشکریم) در این رابطه حضرت‌عالی شفاف‌سازی کنید ما بدانیم بالاخره بر چه اساسی است.

یک بحث آخر هم نیم‌ثانیه عرض کنم (نایب‌رئیس - وقتتان تمام است) من خواهش می‌کنم به این نکته توجه بشود؛ آقای رئیس! در مورد FATF و قول‌هایی که دادند.

نایب‌رئیس (مطهری) - آقای سلیمی اجازه بدهید، ببینید! ما از چهار ساعت هم داریم عبور می‌کنیم و الان هم فرصت نیست. مطلبی که شما مطرح کردید مطلب مهمی است، وقتی می‌خواهد که توضیح بدهیم. آخرین نفر را هم بفرمایید.

دبیر (رنجبرزاده) - جناب آقای منصور مرادی نماینده محترم مریوان و سروآباد بفرمایید. جناب آقایان: کواکبیان، گودرزی و خجسته برای یکشنبه بماند. **منصور مرادی (مریوان و سروآباد) -** با عرض سلام خدمت مردم ایران و تبریک ماه مبارک رمضان بر مسلمانان جهان به خصوص مردم عزیز ایران. تذکر به رئیس‌جمهور محترم هست، با توجه به فرمایشات مقام معظم رهبری در مورد توجه به معیشت مرزنشینان و تأمین پایدار آنها علی‌رغم جان‌فشانی‌ها و از خودگذشتگی‌های مرزنشینان در طول دوران هشت سال دفاع مقدس و حفاظت از مرزها و با توجه به شعار حضرت‌عالی، جناب آقای روحانی! در دوران انتخابات ریاست جمهوری مبنی بر درآمد پایدار مرزنشینان، متأسفانه نه تنها شعار شما تحقق نیافته، بلکه بی‌برنامگی شما باعث بسته شدن مرزهای کشور شده است، عدم تأمین درآمد حداقلی مرزنشینان و تحصن و نارضایتی در شهرهای مرزی کشور شده است.

جناب آقای رئیس‌جمهور! شما که مرزها را بستید، آب‌های کردستان را به سایر استان‌ها انتقال دادید، چطور برای جوانان مردم کردستان شغل ایجاد می‌کنید، چه برنامه‌ای برای توسعه استان کردستان دارید؟ آیا واقعاً این جواب آراء (۷۳) درصدی مردم استان کردستان به شما است؟ آیا این جواب اعتماد مردم است، آیا این بی‌تدبیری مسئولین کشوری نیست که با این‌همه

پتانسیل و امکانات و این‌همه منابعی که خدا در استان کردستان ایجاد کرده جوانان ما بیکار باشند و با دکترای عمران با وجود این‌همه آب‌های کردستان بروند در استان‌های دیگر جاروکشی انجام بدهند؟

جناب آقای دکتر روحانی! با توجه به اینکه بیشتر درآمد مردم شهرهای مرزنشینی ناشی از درآمد کوله‌بری و درآمد مرزی هست متأسفانه با بستن مرزهای کل کشور به خصوص استان کردستان باعث عدم تأمین حداقل معیشت کردستان شده‌اید.

تذکر بعدی من به وزرای کشور، صنعت، معدن و تجارت و اقتصاد بابت عدم ساماندهی مرزهای کشور و بی‌توجهی به اعتراضات مردم هست که مسئولین محترم چرا نسبت به این مردم عزیز، به این مردم مرزدار نسبت به اعتراضات و خواسته‌های آنها در شهرهای مرزی بی‌توجه هستند؟ تشکر. **دبیر (رنجبرزاده) -** تشکر.

نایب‌رئیس (مطهری) - جناب آقای مرادی خیلی ممنون، البته همکاران شما از استان کردستان جناب آقای محسن بیگلری نماینده محترم سقز و بانه و جناب آقای رسول خضری نماینده محترم سردشت و پیرانشهر هم تذکری مشابه شما را داشتند، منتها به خاطر کمبود وقت و اینکه ما چهار ساعتان پر شده دیگر امکانش نبود. بنده تشکر می‌کنم.

۱۴ - اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

نایب‌رئیس (مطهری) - جلسه بعدی ساعت (۹) صبح روز یکشنبه سی‌ام اردیبهشت ۱۳۹۷ هست، دستور جلسه دستور هفتگی است که اعلام خواهد شد. پایان جلسه را اعلام می‌کنیم.

(جلسه ساعت ۱۲:۳۱ پایان یافت)

رئیس مجلس شورای اسلامی
علی اردشیر لاریجانی

۱۵ - ضمیمه:

الف - فهرست مصوبات

عنوان	ثبت	کمیسیون اصلی	کمیسیون فرعی	توضیحات
طرح الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور	۲۷۱	ویژه حمایت از تولید ملی و نظارت بر اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی	اقتصادی، قضائی و حقوقی	متعاقب جلسات ۱۱۰، ۱۷۲ و ۱۸۶ به دلیل ادامه رسیدگی تغییراتی در آمار مصوبات ارسالی به شورای نگهبان ایجاد نمی کند
لایحه اصلاح قانون مبارزه با پولشویی	۳۴۷	قضائی و حقوقی	اجتماعی، اقتصادی، امنیت ملی و سیاست خارجی، انرژی، شوراها و امور داخلی کشور، صنایع و معادن	متعاقب جلسات ۱۵۶، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵ و ۲۰۶ تصویب و به شورای نگهبان ارسال شد
طرح استفساریه جزء (۱) بند «الف» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور	۴۰۰	برنامه و بودجه و محاسبات	-	متعاقب جلسه ۲۰۶ تصویب و به شورای نگهبان ارسال شد

ب - فهرست سؤال های اعلام وصول شده

عنوان	وزیر مورد سؤال	سؤال کنندگان
در خصوص علل رواج فروش مقاله و پایان نامه های اجاره ای	منصور غلامی (علوم، تحقیقات و فناوری)	محمدرضا صباغیان بافقی (بافق، مهریز، ابرکوه و خاتم) و سیدمحمدجواد ابطی (خمینی شهر)
در خصوص دلیل گسترش بی رویه دانشگاه ها در اشکال مختلف	منصور غلامی (علوم، تحقیقات و فناوری)	محمدرضا صباغیان بافقی (بافق، مهریز، ابرکوه و خاتم) و سیدمحمدجواد ابطی (خمینی شهر)

ج - فهرست سؤال های مطرح شده

عنوان سؤال ملی	اعلام وصول	شماره و تاریخ چاپ گزارش	کمیسیون گزارش دهنده	نمایندگان طراح سؤال	مقام مورد سؤال	توضیحات
در خصوص علت عدم اجرای قانون منع استفاده از کلمات بیگانه	جلسه ۱۰۶ ۹۶/۲/۲۰	شماره (۱۵۱) ۹۷/۲/۲۲	فرهنگی	علی مطهری (تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس)	سیدعباس صالحی (فرهنگ و ارشاد اسلامی)	نمایندگان مجلس سؤال مزبور را وارد دانستند
در خصوص علت توزیع سراسری روزنامه همشهری متعلق به ارگان شهرداری تهران	جلسه ۱۷۹ ۹۶/۱۱/۲۴	شماره (۱۴۹) ۹۷/۲/۱۶	فرهنگی	نادر قاضی پور (ارومیه)	سیدعباس صالحی (فرهنگ و ارشاد اسلامی)	با توجه به توضیحات وزیر، نماینده سؤال کننده از پاسخ وزیر قانع شد

عملکرد مجلس تا پایان جلسه دویست و هفتم

الف - وضعیت طرح‌ها و لوایح

جمع کل اعلام وصولی‌ها ۴۰۱

طرح‌های نمایندگان ۲۳۲	طرح‌های شورای عالی استان‌ها ۲	لوایح ۱۶۷
-----------------------	-------------------------------	-----------

عنوان آخرین وضعیت	طرح نمایندگان	طرح شورای عالی استان‌ها	لایحه	جمع
مصوبات ارسالی به شورای نگهبان	۱	-	۲	۳
مصوبات ارسالی به مجمع تشخیص مصلحت نظام	۳	-	۲	۵
مسکوت مانده	-	-	-	-
تحت بررسی در مجلس	۱۳۹	۲	۶۹	۲۱۰
قوانین ابلاغی به دولت	۳۴	-	۷۴	۱۰۸
مسترد شده	۱۰	-	۷	۱۷
بایگانی شده	۴۵	-	۱۳	۵۸
جمع کل	۲۳۲	۲	۱۶۷	۴۰۱

ب - وضعیت سؤال‌ها، استیضاح‌ها و تحقیق و تفحص‌ها

اعلام وصولی‌ها

سؤال‌ها ۱۸۸	استیضاح‌ها ۵	تحقیق و تفحص‌ها ۱۹
-------------	--------------	--------------------

عنوان آخرین وضعیت	سؤال	استیضاح	تحقیق و تفحص
مسترد شده / رد شده	۳۶	۱	۵
تحت بررسی	۸۱	-	۱۴
طرح در جلسه علنی	۷۱	۴	-
جمع کل	۱۸۸	۵	۱۹